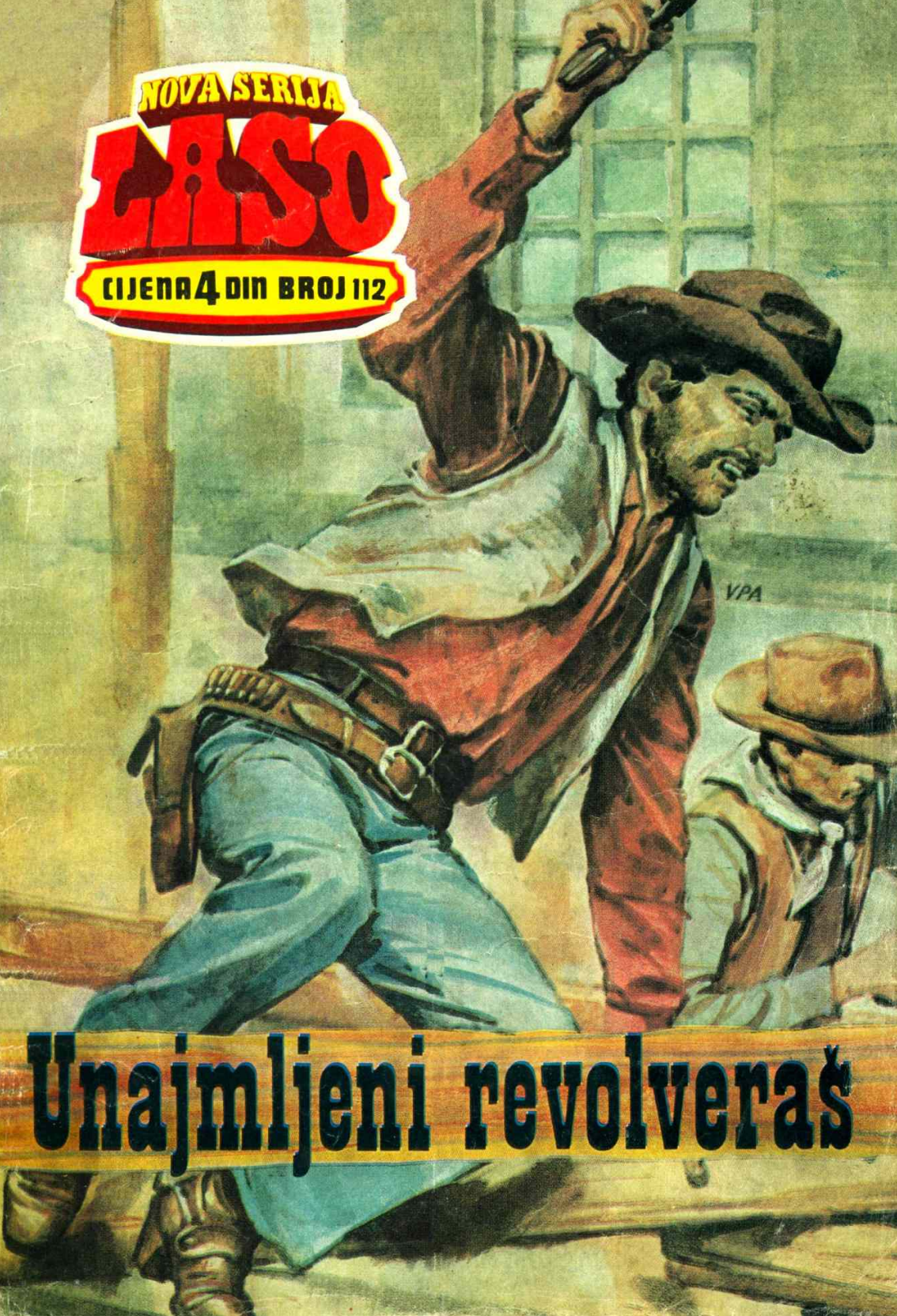

NOVA SERIJA
LASO
CIJENA 4 DIN BROJ 112

Unajmljeni revolveraš

G. F. UNGER

UNAJMLJENI REVOLVERAŠ

»Laso« Nova serija 1975.

G. F. Unger: UNAJMLJENI REVOLVERAS

Naslov originala: EIN REVOLVER FÜR DIE RACHE

(Copyright: Bastel — Verlag Gustav H. Lübbe, Bergisch Gladbach)

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Prijevod: Dragutin Horvat

•Lasos — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti •Vjesnik•, Zagreb. Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković —
— Tisak OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG •Vjesnik•,
Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1974.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA,
Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1; HFL 1,30

Osiobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za
prosvjetu kulturu i fizičku kulturu SRH broj 3935/2 — 1973 od 26 XI 1973.

I

Kad je iznenada počela mećava, shvatio sam da je sve propalo. Zima je stigla dva tjedna prerano. Moje stado više neće moći preko prijevoja Sunbeam.

K vragu, baš nisam imao sreće. Dogodilo mi se ono isto što se događa iskusnom kartašu koji zna da ima dobre karte u ruci i sve što ima ulazi na njih, ali protivnik čuva asa u rukavu. Moj je protivnik bila zima. Surov i nemilosrdan protivnik. Protiv nje nisam imao nikakvih izgleda na pobjedu.

Mećava je dolazila iz smjera Powder Rivera, kao i sve snježne oluje u to doba godine. Hladan i oštar vjetar nosio je sitan, gust snijeg koji je iz trena u tren postajao sve gušći.

Bio sam krenuo sa pedeset sedam goveda iz Wyominga na istok i stigao u podnožje planinskog lanca Black Hills. Još jučer mogao sam u daljini jasno vidjeti prijevoj Sunbeam, preko kojeg je put vodio na drugu stranu planine, do brojnih naselja kopača zlata, kamo sam namjeravao poći, ali sada te sve otišlo do vraga. Preko prijevoja više nisam mogao, barem ne sa stokom; ubrzo bi zapala u predubok snijeg i uginula. Više ih nisam mogao ni goniti. Mećava je dolazila sa sjevera, a ja sam morao uzbrdo, na istok, a to nijedno govedo ne bi htjelo. Iskusni kauboji znaju da goveda oluji uvijek okreću leđa i idu niz vjetar.

Tako je bilo i ovaj put. Stado je prešlo još nekoliko kilometara, a tada je

iskusni bik predvodnik, koji je tako dobro vodio stado sve od Wyominga, odjednom skrenuo, a stado za njim. Ubrzo sam shvatio zašto.

Stigli smo u usku kotlinu zaštićenu od vjetra i vijavice visokim stjenovitim liticama. Uz sjeverni rub kotline bilo je čak trave i grmlja. Goveda su odmah počela pasti, kao da znaju kako im je to posljednja prilika da dođu do svježe hrane prije nego što i u kotlini zapadne visok snijeg.

Stisnuo sam se u sedlu, uvukao glavu dublje u visoki ovratnik debelog krznenog kaputa, a nogama čvršće obuhvatio tople konjske sapi. Bilo je užasno hladno i znao sam da to nije obična snježna vijavica. Možda već za nekoliko časaka počet će ledena oluja.

Do đavola, ne smijem ostati ovdje! Takva oluja može potrajati i tjedan dana, a toliko dugo ne bih ovdje izdržao. Morao sam nekako prijeći prijevoj. Tada do prvih naselja kopača zlata više nije bilo daleko, a tamo sam sigurno mogao pronaći toplije i ugodnije mjesto da se sklonim od zime nego što bi to bilo u ovoj tijesnoj kotlini.

Goveda više nisam mogao spasiti. Nije, buo te sile na svijetu koja bi moja dugoroga goveda pokrenula odavde. Odlučio sam da ih prepustim sudbini. Uz malo sreće, moglo bi se dogoditi da ih nakon nekoliko tjedana još zateknem na istom mjestu, ali najvjerojatnije će za to vrijeme ipak skapati od gladi. Umjesto da se kopači zlata oslade njihovim sočnim odrescima, rastrgat će ih ovdje u divljini izgladnjeli vukovi, medvjedi i pume.

Ništa se više nije moglo učiniti. Takav je život u ovom kraju. Surov i

nemilosrdan. Izgubio sam bitku sa zimom, izgubio sam stado. Mogao ih je spasiti samo još povelik stog sijena, koji bi se nekim čudom stvorio ovdje, ali nisam od onih koji vjeruju u čuda.

Izvadio sam vrećicu s duhanom i papirom, zavio cigaretu i pripalio je. Morao sam razmisliti što da učinim, ako zapravo i nisam imao izbora. I prije nego što je cigareta dogorjela odlučio sam da pođem. Okrenuo sam konja i izjahao iz kotline, ali čim sam se ponovo našao izvan stjenovitog zaklona umalo nisam odustao od namjere da se uhvatim ukoštac s mećavom. Snažan nalet ledenog vjetrova udario me pravo posred lica, tako da sam na trenutak izgubio dah, a gust snijeg gotovo me zaslijepio. Ova vijavica dolazila je iz najhladnijeg dijela Powder Rivera, u kojem, prema indijanskom vjerovanju, u spilji duboko pod zemljom stanuje Waniyetula, otac svih oluja. Nije me ni najmanje zanimalo kako se taj storkelja zove, ali mi je bilo jasno da ću se ubrzo smrznuti ako ne stignem na drugu stranu prijevoja ili se ne vratim u kotlinu, k stadu.

Ne, nisam se htio vratiti. Nisam želio čučati uz stado u nekakvom na brzinu sklepanom zaklonu od srušenih stabala i granja. Tko zna da li bih uopće i našao dovoljno drva da zapalim vatru.

Ne, moram se boriti. Podbo sam konja i pojahao. Nisam mogao zalutati sve dok mi je vijavica dolazila s lijeve strane, sa sjevera, jer sam morao na istok. Mogao sam jahati na slijepo. I ulaz u kanjon, koji je vodio gore do prijevoja, nisam mogao promašiti. Širok, usječen u visokim stijenama, nalikovao je divovskom lijevku. Znao sam samo jahati ravno naprijed.

Ubrzo smo i moj vjerni ridan i ja bili potpuno prekriveni snijegom. Osjećao sam kako se sedlo poda mnom potpuno zaledilo i kako mi ledena hladnoća prodire u kosti. Na hlače sam bio navukao kožne navlake, ali po takvoj hladnoći to nije mnogo koristilo. Već nakon desetak minuta više nisam osjećao noge. Dobro sam znao što to znači, ali sada se više nisam mogao vratiti. Bio sam već suviše daleko od kotline.

Snijeg je postajao sve gušći, a ubrzo se počeo miješati i sa zncima leda. Poneka zrna bila su velika kao golubinjne jaje. Nemilosrdno su šibala lice. I ridan je nervozno frktao i tresao glavom. Ni njemu nije bilo lako.

Ne znam kako sam dugo jahao kroz tu surovu vijavicu. Potpuno sam izgubio osjećaj za vrijeme; možda je bilo samo nekoliko minuta, možda i čitav sat. Ne znam, ali učinilo mi se beskrajno dugo prije nego što sam napokon stigao do ulaza u kanjon. Vidio sam ga još jučer, u daljini, i znao sam da je širok gotovo cijelu milju. Kanjon se strmo uspinjao i sve više sužavao. Sada je već bilo lakše jahati, jer su me visoke litice ipak koliko-toliko štitele. Ridan nas je dobro vodio i ubrzo smo se našli u zavjetrini, poput one u kotlini. Ledena oluja bjesnila je sada visoko iznad nas i krupna zrna leda nisu nas više tako nemilosrdno šibala, ali postajalo je sve hladnije i osjećao sam se nekako čudno omamljen, kao pijan. Postalo mi je jasno da nećemo uspjeti prijeći na drugu stranu prijevoja. Moramo se nekamo skloniti. Dalje ne možemo. Bilo je tako prokleta hladno da su mi se kapci počeli smrznivati, a dah kao da mi se već u grlu ledio. Čim sam krenuo iz kotline ometao sam šal oko šešira, tako da mi zaštititi uši, a i ovratnik kaputa sezao mi je visoko iznad ušiju, ali sve to nije pomagalo. Nos, obrazi, brada... ništa više nisam osjećao. I noge su mi bile potpuno utrnule. Znao sam da mi i lice krvari. Zrna leda bila su oštra poput kamenja.

Kratko i jasno: moj vjerni ridan i ja moramo pronaći nekakav zaklon, inače nam nema spasa.

Znao sam što bi Indijanci učinili da su na mom mjestu. Ubili bi konja, rasporili mu trbuh, izvadili utrobu i sami se uvukli unutra, a »ulaz« zatvorili gunjem. Snijeg bi ubrzo zatrpao takvu čudnu vreću za spavanje i na taj način ih zaštitio od hladnoće. Kad bi nakon nekoliko dana izašli iz svog skrovišta nalikovali su živim mrtvacima. Vidio sam to vlastitim očima. Ali, u mom slučaju to nije dolazilo u obzir iz dva razloga: nisam imao srca da ubijem ridana kako bih se mogao zavući u njegov trbuh, bio sam i prevelik

za to. Mojih metar i devedeset dva centimetra ne bih uspio utrpati u riđanov trbuh. Indijanci su mnogo manjeg rasta pa im to uspjeva.

Što da učinim? Možda ipak pronađem neku špilju, gdje ću se skloniti na nekoliko sati...

Nisam našao ni jednu, ali sam zato našao nešto drugo, nešto o čemu nisam mogao ni sanjati.

Preda mnom je bila kuća. Najprije sam se začudio zašto riđan zastajkuje iako je vijavica bila slabija nego ranije, a tada ugledah kameni zid kuće.

I opet me jednom poslužila sreća!

Jedva nekako odlijepio sam se od sedla i sjahao. Noge me baš i nisu htjela slušati. Uopće ih više nisam osjećao. Upao sam do koljena u smjesu snijega i leđa. Korak po korak teturao sam uza zid kuće. Nadao sam se da uz kuću postoji i staja. Riđanu je sada topla staja i mnogo zobi značilo isto što i meni velika šalica vruće kave i dobar gutljaj viskija. Poveo sam ga za uzde, ali to nije bilo nimalo lako. Iako sam imao debele rukavice, podstavljene krznom, jedva sam micao prstima.

Nakon nekoliko minuta pronašao sam staju. Nalazila se s lijeve strane u produžetku kuće. Bilo je u njoj mjesta za dvadesetak konja, ali su sada samo dva konja marljivo praznila jaslje. Staja je bila prilično zapuštena i vidjelo se da je već odavna nitko nije čistio. Tko god živi u kući, taj mnogo ne polaže na čistoću, ali meni je to sada bilo posve svejedno; i nečista staja bila mi je draža od čiste, ledene vijavice.

Istimario sam riđana i to me je malo zagrijalo. Čak sam ponovo počeo osjećati prste na nogama, i to me obradovalo, iako su me pekli kao žeravica, tako da su mi od boli grunule suze na oči. I ruke i lice pekli su me kao živa vatra. Kad sam završio s riđanom, osjećao sam se već mnogo bolje, ali moram priznati da mi je za taj posao ovaj put trebalo dvostruko više vremena nego obično.

Neprestano sam razmišljao o ljudima u kući. Tko su ti ljudi? Kamo sam to došao? Dva konja u konjušnici govorila su da ih mora biti dvoje. Hoće li me htjeti primiti? Zapravo, to je sada bilo posve razumljivo, ali moje

iskustvo me i upozoravalo da moram biti oprezan. Nisam o ljudima imao baš najbolje mišljenje. Barem o nekim. Moglo se dogoditi da nabasam na odmetnike ili čak na vlastite neprijatelje. U posljednjih nekoliko godina stekao sam ih posve dovoljno.

No, ubrzo ću saznati kako stvari stoje. Za svaki slučaj prije nego što sam ušao provjerio sam bubanj kolta, a i mali »derringer«, skriven u sari čizme. Tek kad sam se uvjerio da su oba revolvera u redu, izišao sam iz konjušnice, pažljivo zatvorio vrata i ponovo se našao u ledenoj vijavici. Nakon deset koraka našao sam se pred vratima kuće.

Nisam kucao, jer sam znao da me oni unutra ne bi čuli. Morao bih udariti svom snagom nogom o vrata, a to nisam htio. Tko zna što me očekuje. Pokušao sam otvoriti vrata i iznenadno se kad su se odmah otvorila. Nisu bila zavravljena. Naglo sam ih otvorio i odmah zatvorio za sobom, naslonivši se leđima o njih. U ovom surovom kraju čovjek uvijek mora biti spreman na najgore.

U prostoriji je bilo troje ljudi, dva muškarca i žena. Žena je stajala pored ognjišta, a muškarci sjedili za stolom, Bolje rečeno, sjedili su prije nego što sam ušao. Sada su obojica stajala, svaki u jednom uglu sobe, a rukama na revolverima.

Odmah sam shvatio s kakvim ljudima imam posla. Momci koji za vrijeme ovakve mećave čak i u kući nose revolvere, mogu pripadati samo jednoj vrsti ljudi, i to onoj koja nema posve mirnu savjest.

Pažljivo su me promatrali. Znao sam da me pokušavaju prepoznati, ali im to nije bilo lako jer mi je gotovo polovina lica bila pokrivena šalom, a ostali dio skrivao je uzdignut ovratnik kaputa i šešir, duboko navučen na oči.

Bilo je očito da ne znaju šta bi sa mnom. Možda su mislili da sam prijatelj, poznanik ili čak susjed.

Iskoristio sam njihovu nedoumicu da skinem rukavice. Uzeo sam ih u desnu ruku, jer kolt nosim na lijevoj strani. Nakon toga otkopčao sam kaput i zadigao lijevi kraj, tako da sam nesmetano mogao dohvatiti revolver.

Još uvijek neodlučni, muškarci upitno pogledaše ženu. Bila je koju godinu mlađa od mene, ali je bila već zrela žena; samo je na prvi pogled djelovala poput djevojke. Bila je lijepa. U svjetlu petrolejke njezina crvena kosa sjala je kao uglačan bakar. Bila je vriedna da je čovjek pažljivo i dugo gleda, da se divi tom umjetničkom djelu prirode, ali tog trenutka imao sam drugih briga.

Nije mi bilo do svađe. Želio sam se samo ogrijati, ali mi je bilo jasno da moj dolazak dvojicu muškaraca nije obradovao i da će učiniti sve da me se što brže riješe. Odlučio sam da se obratim ženi.

— Oprostite, gospodo, da ovako upadam, ali drugo što mi nije preostalo. Tko bi živ ostao vani po takvoj vijavici?

— Ja sigurno ne bih. Meni ste dobrodošli.

Riječ »meni« je naglasila, a i pogled joj je posve jasno govorio kako stvari stoje. Okrenuo sam se prema dvojici momaka, koji su još uvijek držali ruke blizu, opasno blizu revolverima.

— Tko si? Odakle dolaziš? — upita jedan od njih. — Odgovaraj!

Bilo mi je jasno da me predosjećaj nije prevario. Bili su to zaista sumnjivi tipovi.

— Zove se Mike Brannan. Htio sam sa stadom prijeći prijevoj da prije nevremena stignem do kopča zлата i prodam goveda, ali nisam stigao i evo, sad sam se sklonio ovamo. Gospodi sam dobrodošao, pa budite i vi ljubazni prema meni prijatelji!

Trudio sam se da mi glas zvuči što prijaznije i pomirljivije. Ruke su mi sada bile već tople i bio sam se potpuno oporavio od studeni. Vatra na ognjištu ugodno je grijala.

— A tko ste vi, prijatelji? — Sada je na meni bio red da pitam. Upitao sam to uljudno i naizgled bezbrižno, ali sam bio oprezan poput pustinskog vuka koji se upustio u lov na zvečarku zato što nikakvu drugu hranu nije mogao pronaći.

Pokazali su mi svoje ne baš naročito lijepe zube, ali to pokazivanje zubi nije imalo nikakve veze s prijaznošću; čovjek to uz najbolju volju nije mogao nazvati ljubaznim esmijehom. Iz-

mijenili su kratke, ali značajne poglede.

Nagionski, osjetih da me žele ubiti. Osjetio sam to iznenada i bio siguran da me osjećaj ne vara. Nisam mogao pogriješiti. Bilo je očito da sam se i ne htijući upleo u nešto gdje je svaki svjedok suvišan.

Pogledao sam prema ženi. Još je stajala pred ognjištem i vidio sam da se boji, iako je svim snagam nastojala prikriti strah. Očigledno, imala je dovoljno iskustva, a i dovoljno soli u glavi da sačuva živce. Znala je da se ne smije prepustiti panici. Tada bi bila izgubljena.

— To su razbojници — reče iznenada. — Ostali iz njihove družine ukrali su moju stoku i otjerali je preko prijevoja, a njih su ostavili da me čuvaju. Dosad nisu imali hrabrosti da me ubiju, neprekidno su to odgađali. Ali sada, stranče...

Nisam je više mogao slušati, jer sam krajičkom oka primijetio da posizuje za revolverima. Nisam imao vremena čekati. Još prije nego što sam ušao, ruke su mi bile na revolverima, spremne da potegnem, a sada su i potegli. Otkrio sam to po trzaju njihovih rameva još prije nego što su pomakli ruke da izvuku revolvere i podignu cijevi prema meni. Bili su brzi, vragi brzi, a ja sam bio nešto sporiji nego inače. Možda zato što se još nisam bio potpuno otkravio od te proklete ledene vijavice. Ruka mi nije bila gipka kao obično, ali sam ipak pogodio prijana koji je stajao lijevo od mene prije nego što je uspio pritisnuti okidač; no, desni je bio brži od mene, za djelić sekunde. Okinuli smo gotovo u istom trenutku, samo što je on imao malo manje sreće. Pao je i ostao nepomičan, a ja sam još uvijek bio na nogama. Tek kad se dim razišao počeo sam osjećati bol u desnom boku, ali sad odmah shvatio da rana nije smrtonosna, kao što sam se bio uplašio.

Da, istina je, čovjek se uplaši kad ga nastrijele. I ja sam se još uvijek plašio, iako mi se to već dva puta ranije dogodilo; bilo je to za vrijeme rata, kad sam Sjevernjacima krao konje za Južnjake.

I eto, stajao sam tako naslonjen na vrata sobe, u kojoj se još uvijek osje-

čao rezak miris baruta, i osluškivao fíjukanje vijavice koja je vani bjesnila nesmanjenom žestinom.

Pred nogama su mi ležala dva potpuno nepoznata čovjeka. Znao sam da su mrtvi. Morao sam to učiniti jer sam htio preživjeti, a kad se čovjek uhvati ukoštac s dva tako opasna momka, mora obaviti posao kako treba. Svaki od tih tipova bio je sposoban da i teško ranjen puca, da se bori sve dok može držati kolt u ruci i okidati. Zato sam ih morao ubiti. Da, život mi je bio suviše drag da bih ga se olako odrekao.

I tako su sada oni ležali nepomično tamo pored stola. Dobili su ono što su tražili.

Pogledom sam potražio ženu. Još je stajala pored ognjišta. Nije se ni pomaknula. Samo se sada rukama držala za grlo, kao da želi prigušiti krik; ili joj je možda srce tako snažno udaralo da joj se činilo da će se ugušiti.

Nekoliko trenutaka ostali smo tako, nepomični, svako u svom uglu sobe. Vani kao da je vijavica postala još bješnja. Zrna leda udarala su po krovu kuće kao da netko iz kola istresa šljunak.

— Jesu li to zaista bili zlikovci, gospodo? — upitao sam nakon kraće šutnje.

Potvrдно je kimnula glavom.

— Ubojice! Oni i njihovi drugovi ubili su moga muža i oba naša kauboja samo da bi se domogli našeg stada. Bila to podmukla banda, koja je još prije zime na brzinu htjela doći do novca, a mi ovdje bili smo im najbolja prilika za to. Sigurno bi i mene ubili, da se oslobode nepoželjnog svjedoka. Spasili ste mi život, gospodine Brannane.

Iznenadila me je. Čak je zapamtila i moje ime, iako sam ga samo jednom izgovorio. Da, bila je to žena jakih živaca, a tek prije nekoliko dana izgubila je muža, ako sam je dobro razumio. Zaista sam je žalio. Želio sam joj pomoći.

— Odmah ću iznijeti ovu dvojicu gospodo, ali pregledajte najprije moju ranu. Bih želio izgubiti suviše krvi.

Pogledala je leševe. Jedan od dvojice razbojnika u padu je povukao za sobom i stol. Gledala ih je netremice

nekoliko časaka, a onda se okrenula i pokazala mi rukom prema vratima u uglu sobe pored ognjišta.

— Lezite u spavaću sobu. Zagrijat ću vode i potražiti zavoje. Evo, ovamo Mike Brannane.

Pošao sam prema vratima držeći se za ranu na boku koja je sve jače boljela. Na vratima sobe zastao sam i pogledao crvenokosu ljepoticu.

— Niste mi rekli kako se zovete, gospodo.

— Nancy Shayne. Buck Shayne bio je moj muž.

— Gun-Shayne? — Iznenadio sam se.

— Da, onaj Shayne kojeg su nekada zvali Gun-Shayne. Ni vaše mi ime nije nepoznato, Brannane. Mislim da ste ranije jahali zajedno s Buckom. Spomenuo je jednom vaše ime. Zato sam ga tako lako i zapamtila, a kad sam vidjela kako potežete revolver bilo mi je jasno da ste vi revolveraš Mike Brannan.

Nisam odgovorio. Kako je svijet malen! Da, bilo je tome već nekoliko godina kako smo se Buck Shayne i ja rastali, a sada sam našao njegovu udovicu. Zahvaljujući vijavici. Ili je to, možda, bila sudbina?

Ušao sam u spavaonicu, skinuo kaput i košulju i pogledao ranu. Metak me samo okrznuo po slabinama. Imao sam sreću. Znao sam da će rana zarasti već za nekoliko dana. Više nije ni tako jako krvvarila.

II

Zналаčki mi je previla ranu. Bila je to zaista lijepa žena plamenoride kose i zelenih očiju. Imao sam dovoljno vremena da je dobro pogledam. Lice joj je bilo pravilno i lijepo oblikovano, ali je život već ostavio tragove na njemu; sreća, patnje, razočaranja, sve je to ostavilo trag na tom lijepom licu. Možda su joj usne bile malo prevelike i prebujne. Bio sam uvjeren da mogu biti isto tako strastvene koliko i grube. Bilo je to lice žene za koju život više nije imao tajni.

Donijela mi je čistu košulju koja je ranije pripadala Bucku, jednom od mnogih s kojima sam jahao posljednjih godina. Mnogi više nisu bili među živima. Ni Bucka više nije bilo. Tko zna, možda ću ja biti slijedeći...

Ali zašto bih o tom razmišljao? Sudbinu i onako ne možemo izmijeniti. Ponovno sam obukao kaput, stavio šešir i pošao da iznesem leševe iz kuće. Došla je da mi pomogne.

— Ne smijete se suviše naprezati, Mike — reče jednostavno — jer će vam rana ponovo prokrvariti. Moram vam pomoći. Iza kuće je duboki procjep u zidu kanjona. Odvući ćemo ih onamo.

Dovoljno mi je rekla. Za nekoliko trenutaka leševi su nestali u dubokom snijegu procjepa. Bio sam joj zaista zahvalan što mi je pomogla, jer me rana vraški boljela i pri najmanjem naporu.

Nešto kasnije sjedili smo zajedno za stolom i jeli večeru koju je Nancy bila pripremila za sebe i onu dvojicu.

Da, bili smo gladni i mogli smo jesti iako su u istoj sobi još prije jednog zata praskali pucnjevi, tekla krv i poginula dva čovjeka. Nije nas to ni najmanje smetalo. Negdje drugdje, u civiliziranijem svijetu, bilo bi posve drugačije, ali ovdje, u divljini bio je to dio svakodnevnih borbe za život. Čovjek je morao revolverom i puškom braniti ono što je teškom mukom stekao, morao je ubiti da ne bi bio ubijen. Ne, nije nas stezalo u grlu što smo malo prije dva leša bacili niz stijene.

Hladnoća nam je otvorila tek. Tek sam se sada sjetio da tog dana gotovo ništa još nisam jeo, jer su mi zalihe hrane već bile pri kraju. Morao sam nadoknaditi izgubljenju snagu. Glad je posve prirodna stvar. Tko želi preživjeti, mora jesti; nema tu nikakve velike mudrosti.

I Nancy je jela, jer po takvoj hladnoći čovjek mora jesti. Na ognjištu je, doduše, gorjela jaka vatra, ali u kući nije bilo suviše toplo. Kuća je bila sažidana od kamenih blokova, ali prilično loše, tako da je na mnogo mjesta prodirao ledeni vjetar. Pomislio sam da ćemo, ako takvo vrijeme duže potraje, morati neprekidno podržavati

vatru. Tko zna ima li u kući dovoljno drva?

— Ovo je trebao postati naš ranč — reče Nancy raspremajući stol. — Doveo li smo ovamo stado čak iz Kansasa, više od tisuću goveda. Kad smo došli, bilo je ljeto. Buck i naša dva kauboja izgradili su sve ovo sami. I baš pred sam početak zime htjeli smo kopačima zlata s druge strane prijevoja prodati stotinjak grla. Buck je znao da su u to vrijeme cijene mesu najviše. Tim novcem mogli smo ovdje urediti sve što je trebalo i na proljeće početi pravo živjeti. Ali, tada se pojavio Ray Millard sa svojom družinom. Bilo ih je sedam.

— Ray Millard? Red Ray Millard?

Nancy potvrdno klimne.

Uzdahnuo sam i počeo sam se po glavi. I tu sam ptičicu vrlo dobro poznao, jer me moj revolver do sada već svakom donio. Tako sam neko vrijeme jahao i s Rayem Millardom, kao što sam jahao i s Buckom Shayneom, ali tada je Millard odlučio da krene putem pljačke i nasilja. Da, Ray bi bio kadar krasti stoku i ubijati rančere koji bi mu se pokušali oduprijeti. Millardova družba razularila se u posljednje tri godine, nakon završetka rata. Gotovo da i nije bilo nedjela što ga ne bi bili u stanju učiniti. O Rayu Millardu i njegovim ljudima pričalo se sve i svašta, ali ako je i pola od toga istina, bilo je to isuviše.

Ubio sam, dakle, dvojicu Millardovih ljudi. Kad to sazna, neće oklijevati ni trenutka da pođu za mnom i osvetiti mi se. Morao sam ih se dobro pripaziti. Međutim, oni i ne bi ni morali saznati da sam to bio ja, i to samo zato što nisam imao drugog izbora. Da zamolim Nancy neka im ne oda moje ime? Pogledao sam je.

Otkrila je nešto u mom pogledu ili je to osjetila nagonom iskusne žene.

— Naravno da im neću odati vaše ime, Mike — reče i osmijehne se. — Posve mi je jasno što bih vam tako natrpala na vrat. Međutim, nešto bih vam predložila!

Pogledao sam je u oči. Mogao sam slutiti kakav će biti njezin prijedlog.

— Millardovi ljudi su još prije nevremena dotjerali stado u naselja kopača zlata, a tamo je još prije zime vladala

nestašica mesa. Sigurna sam da su skupio prodali svako govedo. Možda čak i za više od stotinu dolara po grlu, a to je najmanje sto tisuća dolara. Sto tisuća dolara koji pripadaju vlasniku goveda, a to sam ja. Pravo bi bilo na vašoj strani, Mike, ako Rayu Millardu oduzmete taj novac. Polovina syote je vaša.

Oho, ta je žena hladna kao led, pomislio sam. Nancy želi unajmiti revolveraša da bi osvetila muža i povratila novac. Bila je voljna i dobro platiti, jer me vidjela na djelu, vidjela je da sam brz na revolveru i da sam upravo čovjek kakav je njoj potreban. Mogao bih zaraditi pedeset tisuća dolara ako uspijem Rayu Millardu otići plijen. Da ga pri tom moram ubiti bilo je više nego sigurno, ali pravda, pa čak i zakon, bili su na mojoj strani: pljačkašima sam uzimao novac koji je pripadao Nancy i Bucku.

Da, tako je to bilo. Često sam se borio za novac, ponekad čak i za nekoliko dolara, ali rijetko je kada pravda bila tako nesumnjivo na mojoj strani kao ovaj put. Pa ipak, oklijevao sam da prihvatim ponudu. Nije bilo lako uhvatiti se ukoštac s Rayem Millardom i njegovom družbom. Mnogi su to već bili pokušali prije mene. Nije dan više nije bio među živima.

Odmahnuo sam glavom.

— Najvjerojatnije ću zbog vijavice ostati ovdje suviše dugo, a i zbog rane ne mogu još neko vrijeme na konja. Za to vrijeme će Millard i njegovi prijani ne samo prodati stoku, nego i potrošiti novac. Takvi tipovi znaju trošiti. Svaki od njih kadar je za jednu noć zakartati deset tisuća dolara, častiti plćem cijeli salun, pa čak i unajmiti bordel sve dok ne potroši i posljednji cent. Ako nevrerne potraje još nekoliko dana i put preko prijevoja bude neprohodan, posve sigurno ću stići prekasno.

Nancy kimne glavom i ne reče ništa.

Ubrzo nakon toga pošao sam na spavanje. Bio sam užasno umoran, a i zbog rane sam morao mirovati. Odmah sam zaspao, ali su me cijelo vrijeme mučili ružni snovi. Ponovo sam proživljavao borbu s dvojicom revolveraša, vidio ih kako padaju, a njihova

va blijeda, mrtva lica demonski su se cerila.

Iznenada sam se probudio i shvatio da Nancy leži pored mene. Držala me za ruku. Kad je primijetila da sam budan, promrmljala je:

— Imaš vrućicu, Mike. I ružno si sanjao. Dobro znam takve snove. I Buck je često sanjao mrtvace. Uvijek sam ga tada držala za ruku. Je li ti sada bolje?

— Da, bolje mi je.

Na to je povukla ruku, ali je ostala ležati pored mene. Odjednom sam shvatio da ležim na krevetu njezinog muža, čovjeka koji je neko vrijeme bio moj drug. Ne, nismo bili prijatelji. Samo smo jahali u istoj družini, koja je za vrijeme rata sa Sjeverom hranom opskrbljivala vojsku Juga.

Nancy glas me trgne iz razmišljanja.

— Moram ovdje ležati, Mike. Samo je ovdje, u krevetu, dovoljno toplo. Više nema mnogo drva u kući i moram štedjeti. Nemoj da te to što ležim pored tebe na krevetu navede na pogrešan zaključak.

— Neće, ne brini. — U sebi sam se nasmijao. Doista je čudna žena ta Nancy Shayne.

— Jesi li voljela Bucka? — upitah. — Jeste li dobro živjeli? Pitam te zato što sam i ja kao Buck, a i zato što do sada još nisam sreo ženu koja bi mogla podnijeti moj način života: uvijek u sedlu, uvijek na oprezu od metka koji bi mogao doletjeti s leđa... Kako je bilo s Buckom?

— Htjeli smo ovdje na osami izgraditi ranč i sakupiti grupu pouzdanih kaubojja koji nikom ne bi dozvoliti da bespravno upada na naše imanje. U tom slučaju mogli bismo ovdje posve lijepo živjeti.

Potvrdno sam kimnuo, osluškujući fujukanje vjetrova. Da, to je bila jedna od mogućnosti. I sam sam već više puta razmišljao o tom. Ranč na osami, daleko od naselja, od drugih ljudi, i nekoliko vjernih i hrabrih momaka koji bi se brinuli da se nezvani gosti suviše ne približe. Da, nije to bila loša zamisao.

Buck Shayne je to i pokušao, ali tada se pojavio Ray Millard. Tako je to uvijek. Uvijek se nešto dogodi. Ponekad je to samo oholi revolveraš, že-

ljan slave, kojeg nije moguće urazumiti ni na koji drugi način nego metkom, ako ne želiš da on tebe pošalje na onaj svijet.

Da, uvijek se nešto takvo dogodi. Razmišljajući o tom ponovo sam zaspa. Ovak put sam sanjao Nancy, koja je ležala pored mene.

Kad sam se probudio, u sobi je bilo toplo a kroz prozor je sijalo sunce.

Nancy je sjedila na rubu kreveta i pažljivo me promatrala. Vani je bilo tiho i mirno. Vijavica je prestala. Najvjerojatnije se povukla na istok i sada bjesnila nad prerijama Kansasa. Ako uhvati posljednja stada koja su stočari ukrcavali na tovarnim stanicama kanzaske željeznice u Abileneu i Dodge Cityju, bit će to vrlo loše. Tko zna koliko će stočara pri tom izgubiti sav svoj imetak.

Ni sam nisam znao zašto mi je baš to palo na um pri toliko vlastitih briga. Probudio sam se nakon dugog sna. Nevrijeme je prestalo i opet je sjalo sunce, a pored mene na krevetu sjedila je Nancy Shayne, mlada i izazovno lijepa žena, sama u ovoj divljini. A njoj je bila potrebna pomoć.

Buck Shayne bio je čovjek mog soja. Možda bih je i ja mogao osvojiti. Moram priznati, sviđala mi se.

Gledali smo se nekoliko trenutaka i ja shvatih da je prozrijela moje misli. Negdje drugdje, u civilizaciji bilo bi to primitivno, čak i nemoguće... mislim, tako otvoreno, neprikriveno razmišljanje, shvaćanje i osjećanje... ali u ovim surovim, divljim planinama sve je bilo drugačije. Ovdje se čovjek morao boriti za goli život. Parovi su se nalazili da bi lakše preživjeli i jedan je pružao drugom onoliko koliko je mogao. Žena je od muškarca mogla stvoriti borca, uvjeriti ga da je najbolji, najhrabriji, najsnažniji.

Da, tako je to nekako bilo. Ne mogu to bolje opisati, jer nisam pjesnik pa da sve to ispričam mnogo opširnije, kićenim riječima. Jednostavan sam momak i na jednostavan način pričam ono što mi leži na srcu.

Nema ovdje, zapravo, ničeg kompliciranog. Sve je to vrlo jednostavno. Sudbina je htjela da se Nancy i ja

sretnemo i da pokušamo živjeti zajedno.

Pogladio sam Nancy rukom po obrazu i zagrlio. Osjećao sam kako joj žila kucavica na vratu ubrzano udara.

Netremice me promatrala.

— Dobro — rekoh. — Osvetit ću Bucka i dobit ćeš novac koji ti pripada. A što će biti nakon toga?

— Počet ću nanovo. — Gledala me ravno u oči. — Već sam više puta morala počinjati ispočetka. I s Buckom je tako bilo. Što je loše u tom da čovjek počne iznova, ako se nešto jednom za uvijek završilo? Možda ću te jednog dana i voljeti, Mike Brannane, a možda i ne. Kako da to sada znam? Moraš riskirati. Ili, možda, ne želiš?

— Da, moram riskirati. Ali ako poredem, hoćeš li ostati ovdje? Posve sama?

— Ne, ne bih mogla izdržati ovdje cijelu dugu zimu. Sama ne. Osim toga, ni zalihe hrane i ogrjeva nisu za to dovoljne, a mogli bi se pojaviti i Indijanci. Ne, neću ostati. Poći su s tobom do prvog naselja kopača zlata.

— A tamo?

— U svakom gradu mogu se brinuti sama za sebe. — Osmjehnula se. — Samo ako postoji salun i kockarski stol. Od jednog takvog stola me Buck odveo, nakon što je zbog mene izgubio tri tisuće dolara. Imala sam tada gotovo deset tisuća dolara ušteđevine. U Abileneu smo kupili goveda i htjeli smo biti prvi rančeri u Wyomingu. Blizina nalazišta zlata trebala nam je osigurati dobre mogućnosti prodaje.

Sada sam sve mnogo bolje shvaćao. Nancy je bila lovac na sreću i kad je upoznala Bucka, koji je želio miran i sreden život, odlučila je poći s njim. A sada je Buck mrtav, a ja bih mogao zauzeti njegovo mjesto. Nancy Shayne bila je dovoljno samostalna i neko vrijeme moći će se snati i bez mene.

Da, mogao sam je zamisliti kako sjedi za kockarskim stolom i nagovara kopače zlata neka iskušaju sreću. Mora da im je bio poseban užitak kockati s tako lijepom ženom.

— Dobro — rekoh — krenut ćemo čim vrijeme dopusti. Je li snijeg još visok?

— Brzo se otapa, jer je počeo puhati topli zapadnjak. Uskoro će polok u

kanjonu narasti u bujicu. Zato mislim da bismo morali požuriti.

Slijedećeg smo jutra krenuli. Nancy nije imala mnogo stvari, tako da je sve što je nosila stalo na leđa trećeg konja, koji nam je poslužio kao tovarni.

Prije nego što smo krenuli, Nancy me pogleda i reče:

— Ako želiš, Mike, možemo se jednog dana vratiti ovamo. Nastavili bismo uređivati ranč i pokušali živjeti zajedno.

Znao sam da zaista misli to što govori, vidio sam joj to u pogledu. Ovaj kanjon koji je vodio do prijevoja Sunbeam bio joj je, očigledno, prirastao srcu.

Potvrдно sam kimnuo i podbo konja.

Put je još uvijek bio prekriven snijegom i ledom, iako se mnogo već bilo otopilo. Pomislio sam na svojih pedeset sedam dugorogih goveda. Sada sam ih morao napustiti. Trebalo je srediti mnogo važnije stvari. Kako je kotlina bila blizu ranča, moglo se smatrati da stoka pripada ranču. Osim toga, svakako je grlo bilo žigosano mojim žigom u obliku stolice-ljuljačke. Bio sam isključivi vlasnik tog žiga i po zakonu sam mogao i nakon deset godina svako nežigosano govedo u ovom kraju smatrati potomkom prvobitnog stada, a to je značilo i svojim vlasništvom.

Svidao mi se ovaj kraj. Buck Shayne je izabrao dobro mjesto za ranč. Indijanci su se već bili povukli dalje na sjever i, najvjerojatnije, uskoro će se potpuno primiriti. U posljednjih nekoliko godina stiglo je u ove planine više od deset tisuća ljudi željnih bogatstva u potrazi za zlatom. Nastali su gradovi kao što su bili Hot Springs, Deadwood, Lead, Rapid City i Golden Canyon. Kopači zlata već su odavno rastjerali svu divljač nadaleko i na široko, pa ni Indijanci više nisu mogli naći dovoljno hrane da prežive i morali su krenuti dalje.

Da, možda je zaista trebalo nastaviti ono što je Buck Shayne započeo. Pogledao sam Nancy. Sjedila je u sedlu spretno poput muškarca. Čini se da doista nije bilo ničeg što ta žena nije znala. Razmišljao sam o Rayu Millar-

du i njegovoj družbi. Uskoro ćemo se sresti. Neće biti lako, znao sam to, ali ipak sam bio u prednosti pred tim nitkovima. Millard i njegovi tipovi nisu mogli znati da ih tražim. Nadao sam se samo da je još uvijek ostalo barem nešto od Nancynog novca.

Prešli smo prijevoj još istog dana, iako je put bio poprilično težak. Sada je pred nama bila »zlatna zemlja« Black Hillsa, predio između rijeka Belle Fourche i Cheyenne, kraj u kojem je možda i bilo zlata, ali sigurno ne toliko da bi se mogli obogatiti svi koji su to željeli.

III

Nakon dva dana jahanja stigli smo do Golden Campa. U sumrak drugog dana ugledali smo u daljini pred sobom svjetla gradića, najzapadnijeg od svih novoizgrađenih naselja u planinama Black Hillsa.

Prošlu noć Nancy i ja spavali smo u istoj vreći za spavanje, jer je bilo tako prokletno hladno da smo morali grijati jedno drugo. Za vatru nismo mogli naći dovoljno drva, jedva smo sakupili toliko da smo mogli skuhati jelo i kavu. Ta dva dana bila su prilično blaga za to doba godine, ali znao sam da će i ova noć biti isto tako hladna kao i prošla. Već u kasno poslijepodne s istoka je počeo puhati oštar, hladan vjetar koji nije obećavao ništa dobro, ali ovu noć nećemo prespavati pod vedrim nebom, a i moj će ridan napokon osjetiti toplinu konjušnice.

Jahali smo šutke sve dok nismo stigli do prvih kuća. Grad je bio osvijetljen i do nas je dopirao žamor. Znao sam dobro što nas tamo očekuje. U tom naselju bilo je i dobrih ljudi ali i nitkova, i onih koji su poštenim radom stekli kakav-takav imetak i onih koji su živjeli od tuđeg rada. Bilo je tu i vukova i ovaca, a i onih koji se nisu mogli ubrojiti ni među jedne niti među druge.

— Ovdje ćemo se rastati. — Nancy pruži ruku da uzme uzde tovarnog konja, kojeg sam do tada vodio

— Da, bolje je da se ovdje razdvojimo. Ako nas Millardovi momci vide

zajedno, odmah će sve povezati i znat će pred kim se moraju čuvati. A što ćeš im ti reći ako te vide? Pitat će te kako je moguće da si još uvijek živa i što je s njihovom dvojicom drugara koji...

— Ne brini, neće me tako lako prepoznati. Malo ću izmijeniti lik. Ako me i prepoznaju, reći ću im da me njihovi prijani nisu mogli ubiti i da su još prije nego što je počelo nevrijeme krenuli preko prijevoja. Moram riskirati, Mike.

— Znam.

Gledao sam za njom sve dok mi nije izmakla iz vidokruga. Osjećao sam se nekako čudno. Pratio sam pogledom tu lijepu ženu koja je pošla među surove ljude da se bori za život. Da li će uspjeti? Pribojavao sam se za nju. No, možda je Nancy bila od onih žena koje se znaju snaći u svakoj neprilici i koja se, poput mačke, uvijek dočeka na noge.

Već mi je odavno nestala iz vida, a ja sam još pušio i gledao za njom. Nisam bio sam. Oko mene bilo je — vrlo živo. Jahači su stizali u grad, odlazili iz njega, kola svih mogućih vrsta i oblika prolazila su pored mene. Bili su to, gotovo isključivo kopači zlata kojima je naporan dnevni posao osušio grla i koji su se zaželjeli žena, kokke i karata. Dobro sam znao sve to. Bio sam već u mnogo takvih logora i naselja. U mnogima sam revolverom zarađivao novac.

A sada? Osjetio sam kako me obuzima zlovolja. Sam sam sebi nalikovao na čovjeka koji se sprema štapom dirnuti u osinjak. Nije mi se to ni najmanje dopadalo, ali nisam se plašio. Nisam ja bio bilo tko. Mnogo je ljudi znalo Mikea Branana, revolveraša. Imao sam više neprijatelja nego prijatelja, i bio sam svjestan da ću steći nove neprijatelje. Ljude brze na revolveru, kao što sam ja bio, nisu nigdje previše voljeli. Uvijek se našao netko tko se htio uvjeriti li je brži od mene i kad bi onda momak poljubio majčicu zemlju, da se više nikad ne dignu, Mike Brannan je morao iz grada Šerifi su uvijek bili vrlo ljubazni. Nisu me tjerali, ali su mi savjetovali neka odem, a dobro znate što znači takav savjet.

No, nije bilo vremena za mudrovanje. Trebalo je pronaći Raya Millarda i srediti račune s njim. Za to me Nancy i unajmila. Da, tako je bilo: opet jednom unajmili su moju brzu ljevicu i moj stari kolt.

Valja krenuti, pomislio sam, bacio opušak i pojahao za jednim kolima u kojima je desetak kopača iz punih grla pjevalo veselu i ne baš posve pristojnu pjesmu o kartama, viskiju i ženama iz saluna, uvijek voljnim da usluže vesele momke.

Nasmijao sam se poluglasno i odmahnuo glavom. Znao sam kako će iskusne djevojke iz saluna operušati te naivne poštenjačine i izvući im i posljednji cent iz džepa; pokušaju li se pobuniti, plaćeni revolveraši, zadruženi za »održavanje reda«, već će se pobrinuti da ih smire. Bio sam potpuno siguran da ih ima i u Golden Campu. Nije bilo gradića u kojem se ne bi našlo barem desetak takvih momaka koji su svu pamet nosili obješenu o lijevi ili desni bok i bili spremni da za dolar, dva prihvate svaki, pa i najprljaviji posao.

U tom trenutku ugledah Nancy. Bila je ostavila konje u konjušnici i sada se natkritim nogostupom vraćala u središte gradića. Primijetio sam kako joj se dva pijanca približavaju i pokušavaju je zaustaviti, ali ona se nije dala smesti. Dobro je znala što treba učiniti s takvim napasnicima. Vrh njezine čizme pogodio je najprije jednog a zatim i drugog u cjevanicu. Veseli momci zajaukali su od bola i uzmaknuli. Nancy je krenula dalje, kao da se ništa nije dogodilo. Ali, dva prijana nisu se dala tek tako otjerati. Pošli su za njom, ali ih onizak momak poširomkih ramena zaustavi.

— Ostavite damu na miru! — uzvikne oštro i već slijedećeg trenutka počne tuča.

Pojahao sam dalje. Primijetio sam da se Nancy zaustavila pred ulazom u »Golden Camp Star«. Bila je to drvena zgrada, kao i većina kuća u gradiću, ali mnogo raskošnijeg pročelja. Na stupovima pred ulazom gorjelo je nekoliko karbidnih svjetiljaka, a jedan debeljko odjeven u livreju glasno je pozivao prolaznike da uđu.

— Udite, gospodo! Samo udite! U nas naći ćete sve najbolje! Najljepše djevojke u cijelom kraju, najbolja pića, najbolju glazbu! Imamo najveću kockarsku dvoranu u cijelom gradu, a na prvom katu vas očekuju China-Lou i njezine vile! Samo udite, gospodo! Ulaz je slobodan, iako bismo zapravo morali naplaćivati po deset dolara da bismo pokrili troškove ovih svjetskih atrakcija! Samo naprijed, gospodo!

Debeljko se, doista razumio u svoj posao, a i imao je nepresušan dar govora. Slušao sam ga samo jednim uhom, jer sam motrio Nancy. Sakrio sam se s konjem iza kola natovarenih daskama, koja su stajala nedaleko ulaza, jer nisam želio da me primijeti. Nekoliko trenutaka stajala je pred ulazom, a zatim prišla vratima. Debeljko je skinuo kapu, duboko se naklonio i otvorio joj vrata. Bilo je to posve razumljivo. Momak nije bio glup i odmah je shvatio tko će ubrzo postati kraljica »Golden Camp Stara«.

Uzdahnuo sam i krenuo dalje, prema konjušnici na kraju grada. S nekoliko posljednjih dolara nisam mogao u hotel. Odlučio sam da ću prespavati u konjušnici. Bio sam tako umoran da mi je bilo posve svejedno hoću li spavati u sijenu ili na krevetu. Bilo je najvažnije da je krov nad glavom. No, nisam htio ostaviti konja u istoj konjušnici u kojoj je Nancy ostavila svoje, pa sam se uputio na drugi kraj Golden Campa. Usput sam malo razgledao grad, za pola dolara pojeo nekoliko palačinki i s nogu — ispio šalicu kave, kod pečenjara u glavnoj ulici. Kava je bila takva da bi i mrtvog Indijanca vratila u život. To je bilo dovoljno da utažim najljuću glad.

Nakon toga krenuo sam u konjušnicu, ostavio konja i raspitao se u konjušara da li je posljednjih dana ovuda prošlo veće stado goveda.

— Jeste. Stiglo je stado od oko tisuću grla. Oko sedam stotina grla krenulo je dalje prema Bridgmontu. Momci su napravili izvrstan posao. Prodavali su grlo između sto i sto dvadeset dolara. Biste li i vi kupili koje? U tom slučaju morate požuriti, jer je stado sada već sigurno u Bridgmontu, ako su dnevno prelazili po deset milja.

Sada sam znao sve. Nisam mogao ostati u Golden Campu. Nisam čak mogao ni vidjeti Nancy. Morat ću jahati cijelu noć.

Dao sam konjušaru pola dolara da nahrani i istimari konja, a ja sam se za to vrijeme pokušao malo razgibati. Dugo sjedenje u sedlu nije bilo nimalo ugodno i noge su mi se bile prilično ukočile.

Ubrzo je riđan bio sit i istimaren, pa smo mogli poći. Noć je bila svijetla, a znao sam da će biti još svjetlije kad izađe pun mjesec. Pojahao sam dalje u planine, putom koji su prokrcila mnogobrojna kola i konjska kopita. Snijeg koji se preko dana počeo otapati sada se ponovo smrzavao, pa sam morao paziti da riđan ne ozlijedi nogu na oštrim rubovima kolotečina. Prolazili smo pored mnogobrojnih logora, malih naseobina, rudnika. Prije nekoliko godina nije ovdje bilo nijednog bijelca. Bila je to zemlja Indijanaca i u to vrijeme bilo je još i divljači, čija su skupljena krzna donijela podosta para rijetkim traperima koji su se usudili ovamo. No, kad je pronađeno zlato, počele su stizati tisuće i tisuće bijelaca, obuzetih zlatnom groznicom; ubrzo je čitav kraj potpuno izmijenio izgled.

Nakon nekoliko milja jahanja susreo sam postariju ženu. Njezino dobroćudno, naborano lice odavalo je zabrinutost.

— Jeste li vidjeli Sama Fishera, gospodine? — upita. — Poznajete li Sama Fishera, mog muža? Morali ste ga putem sresti. Vozl laka kola u koja su pregnuta dva vranca. Jeste li ga vidjeli?

— Ne, gospodo.

Uz cestu je bila izgrađena sirotinjska kolibica i starica je, najvjerojatnije, izašla na cestu, jer od zabrinutosti više nije mogla izdržati u kući.

— Ta budala i opet neće doći kući — nastavi više tužno nego srdito — I opet će ono malo zlata što je sakupio potrošiti na žene i neće kupiti ni najpotrebnije za kuću. Ali što ja vas gnjavim, stranče? Hvala vam za obavijest. I vi dolazite iz Golden Campa, zar ne?

— Da. Međutim, putem nisam sreo nikog s takvim kolima i takvom zapregom.

Mahnulo sam rukom na pozdrav i podbo konja. Starica mi se sažalila, ali u ovom kraju sigurno živi mnogo ljudi koje valja žaliti. Mnogi od njih možda su ranije i bolje živjeli, tamo negdje na Istoku, ali želja za brzim bogaćenjem, žeđ za zlatom, dovela ih je ovamo. A zlata nije bilo mnogo; rijetki su bili oni koji su se zaista obogatili. Sažaljenje u ovoj zemlji nije vrijedilo ama baš ništa. Svatko se morao brinuti za sebe, čuvati se da ga ne prevare ili ne opljačkaju. Svatko se sam morao boriti da preživi. U takvom divljem kraju to je bio jedini ispravan put. Možda jednom bude i drugačije, bolje, ali sada je bilo tako.

Tek u sumrak drugog dana stigao sam u Bridgemont. Bio je to gradić kao i svi drugi u ovom kraju, izgrađen na brzinu i jedva dovoljno dobro opremljen za dužu i oštru zimu.

Samo su krčme i saluni bili dobro i solidno izgrađeni. Mnogobrojne karavane dopremile su sve što je bilo potrebno za to. Njihovi su vlasnici znali da dobro ulažu novac.

Odveo sam konja u konjušnicu i upitao konjušara gdje bih mogao dobiti najbolje odreske.

— Odreske? — ponovi i zadovoljno namigne. — Sada ih ima svugdje, koliko vam srce želi. Ipravo je jučer stiglo veliko stado goveda. Prodavali su ih po sto pedeset dolara komad. Zato su i odresci papreno skupi. Za manje od dolara nećete ih dobiti čak ni kod pečenjara na ulici, ali meso je uistinu svježe.

Zadovoljno sam klimnuo. Sada sam znao da je Ray Millard već prodao stoku, ali još nije imao dovoljno vremena da potroši novac.

— Vlasnik stada i kauboji dobro su zaradili, zar ne? — upitao sam. — Zacijelo sada negdje slave.

— Da, slave! Unajmili su lokal Liz Honeymaker, a u Liz su najljepše djevojke u gradu. Slave već cijelu prošlu noć, cijeli dan, evo ide i druga noć a oni još ne prestaju. Liz ima i najbolji orkestar u gradu. Eh, što nisam mlađi, pa da pođem onamo!

Starac čeznutljivo uzdahne i odmahne rukom, kao čovjek koji je nekad znao uživati u životu. Dao sam mu dolar da dobro nahrani i uredi konja,

jer je ridanu zaista trebalo i hrane i poštenog odmora u toploj konjušnici.

Za mene nije bilo odmora. Sada sam znao gdje mogu naći Raya Millarda i nisam oklijevao da ga što prije potražim.

IV

Lokal Liz Honeymaker nije bio u glavnoj ulici, ali bila je to solidno izgrađena kuća; čak je izvana bila i oličena bijelom bojom. Nad ulazom, iznad kojeg se cijelom dužinom kuće protezao visjela je crvena svjetiljka, jasan znak o kakvom je lokalu riječ. U kućama s takvim crvenim svjetiljkama muškarci su mogli naći sve što su željeli: viski, vino, kocku, karte i ljubav; trebalo je samo dobro posegnuti u džep. A Ray Millard i njegovi momci imali su dobro nabijene džepove.

Vrata su bila zaključana. Kad sam zakucao, na vratima se pojavio crnac divovskog rasta.

— Zatvorili smo, gospodine — promrmlja neljubažno. — Zatvoreno društvo, razumijete li?

— Naravno, ali i ja pripadam tom društvu.

Pogledao me od glave do pete, a naročito kožne navlake koje sam navukao preko hlača. Morao me smatrati jednim od goniča stoke, a najvjerojatnije su mu rekli da će još dvojica stići.

Prije nego što me počeo ispitivati, predusreo sam ga pitanjima.

— Jesu li Ray Millard i ostali momci već dobrano nakresani? Što sam sve propustio? Hoće li biti još dovoljno zabave i za mene?

To ga je uvjerilo da sam i ja jedan od članova družbe. Sklonio se u stranu i propustio me unutra.

— Već trideset sati se ne trijezne — reče i naceri se. — Naprosto, ne znaju prestati. A gdje je onaj drugi? Trebala su stići još dvojica.

— Ah, drugi će stići poslije.

Ušao sam u prostranu dvoranu u prizemlju. Lokal je doista bio raskošno uređen. Na sredini se nalazio mali

prostor za ples, a na postolju pred njim smjestio se orkestar. Neki mješavi dugajlija udario je po klaviru, drugi, očigledno Meksikanac, svirao je u trubu, a treći, također Meksikanac, majstorski je svirao na gitari. Na prostoru za ples plesala su dva para. U jednom od naslonjača ležao je čovjek, držeci bocu poput malog djeteta privinutu na grudi i glasno hrkao. Iza naslonjača stajala je plavuša raskošnih oblina i plela mu pletenice od duge, ne baš suviše čiste kose. Iz soba na katu dopirao je smijeh, a povremeno bi se začuo krik pijanih žena.

Dvorana u prizemlju bila je vrlo visoka i iz nje je stubište vodilo na galeriju, s koje se ulazilo u sobe. U kutu dvorane bio je ogroman kamin, u kojem su veselo pucketale cjepanice. Za vatru se, najvjerojatnije, brinuo onaj crnac. Potražio sam ga pogledom, ali ga nisam mogao pronaći. Za barom je stajala žena, a pred tezgom čovjek kojeg sam tražio. Ray Millard. I on je bio poprilično pijan. Vidio sam to po tome kako je bio naslonjen na bar. Još je nosio svoje čuvene srebrne mamuze, kotačići kojih su bili tako udešeni da su pri hodu ugodno zvonile.

Da, bio je to Ray. U potpuno novom odijelu. Mogao je to sebi priuštiti. I on i njegova bagma. Imali su para kao rijetko kada.

Prišao sam baru i bolje pogledao ženu. Odmah sam primijetio da nije jedna od djevojaka koje zabavljaju goste. Bilo je nešto u njenom pogledu što je jasno kazivalo da je ona ovdje gazda. Bila je lijepa; na poseban, pomalo divlji način, ali bila je lijepa. To se moralo priznati. To je, zacijelo, Liz Honeymaker. Već sam ranije čuo o njoj. Prošle godine putovala je sa svojim šatorom između Omahe i Cheyennea i brinula se za zabavu radnika koji su polagali pruge i tračnice za prugu Union Pacifica. Znao sam da je prije toga bila pjevačica u Dodge Cityju. Mnogo je njih zbog Liz Honeymaker i njezinih pjesama ostalo bez i posljednjeg novčića, a neki, nasrtljiviji i bez glave.

Ispitivački me promatrala. Njena kao gavranovo krilo crna kosa ljeska-

la se u svjetlosti petrolejske svjetiljke. Imala je krupne, sjajne plave oči.

— Je li to jedan od vaših ljudi, Ray? — upitala je.

Millard se polako okrenuo i zagledao u mene. Po tom sam primijetio koliko je pijan. Nije me odmah prepoznao. Bio je ridokos, visok poput mene, a pokreti su mu, čak i sada kad je bio pijan, bili gipki poput mačjih.

Napokon me prepoznao. Usta su mu se razvukla u podrugljiv osmijeh.

— Hej, Brannane, što ti tražiš ovdje? Unajmio sam ovaj lokal, kako se to kaže, sa svim uslugama i punim komforom, samo za sebe, i moje momke, a ne za kojeakva zanovijetala. Ili ti možda nisi zanovijetalo?

Sutke sam ga promatrao i razmišljao da li da ga već sada sredim, ili pričekam i najprije ispitam okolnosti. Znao sam da Millard i njegovi prijani nisu ništa manje opasni kad su pijani. Sestorica protivnika, a najvjerojatnije će i crnac i sve djevojke biti protiv mene, jer im je stalo do momaka koji tako nemilice troše novac. Morao sam biti vrlo oprezan.

— Što znaš, možda sam zaželio ponovo vidjeti starog druga — rekoh i gurnuh praznu čašu prema Liz Honeymaker, da je napuni viskijem. Vidio sam po tamnosmeđoj boji da mora biti prvorazredan. Ovo zaista nije bila obična krčma Liz napuni čašu, ne skidajući pogled s mene. Bio sam siguran da je shvatila kakvi smo Millard i ja prijatelji.

Izenada se Ray grohotom nasmije, kao da mu je netko ispričao dobru šalu, podigne ruku i snažno me potapša po ramenu.

— Da, da, jednom davno smo zajedno krali Sjevernjacima konje i goveda i otpremali ih Južnjacima... hahaha! Sto mu gromova, to su bila vremena! Uvijek smo nakon toga pošteno slavili! Baš kao i sada! Hej, jesi li čuo da sam ja taj koji je doveo stado od tisuću goveda u Black Hills? Sto tisuća odrezaka, i sve ostalo? Zar nisam dobrotvor, pravi dobrotvor! Sve su mi to dobro platili. Suhim zlatom, tako reći, suhim zlatom! A znaš li, stari moj, gdje je sada sav taj novac?

Nacerio se, a pijane oči divlje su mu zasjale. Bio je pijan, ali ipak ne

toliko da bi mu sve bilo svejedno. Ne, još je bio u onom stanju u kojem je bio sposoban uživati u vlastitom uspjehu. U svojim očima Ray Millard bio je sada najveći, najmoćniji.

Posegao je u košulju i izvukao tanak srebrni lanac na kojem je visio ključić posebnog oblika. Već na prvi pogled vidio sam da je to ključ za vrlo kompliciranu bravu, kakve su najčešće samo na sefovima i blagajnama.

— Ovo je ključ koji otvara vrata u sreću — zagrokće Millard. — Ovo je čarobni štapić za Lizinu blagajnu, a ono drugo je u mojoj glavi. Broj! Hej, najljepši broj na svijetu. Tek kad okreneš pravi broj i otključaš, otvara ju se vrata do blaga. Brannane, moj si gost! Pij, jedi, zabavljaj se! Častim te zato što smo jednom zajedno krali konje... hahaha!

Ponovo se grehotom nasmijao i okrenuo prema Liz Honeymaker.

— Hoćemo li sada gore k tebi? Što da učinim pa da mi udovoljiš?

Zena ga pogleda i zaniječe glavom.

To ga je razbjesnilo. Dobro sam znao što će se dogoditi; poznavao sam Millarda i njegov bijes. Liz Honeymaker ni sama nije znala kakva joj opasnost prijeti.

Pogledao sam još jednom plesače, a zatim i glazbenike. Bili su umorni i supijani i svirali su kao u transu. Momak kojem je djevojka plela pletenice još je ležao nepomično u naslonjaču i hrkao.

Moji izgledi nisu bili tako loši. Sumnjao sam da ću dočekati povoljniju priliku. Dvojica Millardovih ljudi bila su još gore, ali njih se za prvo vrijeme nisam trebao bojati. Tko zna, možda su toliko zaposleni da ih ni pucnjava neće punukati da sidu.

Izvukao sam kolt i gurnuo ga Millardu među rebra. Ni glazbenici ni plesači nisu to mogli vidjeti.

— Pazi, Ray! — prošaptao sam oštro. — Jednom si nogom već u paklu. Budi oprezan i pažljivo me slušaj, inače će te vrug odnijeti.

Ma koliko bio pijan, odmah je shvatio što se zbiva. Znao je da ne blefiram. Imali smo dovoljno vremena da se upoznamo za vrijeme što smo ga proveli zajedno.

I Liz Honeymaker je u hipu shvatila situaciju; najvjerojatnije je odmah, čim me ugledala, znala što će se dogoditi.

Millardove su se oči razrogačile, a zatim ponovo stisnule. Borio se protiv alkohola koji je uspavao njegove reflekske. Cijelo tijelo borilo mu se protiv osamljenosti. Znao je da je u pitanju život ili smrt.

Bilo je upravo nevjerojatno kako se brzo trijeznio, kako je snagom volje savladavao mamurluk. Lice mu je oblijevalo znoj, ali to nije bio znoj zbog straha. Znojio se od napora da ponovo ovlada svojim mislima i pokretima. Da, Ray Millard se znao boriti i sada se borio svim snagama protiv omamljenosti koja ga je bila obuzela.

Dao sam mu vremena da se pribere, jer nisam želio da potcijeni opasnost u kojoj se nalazi, ali sam mu odmah oduzeo revolver, koji je nosio za pojasom. Zataknuo sam revolver za pojas i strpljivo čekao.

Liz Honeymaker me netremice promatrala.

— Ako ste sami, nećete uspjeti.

— Dobro znam kakvi su mi izgledi. I da se razumijemo, lijepa Liz, pravda je na mojoj strani. Stado je ukradeno, a njegov vlasnik i dva kaubojka ubijeni. I vlasnikovu su ženu htjeli ubiti. Međutim, došlo je nevrijeme, a dvojica Millardovih momaka koji su ostali da to učine najvjerojatnije nisu željeli ostati s lešem u kolibi pa su je ostavili da živi. Tada sam slučajno naišao, da bih se sklonio pred mećavom. Shvaćate li što vam govorim, Liz? Cijela će vam kuća otići do vrata ako ova bagra samo nešto pokuša.

Okrenuo sam se Millardu.

— Ti to nećeš doživjeti, Ray. Jesi li toga svjestan?

Millard nije bio neiskusni mladać, koji bi brzopletu pokušao nešto nepromišljeno. Bio je godinu ili dvije stariji od mene, a to je značilo da je već prešao tridesetu. Dobro je znao da se ne šalim, ali se ipak nije lako predavao.

— Poludio si, Brannane — promrsio je.

— Možda i jesam, ali želim uzeti ono što mi pripada!

Pogledao sam Liz Honeymaker. Stajala je nepomično i promatrala nas.

— Hajdemo! — zapovijedih. — Ray će otvoriti blagajnu! Idemo!

Liz potvrdno kimne, izide iza bara i pride vratima koja su bila oblijepljena tapetama kao i zidovi i gotovo se uopće nisu primijećivala. Otvorila ih je i zastala.

— Hajde, prikane! — gurnuo sam revolver malo snažnije među Millardova rebra. — Kreni i pazi što radiš. Sam ćeš odlučiti što će se dogoditi, ali znaj da ću i s tvojih pet pijandura izići nakraj prije nego što uopće i shvate što se događa. Hajde sada!

Pogledao me, ali nije odgovorio. Iz pogleda mu je frcala mržnja. Nekoliko smo trenutaka tako stajali, šutke odmjeravajući jedan drugoga, a onda Millard promrmlja:

— Pazi dobro, Brannane. Uчиниš li ma i najmanju grešku, nećeš se živ izvući odavde. No prije nego što umreš požalit ćeš tisuću puta što si se uopće rodio. Neka toga tko bi se smio poigrati s Rayem Millardom i proći nekažnjen. Tako mi svega, požalit ćeš to, proklet bio!

Nisam se mnogo obazirao na prijetnje. Moj je kolt i dalje ostao čvrsto pritisnut u njegova leđa.

Napokon je krenuo. Korak mu je sada već bio potpuno čvrst i siguran, gotovo da uopće nije teturao.

Ušli smo u sobu koja je bila uređena dijelom kao ured, a dijelom kao vrlo ugodna dnevna soba. U jednom kutu bila je velika željezna blagajna. Poznavao sam takve stvari; bio je to poveći željezni ormar i u njemu se, ako unutra nije bilo pregrada, mogao sakriti niži čovjek. Poznavao sam takve blagajne zato što sam neko vrijeme radio kao pratilac za pošiljke zlata i novca kod kompanije Wells i Fargo. Svaki veći ured Wellsa i Fargoa imao je takve blagajne. Bile su izrađene od debelog čelika i iznutra obzidane šamotom, tako da im ni vatra nije mogla nauditi. Brave su bile tako dobro osigurane da ih ni eksplozivom nije bilo lako otvoriti. Osim zasuna i brave, tu je bila i brava s brojčanikom i samlo je točna kombinacija brojeva otvarala vrata.

Da, bila je to prikladna i prilično sigurna stvar.

U sobi je gorjela petrolejka. Liz Honeymaker pojača plamen i prinese svjetiljku bliže blagajni.

Okrenuo sam se Millardu.

— Hajde, otvaraj i daj mi sav novac koji je još ostao. Udovica vlasnika sada ima puno pravo da ga dobije.

— Sto ćeš ako ne otvorim? — prosikće Millard bijesno.

— Moje strpljenje ima granica. Jahao sam četiri dana i noći bez prekida da bih te stigao. Dobro znaš da s pravom tražim novac. Ako ne otvoriš, uradit ću to sam kad sredim tebe i tvoju pijanu bagru. Tada ću imati dovoljno vremena za to. Jesi li me razumio? Zato požuri, jer ne želim suviše pričati.

Zvuk mog glasa jasno je pokazivao da se ne šalim. Doista sam već i bio na kraju sa strpljenjem, a nisam se želio dugo natezati. Pošao sam još korak naprijed, ne govoreći ništa. Samo sam ga pogledao pravo u oči. No, pogriješio sam što sam se udaljio od vrata. Primijetio sam u Millardovom pogledu da se iza mojih leđa nešto događa, a istog trena osjetih i lagano strujanje zraka. Pogriješio sam što sam zaboravio na Crna. Uspio je nečujno otvoriti vrata i sada je stajao iza mojih leđa.

— Millarde, on te neće spasiti — rekoh, ne okrećući glavu.

Shvatio je u hipu, jer je vidio kako palcem povlačim kokot kolta. Poznavao je dobro moju pucaljku, jer je i sam bio revolveraš i imao isti revolver. Znao je da moj kolt, kao ni njegov, nemaju okidač; odavno smo ih bili uklonili. To je značilo da će revolver pucati čim otpustim kokot i neće prestati dok se cijeli bubanj ne isprazni, ili dok ga ponovo ne zadržim palcem. A Millard je bio svjestan da i nasrmt pogoden čovjek još uvijek može otpustiti kokot i zato se odmah predomislio.

— Ne, Barnabase! — uzvikne i podigne ruku.

Osvrnuo sam se i iza leđa ugledao gorostasa koji mi je otvorio ulazna vrata. Stajao je nekoliko koraka iza mene i držao u rukama dvocijevku skraćenih cijevi.

Ali, div nije htio poslušati.

— Vi ovdje ne zapovijedate, gospodine Millarde. Ovdje je gospoda gazda!

Sada je i Ray pogledao Liz Honey-maker.

Za trenutak vlasnica lokala me pogleda, a onda se obrati crncu.

— Nećemo se miješati, Barnabase — reče mirno. — Možeš ići. U ovome smo potpuno neutralni, ali ćemo kad sve bude završeno naplatiti učinjenu štetu.

— Dobro, gospodo. — Crnac kimne i izide.

Ray Millard je još uvijek stajao nekoliko koraka od blagajne. Mogao sam primijetiti kako mu se grudi ubrzano nadimaju. Napokon uzdahne i krene prema blagajni.

U tom trenutku Liz Honeymaker mi dade jedva primjetan znak očima. Shvatio sam. To je značilo da Millard ima pripremljen još jedan trik i da će pokušati to iskoristiti. Zato je, najvjerojatnije, i popustio. Nadao se da će doći u povoljniju priliku.

Znao sam da po srijedi može biti samo revolver ostavljen u blagajni. No, to mi nije ni najmanje smetalo. Naprotiv, ako puca, neću ja ubiti njega, već ću braniti vlastitu kožu.

Ray Millard bio je ubojica, a u Bridgmontu nije bilo suda i suca koji bi ga mogao osuditi. Možda u naselju postoji šerif, ali to nije pravi predstavnik zakona već unajmljeni revolveraš, kojeg su mještani zadužili da čuva red. Njegova je nadležnost prestajala izvan gradskih granica i za sve ono što se događalo izvan grada nije smio intervenirati. Znao sam da Raya Millarda ne bi ni uhapsio.

Stajao sam i čekao što će se dogoditi. Millard je radio tako brzo kao da otvara vlastitu blagajnu. Sigurnim pokretima odabrao je točnu kombinaciju brojeva, okrenuo ključ i povukao veliku željeznu polugu. I, dok je jednom rukom otvarao vrata, drugom je munjevito posegao unutra. Točno sam predvidio u blagajni je bio skriven revolver. U trenutku kad se Millard okrenuo prema meni, cijev njegovog revólvera bila je uperena pravo u moje grudi. Nisam se dao iznenaditi. Odskočio sam u stranu i otpustio kokot. Pogodio sam ga u grudi. Njegov metak zario se u pod ispred mojih

nogu. Opalio je još dva puta, ali više nije mogao nišani i meci su prozviždali daleko od mene. Pao je, grčeci se, a onda posve umirio. Okrenuo sam se prema vratima i sačekao da se razide dim baruta, koji me grizao za nos i oči.

Nije prošlo ni desetak sekundi, a u sobu utetura jedan od pijanaca, jedan od onih koji su do tada plesali s Lizinim djevojkama. Možda sam odmah trebao pucati, ali nisam mogao. Ušao je, ništa ne sluteći, s revolverom na opasaču.

— Zašto dižete ta-ta-takvu galalamu? — promuca pijano, pokušavajući da bude duhovit, ali tog trenutka ugleda otvorenu blagajnu i nepomičnog Millarda na podu, a mene pored njega s koltom u ruci.

— Dođi amo! — uzviknuh oštro, ali momak je bio suviše pijan. Tvrdoglavo je odmahnuo glavom, okrenuo se prema otvorenim vratima i divlje kriknuo.

Dobro sam poznavao taj krik. Bio je to signal za uzbunu, dug i prodoran urlik koji bi i mrtvaca mogao probuditi. Bio sam siguran da će taj zov u hipu razbuditi sve zlikovce. Bio je to poziv za borbu na život i smrt. Nije dan od Rayovih drugova nije ga mogao prećuti.

Tek tada se okrenuo prema meni i izvukao revolver, ali bijaše suviše pijan da bi mogao ocijeniti opasnost koja mu prijati. Bio je suviše hrabar i suviše je vjerovao u sreću. Još se nisam mogao odlučiti da pucam, ali kad je naposljetku podigao cijev revólvera i nanišanio, nisam više mogao oklijevati. Zapucao sam. Pao je pored vrata. Što sam drugo mogao učiniti? Čekati da prvi opali i nadati se da me njegov metak neće pogoditi?

Ne, moram biti brži ako želim uspjeti i ostati na životu. Još su bila četvorica protiv mene.

Sada su i djevojke uplašeno zavrištale, a drugi pijani revolveraš, koji je dotad plesao, ne shvaćajući što se događa, ponovio je poziv na uzbunu. Divlji, prodoran krik, nalik na krik ranjene zvijeri, ledio je krv u žilama. Za nekoliko trenutaka pojavit će se i ona dvojica koja su ostala na katu.

Pogledao sam Liz Honeymaker, razmišljajući da li da priskočim blagajni

i ponovo je zatvorim. Ne, nisam imao dovoljno vremena.

— Liz, ako mi se išta dogodi — dobio sam preko ramena, ne skidajući pogled s vrata — novac za stoku pripada Nancy Shayne, udovici vlasnika stada. Naći ćete je u Golden Campu, gdje najvjerojatnije radi u »Golden Camp Staru«.

— Dobro — odvrati žena kratko.

Možda je bilo glupo što sam joj povjerovao, ali nisam imao drugog izbora. Morao sam se boriti dalje. Izišao sam iz sobe i sklonio se iza bara. Primjetio sam da se probudio i revolveraš koji je dotad spokojno spavao u naslonjaču. Čim me ugledao, zaklonio se iza naslonjača i otvorio vatru, ali je vrlo loše gađao. Ni onaj drugi, koji je bio plesao, nije bolje gađao. Možda sam se prebrzo kretao, jer ti su momci pijani gađali isto tako dobro kao i trijezni. Toliko su bili izvježbani da su i zatvorenih očiju mogli pogoditi protivnika. Morali su to zato što je od preciznosti njihovih hitaca ovisilo hoće li preživjeti ili ne. Ljudima koji žive od revolvera brzina i preciznost bile su od životne važnosti.

Meci su mi prozviždali iznad glave i zasula me kiša stakla od razbijenih boca. Pažljivo sam nanišanio i pogodio jednog za drugim, ali tada je i mene uhvatilo. Načas sam bio izgubio iz vida onu dvojicu na galeriji i jedan od njih me pogodio. Sjurili su se niza stube, pucajući kao ludi. Na njihovu sreću, a moju nesreću, stubište se nalazilo točno nasuprot baru, tako da se nisam mogao zakloniti od metaka odozgo. Od desetak hitaca, koliko su obojica ispućali, jedan me pogodio i odbacio na policu s bocama. Ponovo me zasula kiša stakla i proliivenog alkohola.

Pucao sam bez prekida sve dok kolt nije bio prazan, a tada sam iza pojasa izvukao Millardov revolver i ispalio još nekoliko hitaca. Naposljetku zavlada tišina. Nijedan od Millardovih ljudi nije više bio na nogama. Ustao sam i teturavim koracima izišao iza bara, stišćući zube od bola. Čekao sam hoće li se koji od zlikovaca pridici i nastaviti borbu, ali nijedan nije više imao volju za to. Čuo sam ih kako stenju i psuju. Nisu svi bili mrtvi, iako sam ih

mogao ubiti. Možda su to i zaslužili, jer u bili okorjele ubojice, ali nisam mogao više pucati; zato što sam bio ranjen, već naprosto nisam htio. Bile je i više nego dosta. Htio sam im pružiti priliku da jednog dana, ako prežive, ipak pronađu suca koji će ih osuditi pravedno i po zaslugi.

Učinio sam dovoljno za Nancy Shayne. Nisam samo oduzeo razbojnicima novac koji joj pripada, već sam osvetio i njezinog muža i obojicu kauboja. Učinio sam to zato što sam dao riječ, a ne samo zbog nagrade koju mi je obećala. Pa ipak, osjećao sam gorčinu zbog toga što sam i opet morao ubijati.

Okrenuo sam se i pošao prema Liz Honeymaker koja je stajala na vratima ureda i promatrala me. Krenuo sam naprijed, ali sam iznenada osjetio da me noge više ne slušaju. Pred očima mi se smračilo i pao sam. Posljednje što sam vidio bilo je Lizino zabrinuto lice, a onda je oko mene zavladao mrak.

V

I opet sam jednom naletio na metak. Ovaj put bilo je to vraški nezgodno. Metak mi je načinio popriličnu rupu u ramenu, ali nekim čudom nije povrijedio pluća.

Sve sam to shvatio tek nakon tri ili četiri dana, kad je groznica malo popustila i kad sam opet bio koliko-toliko kadar razmišljati o onom što se dogodilo. A onda sam prepoznao i Liz, koja je stajala uz krevet. Tek sam sada jasno vidio njeno lice; dok sam bio u bunilu, primjećivao sam samo nejasne sjene i čuo glasove, ali ništa nisam razumio.

Izgubio sam mnogo krvi i osjećao se užasno slab, a rame me još uvijek boljelo. Nisam mogao mnogo govoriti i brzo sam se umarao. I opet jednom morao sam zatražiti pomoć od žene. Što mogu, čini se da je takva moja sudbina. Za jednu sam se ženu borio, druga je sada vidala moju ranu.

Četvrtog dana prvi put sam osjetio glad i Liz me nahranila govedom juhom.

— Liz, imate sa mnom vraškog posla — rekao sam petog dana, kad sam se već mogao pomaknuti u krevetu.

— Ne suviše. Za muškarca kakav ste vi, ženi ne smije ništa biti teško. Osim toga, imali ste povjerenja u mene. Mike. Da, znam vam i ime. Izgovorili ste ga u buni. Mnogo toga ste mi o sebi ispričali. Volite li dolista tu Nancy?

Zamislilo sam se.

— Lijepa je — rekoh. — I bila je žena čovjeka moga soja. Bila mu je dobra žena, pa će vjerojatno biti dobra i meni. Pokušat ćemo živjeti zajedno.

— Svojim ste joj revolverom vratili sve ono što je izgubila i osvetili njezinog muža i dvojicu kauboja. Sve to iz ljubavi?

— Ne znam — promrmljah. — Možda je to i ljubav...

Sutjeli smo nekoliko trenutaka i Liz me nastavila hraniti.

— Zašto sve to činite za mene, Liz? — upitao sam iznenada, pogledavši je u oči.

Spustila je prazan tanjur na stolicu pored kreveta i zamišljeno me pogledala.

— Vjerovali ste mi, Mike. Kad ste razmišljali da ponovo zatvorite blagajnu ili ne, odlučili ste da mi poklonite povjerenje iako me niste poznavali. Rekli ste mi i kamo da pošaljem novac. Razumijete li me, Mike? Imali ste povjerenja u mene i borili ste se za ženu koja je u duši vjerojatno slična meni poput sestre blizanke. Takvom čovjeku moram pomoći.

— Hvala vam, Liz. — Odjednom sam osjetio užasan umor i već slijedećeg trenutka ponovo zaspao.

Polako sam se oporavljao. Svakog dana osjećao sam se sve bolje, a nakon dva tjedna rana je zacijelila i mogao sam ustati. Počeo sam polako dobivati na težini i znao sam da će ubrzo sve opet biti u redu. Svakog dana vježbao sam još uvijek prilično kruto rame, da bih mu povratio gipkost. Na sreću bilo je to desno rame. Da su me ranili u lijevo, sumnjam da

bih ikada više mogao pravo potegnuti revolver.

Osjećao sam se ugodno u Lizinoj kući. Brinula se o meni da bolje ne bih mogao poželjeti i baš ništa mi nije nedostajalo. Zajutarkovao sam, ručao i večerao najčešće s Liz u njezinoj sobi, a ponekad bi nam se pridružio i Barnabas.

Jednog zimskog dana, vani je snijeg šripio od hladnoće, došao je trenutak da se oprostim i krenem na put.

Još jednom sam se našao nasamo s Liz.

— Kad ne bi bilo Nancy, sigurna sam da bismo se nas dvoje vrlo dobro složili.

— Kad bi pošla sa mnom u planine, na ranč na osami... — odgovorio sam polako. — Negdje, gdje bih napokon našao mir i ne bih morao paziti na svakog revolveraša željnog slave i novih zarezna na svom revolveru, gdje me neprijatelji ne bi tako lako pronašli, gdje... — Naglo sam ušutio i odmahnuo rukom. — Ovdje ne bih mogao živjeti. U takvim gradovima uvijek bi se našao netko tko bi želio iskušati poteže li revolver brže od mene. I opet bih morao ubijati, a to ne želim.

— Mike, ako to s Nancy ne bude u redu, vrati se ovamo i upitaj me hoću li poći s tobom.

Znao sam da ozbiljno misli to što je rekla. Prišao sam joj, zagrlio i poljubio. Da, voljela me je. Najvjerojatnije još od trenutka kad je Barnabasu, koji je ušao u sobu i uperio sačmaricu u mene, rekla neka iziđe i da se ne mijša. Mogla je tada mirno promatrati kako Crnac ubija najprije mene, pa Raya Millarda, a zatim je mogla sav novac zadržati za sebe. Ali, nije to učinila. Nakon toga me danima brižno njegovala. Mnogo sam joj dugovao. Za trenutak, dok sam je držao u zagrljaju, pomislio sam da li da uopće podem k Nancy, ali tada sjećanje na crvenokosu ženu ipak nadvlada; bilo je nečeg u toj zelenookoj ljepotici što me je neodoljivo privlačilo, što me je prisiljavalo da je ponovo vidim.

Liz me isprati do vrata. Ridan je već bio spreman za put. U bisagama na njegovim leđima bio je novac, više od sto dvadeset tisuća dolara.

Uzjahao sam. Liz pride i uhvati ridanove uzde.

— Cuvaj se kad stigneš u Golden Camp. Tamo je sada gazda Hec Vansitter, a njegovim revolverašima nikakav plijen me može izmaći. Cuvaj se, Mike! I Pozdravi mi Nancy, iako je ne poznajem. Zelim vam mnogo sreće.

Nisam odgovorio. Samo sam kimnuo i podbo ridana. Nisam se osvrtao; nisam imao snage za to.

Znao sam da neću zaboraviti ništa od onog što mi je Liz rekla. Pogotovo ne Vanittera i njegovu bratiju, koja harači u Golden Campu.

U svakom koralu postoji samo jedan bik... kako to mi stočari kažemo. Ovdje, u Bridgemonu to bi sigurno postao Ray Millard. Nakon što bi se umorili od proslavljanja svojeg uspjeha zacijelo bi došli na pomisao da se duže vremena zadrže u gradu i iskoriste povoljnu priliku da uzmu vlast u svoje ruke.

Cijeli dan jahao sam prema Golden Campu, a predvečer osjetih umor. Još se nisam dovoljno oporavio, još nisam onaj stari Mike Brannan, koji je i po nekoliko dana mogao izdržati u sedlu. Morao bih se odmoriti.

Sunce, koje je sjalo čitavog dana, nije bilo jako i snijeg se uopće nije otapao. Bio je suh i sipak, tako da se od njega vrlo teško mogla načiniti gruda. Usprkos zimi i snijegu, put je bio dobro prokrčen. Bilo je tu tragova karavana, tovarnih konja, saonica, a mnoge sam od njih i putem sreo. Posve razumljivo, pažljivo sam motrio svakoj jahača koji je dolazio iz smjera Bridgemonta, pa čak i one koji su dolazili iz suprotnog smjera. Bio sam siguran da dovoljno ljudi između Bridgemonta i Golden Campa zna za moj okršaj s Rayem Millardom i njegovim momcima. Isto su tako znali da sam Millardu oduzeo veći dio novca od prodanih goveda i da ću, prije ili kasnije, krenuti s novcem na put. Iako sam sada stekao neželjen glas opasnog revolveraša koji je sam sredio cijelu jednu zločinačku družbu, bio sam uvjeren da ću putem susresti momke uvjerene da su bolji i brži od mene, koji će pokušati da mi otmu novac.

Međutim, nisam primijetio nikakvu opasnost, ni pred sobom, niti iza sebe.

Slabo zimsko sunce već je bilo zašlo za planine i zrak je odmah postao osjetno hladniji. Ozlijeđeno rame počelo mi se kočiti, ali nadao sam se da će to ubrzo proći i da će me brzo jahanje zagrijati. Prestigao sam dvije karavane i napokon se našao sam na putu koji je vodio na zapad. S istoka se polakao spuštala noć.

Bilo je vrijeme da se negdje zaustavim, pronađem pogodno mjesto za logor i zapalim vartu. Bio sam već poprilično umoran i cijelo me tijelo bolelo. Pa ipak, pojahao sam još nekoliko milja. Ubrzo se pojavio i mjesec i noć je postala svjetlija. Snijeg je škripao pod ridanovim kopitima. Upravo kad sam namjeravao skrenuti u šumarak što se protezao između puta i visokih, okomitih stijena, ugledah u daljini tri svijetla.

Njihov je sjaj obećavao toplu staju za ridana, a za mene, najvjerojatnije tanjur vruće i okrepljujuće juhe i poveći govedi odrezak. Kuća je bila udaljena jedva stotinjak metara od glavnog puta i do nje je vodila uska, ali dobro utabana staza. To je značilo da ću noćas imati i veće društvo nego što sam se mogao nadati.

Bilo je to poveće zdanje s dućanom i gostionicom, a na kuću se nastavljalo još i nekoliko gospodarskih zgrada. Naravno, tu su bili i obori.

Postalo je vraški hladno i znao sam da će kasnije biti još gore. Prokletstvo, kako čovjek omekša čim ga malo metak pošaklja po rebrima! Nisam dugo razmišljao. Okrenuo sam ridana i potjerao ga stazom prema osvijetljenoj kočii. Čak i ležaj u stijeni bio bi mi sada draži od spavanja u vreći, pod vedrim nebom. Bilo je očito da su me tri tjedna što sam ih proveo kod Liz, u toplom krevetu, malo razmazili.

Kad sam prišao bliže, prepoznao sam kuću. Primijetio sam je dok sam jahao u Bridgemon. Pred vratima su bila privezana tri konja i dvije tovarne mazge, a bile su tu i jedne saonice s dva teška teretna konja. Odjahao sam do konjušnice. Na vratima me dočekao krivonogi konjušar, i odmjerivši od glave do pete, rekao:

— Za dolar konj može jesti koliko želi. Hoćete li sobu ili ćete spavati pored konja u sijenu? Soba je pet dolara, a mjesto u konjušnici dolar.

Oho cijene nisu baš bile niske!

— Zar izgledam tako bogat? Za pet dolara mogao bih gotovo kupiti i vlastitu kolibu. Niste li preskupi?

— Nemamo konkurencije, pa možemo biti — odgovori čovjek i naceri se.

Dao sam mu dva dolara i on mi otvorio vrata konjušnice, propusti me s konjem unutra, a zatim ih ponovo zatvori i nestane.

Unutra je bilo toplo. U svjetlu karbidne svjetiljke ponašao sam ridanu mjesto u jednom od pregradaka, odvojenih jedan od drugog samo metalnim prečkama. U konjušnici je bilo još nekoliko konja, ali gostiju kojima bi ležaj u sijenu bio draži od kreveta. Iako skupog još nije bilo; čak ni gore na sjeniku, odakle sam snesao malo sijena.

Bisage s novcem sakrio sam duboko u sanduku sa zobi, tako duboko da bi onaj koji bi ih htio izvući morao da iznad lakata zagrabiti u veliki sanduk. Bila je poprilična hrabrost učiniti takvo što, ali računao sam s tim da nitko neće pomisliti da sam sto dvadeset tisuća dolara sakrio u sanduku za zob.

Nakon toga popeo sam se na sjenik, pripremio ležaj i odlučio da se malo odmorim. Razmišljao sam o tom da odem prijeko, u gostionicu i pokušam pojesti nešto toplo.

Tih dana neprekidno sam osjećao glad, na kako mi je naedostajalo nekoliko kilograma do uobičajene težine, činilo mi se to potpuno prirodnim.

Naravno, mogao sam jesti i suhu hranu, što mi je Liz pripremila za put, ali pomisao na toplo jelo ipak je pobijedila.

Za jednim od stolova u gostionici sjedila su četvorica i prilično bučno kartala, tako da sam odmah doznao da kartaju poker. Za ostalim stolovima nekoliko je gostiju još večeralo.

Čim sam ušao, svi su se znatiželjno okrenuli da pogledaju pridošlicu. Odmah su mogli primijetiti da nisam kopač zlata, kao većina od njih; hod i kožne navlake na hlačama, koje nije sam skizao, odavali su šta sam.

Gostioničar, razroki gorostas, pride stolu za koji sam sjeo, površno ga obitao mokrom krpom i reče: — Imamo samo odreske. Dva dolara, s krumpirom i povrćem.

Mislio je time reći da za dva dolara mogu dobiti ne samo odrezak, nego čak i krumpir i povrće.

Izvadio sam dva srebrnjaka i spustio ih na stol. Pokupio ih je vješum pokretom i nestao.

— Hej, strance — dovikne jedan od tih gostiju, koji je upravo dovršavao večeru — jesi li ti jedan od onih momaka koji su nam prije zime dopremili goveda i tako skupo prodali da sada odreske plaćamo gotovo suhim zlatom?

Bilo je to mrzovoljno pitanje čovjeka kojem je večera očito bila preskupa.

— Ne — odmahnuo sam glavom. — Nisam taj, neznance — Izgovorio sam to vrlo neljubazno i pokušao neznancu jasno dati do znanja da se ne bavim mutnim poslovima.

— Pa ipak, nosiš kožne navlake na hlačama i izgledaš kao kauboj — nastavi čovjek tvrdoglavo. Očito, bio je raspoložen za kavgu.

— No, i što onda? — odvratioh kroz zube. Bio sam umoran i to me činilo razdražljivim. — Vi mi izgledate kao trgovac sapunom, a ipak niste umiveni. Jesam li vam se požalio da je sapun preskup?

Čovjek je zašutio. Shvatio je da će biti najbolje ako me ostavi na miru. I ostali su to spoznali, pa sam mogao u miru večerati.

Odrezak je ubrzo stigao. Bio je zaista ukusan, kao i usoljeni grašak. Završio sam večeru i bez riječi izašao.

Da, umor me uvijek činio razdražljivim, ali i opreznijim. No, možda to i nije bio samo umor nego i neki čudan predosjećaj.

Kad sam ušao u konjušnicu, primijetio sam nekog neznanca naslonjenog o sanduk sa zobi. Bio je mlađi od mene i smiješkao se, kao da me poznaje i raduje se što me ponovo vidi.

Nisam ga poznavao, ali sam nagonski osjetio da je to jedan od onih momaka, još gotovo dječaka, koji su naučili dovoljno brzo baratiti revolverom da im te udari u glavu, a i imali

su sreću da još nisu naišli na bržeg od sebe. Neiskustvo i sreća, koja ih je u prvim okršajima pratila, ulijevala im je nerazumnu hrabrost.

Znao sam da momak i sada vjeruje u sretnu zvijezdu.

— No, Mike Brannane, je li odrezak prijao? — upita, samouvjeren se cerekajući. — Vidio sam kroz prozor kako jedete. Pogodite što želim od vas!

Nisam morao pogodati.

— Mladiću — rekoh polako, gledajući ga pravo u oči. — ako ne skrivaš neki poseban trik u rukavu, nećeš uspjeti. Bolje je da odeš i ostaviš me na miru!

Odmahnulo je glavom i nasmijao se. Bio je zgodan momak; na pomalo divlji i neobuzdan način, ali malo isuviše hrabar. Morao sam mu tu hrabrost istjerati iz glave. Za njegovo dobro.

— Ne, nećemo tako, Brannane — nastavi mladić — Hoću novac koji ste oteli Millardovoj družini. Znam da ga nosite sa sobom. I ne želim ga se domoći tako da vam pucam u leđa. Hoću poštenu borbu. S Millardovim novcima uspjeli ste svršiti samo zato što su momci bili isuviše pijani. Ja to nisam i zato ćemo se ovdje boriti, odmah sada. Gdje ste sakrili novac? U pojasu pod košuljom, ili u džepovima? Pretražio sam vaše stvari u sjeniku. No, hoćete li mi reći ili ne, Brannane?

Doista mi ga je bilo žao. Očigledno je do sada imao mnogo više sreće nego što je trebalo i više nije mogao razumno procijeniti okolnosti.

Iznenada sam osjetio takvu zlovolju da bih se najradije okrenuo i izišao, ali sam znao da mali to ne bi dopustio. Dobro sam poznavao takve kao što je on. Bili su ponosni i samouvjereni, smatrali su sebe nepobjedivim i nisu olako uzimali.

Želja da me ubije u poštenoj borbi, licem u lice, želja za slavom koju bi time stekao... ili je mislio da će je steći... bila je jača od svega. I od straha, jer sam znao da se potajno ipak boji, iako sam sebi to ne želi priznati.

Morao sam ga uvjeriti na drugi način. Uzdahnulo sam i slegnuo ramenima.

— Dobro, momčiću. Ako baš toliko želiš, borit ćemo se.

To ga je uvrijedilo. Osmijeh mu je nestao s lica.

— Oдавno već nisam momčić! Bilo mi je sedamnaest kad sam ubio prvog protivnika, a od tada je prošlo šest godina. Možda sam ih dosad ubio više nego vi, Brannane, i to sve u poštenoj borbi. Sprijeda, oči u oči.

Rekao je to pun ponosa. Bio je mlad i lud i nije mogao shvatiti u što se upušta.

— Novac nosite uza se, u džepovima. Znam to. A sada potegnite, Brannane!

Izgovorio je to posve mirno, a onda munjevitom brzinom potegnuo revolver.

Da, bio je zaista prokleta brz i to je bila njegova nesreća. Brzina kojom je mogao izvući revolver učinila ga je u vlastitim očima polubogom, gospodrom nad životom i smrću drugih ljudi. Nije slutio da jednog dana mora naići na nekog tko je još brži.

Sudbina je htjela da to budem baš ja.

Nije još stigao podignuti cijev revolvera, a moj mu je kolt već bio uperen pravo u grudi.

Ostao je tako, kao skamenjen. Instinkt ga je dobro savjetovao. Na njegovu sreću, poslušao je taj instinkt i ostao nepomičan, ne pokušavajući podignuti cijev revolvera.

Bio sam zaista sretan što to nije učinio. Odahnulo sam s olakšanjem i oštrim glasom rekao:

— Hajde, odlazi, momče! — Bježi koliko te god noge nose. Misliš li da je lako ubiti budalu samo zato što je budala?

Probljedio je kao kreč; dobro sam to vidio, iako je stajska svjetiljka tek slabo obasjavala njegovo lice. Iznenada je shvatio da je život ipak lijep. Shvatio je da se prvi put namjerio na zaista pravog revolveraša, jednog od onih kakvih nije bilo mnogo.

Spustio je revolver i spremio ga u korice, a onda krenuo prema vratima. Tamo još jednom zastane i pogleda me.

— Hvala vam, gospodine — promrmlja i iziđe.

Nisam mu odgovorio. Samo sam šutke promatrao kako zatvara vrata.

Polako sam se uspeo ljestvama na sjenik i ispružio na pripremljen ležaj.

Za novac, sakriven u konjušnici, nisam više brinuo. Ujutro ću imati dovoljno vremena da ga izvadim.

Ubrzo sam zaspao dubokim snom.

VI

Slijedećeg dana opet je počelo sniježiti. Mogao sam vidjeti samo desetak metara puta pred sobom, ali to me nije smetalo. Naprotiv, tako sam barem bio siguran da mi nitko neće puhati u leđa, iz zasjede; morat će mi prići posve blizu, a tada ću uvijek imati dovoljno vremena da ga spazim.

Bilo je toplije nego prošlog dana, pa sam mogao i brže jahati. I riđan se bio dobro odmorio i povratio snagu, tako da smo dobro napredovali.

Tog dana razmišljao sam gotovo neprekidno o Nancy. Što se s njom zbilo? Od našeg rastanka na ulazu u Golden Camp već je proteklo punih mjesec dana. Da li je uspjela u »Golden Camp Staru« ili živi negdje u bijedi i radi najteže poslove samo da se prehrani? Da li me još čeka ili se u ova četiri tjedna sve izmijenilo?

U Bridgemont sam bio stigao navečer, a i sada sam u Golden Camp stigao po mraku. Još je padao snijeg i brzo pokrivao sve tragove, a s prvim mrakom zapuhao je i hladan vjetar. Ipak, u gradu je bilo vrlo živo.

Ujahao sam u glavnu ulicu i zaustavio riđana pred uredom kompanije Wells i Fargo. Predstavnik kompanije i njegov pomoćnik upravo su zatvarali ured, ali su zastali kad su me ugledali kako ulazim s dvojim bisagama, pokriven snijegom, neobrijan i upalog lica.

— Evo, ovdje je tisuću dvjesto dolara — rekoh bez mnogo okolišanja. — Molim vas, stavite novac u trezor. Zovem se Mike Brannan.

Obojica me zapanjeno pogledaju, a onda agent potvrdno kimne.

— Čuo sam za vas, Brannane. Čini mi se da ste ranije čak i radili za Wellsa i Fargoa.

— Jesam. Zato sam i mislio da bi mi Wells i Fargo mogli učiniti uslugu.

Uzeo je bisage, strpao ih u poštansku vreću, zapečatio i zatim pohranio

u poveći trezor. Nakon toga napisao je potvrdu da je primio novac, ovjerio je pečatom i pružio mi je.

— Nemojte misliti da i mi ovdje nismo saznali što se dogodilo u Bridgemontu — reče, smješkajući se. — Jeste li imali neprilika na putu ovamo? Cijelo vrijeme razmišljao sam o tom kako će svi zlikovci ovog kraja vrebatiti na vas putem između Bridgemonta i Golden Campa i pokušati na sve moguće načine otetiti vam novac. Zar vas nitko nije pokušao napasti?

— Pokušali su, samo jednom, ali to i nije bio pravi prepad.

Čovjek me čudno pogleda i počne se češkati po nosu. Bilo je očito da se ne može odlučiti da mi nešto kaže ili ne.

— No, hajde, samo recite — promrmljah. — Mislite na to da sam jednom radio s vama i da bih jednog dana, možda, to opet mogao. Hajde, recite!

Pogledao je najprije pomoćnika, kao da razmišlja da li je ovaj dovoljno pouzdan svjedok, a tada promrmlja:

— Ako je tako onda svi zločinci znaju da ste pod zaštitom Heca Vansittera, ili da ~~on~~ sam želi taj novac.

Po drugi put sam čuo to ime.

— A tko je taj Hec Vansitter? — upitah naivno, znajući da ću dobiti iskren i pošten odgovor, jer su ljudi zaposleni u Wellsa i Fargoa solidarni i pomažu se uzajamno čak i onda kad više ne rade za kompaniju. Namještenici kompanije zatvoreno su ali vrlo složno društvo, uvijek spremni da pomognu jednom od svojih ako se nađe u nevolji; a ja sam jednom bio njihov namještenik.

Predstavnik je nekoliko časaka oklijevao, kao da traži pravu riječ, a onda progovori :

— U Golden Campu i dan jahanja udaljenosti uokolo njega ne može se dogoditi ništa što Vansitter ne bi želio. On je neokrunjeni kraj ovog kraja. Jedino se nije usudio približiti Wellsu i Fargou; za to je i suviše lukav i zna da bi ga to moglo stajati glave. Međutim, njegovi ljudi inače posvuda ubiru raznorazne namete, prisilne poreze i kako bi se to sve moglo nazvati. U svakom većem poslu Vansitter ima udio, i to ne malen. Ako odete u dućan i kupite par čizama, Vansitter od toga zarađuje postotak. Uđete

li u gostionicu da biste pojeli odrezak, platit ćete za njega i dio koji ide Vansitteru. Razumijete li što vam želim reći, Brannane?

Kimnuh. Nije mi bilo prvi put da se susrećem s čovjekom koji čitav jedan grad smatra svojim vlasništvom.

A tada čovjek reče nešto što me pogodilo kao udarac maljem u čelo.

— Najvjerojatnije ste pod njegovom zaštitom, Brannane, zato što ga je Nancy Shayne zamolila za to. A za nju je Hec Vansitter kadar učiniti ama baš sve.

Da, te riječi pogodile su me kao udarac malja, ili kao udarac nogom u želudac, ali ja sam se savladao, kako ne bi ništa primijetili. Osjetio sam da sam problijedio, ali pri slaboj svjetlosti petrolejke, koja je gorjela u suprotnom kutu, nisu to mogli primijetiti. Nisam želio da saznaju što mi Nancy znači i kakvi su moji osjećaji prema njoj. To se nikoga osim Nancy i mene nije ticalo.

— Što znate o Nancy. prijatelju? — upitah mirno.

— Zovem se Charles Slaughter, a možete me zvati Charlie — promrmlija predstavnik. Očigledno, želio je dobiti na vremnu.

— Ja sam Mike — odgovorih.

Nekoliko sekundi me zamišljeno promatrao. Najvjerojatnije još uvijek nije znao kako da počne.

— Nancy Shayne je žena i po — reče naposljetku. — Pojavila se u Golden Campu otprilike prije četiri tjedna, i to u lokalu »Golden Camp Star«, koji kao i mnogi drugi pripada Vansitteru. Tjedan dana kasnije bila je već kraljica Golden Campa. Kad bi se pojavila na pozornici, dvorana se punila do posljednjeg mjesta, a nakon svake pjesme publika je urlala od oduševljenja. Svaku večer morala je otpjevati barem šest pjesama više od predviđenih. Dva tjedna nakon što se pojavila, Vansitter, koji ima i suviše drugih poslova da bi mogao stići na sve, novierio joj je upravljanje »Golden Camp Starom«. Ubrzo se nekako pročulo tko je nova kraljica Golden Campa, a tada su stigle vijesti i iz Bridgmonta. Tamo ste udesili družinu Raya Millarda i oduzeli im novac za ukradeno stado. Siguran sam da nikada ne biste

bez neprilika stigli s tolikim novcem ovanu da Hec Vansitter to nije htio. A to što vam putem nije pokušao uzeti novac, može samo značiti da mu Nancy Shayne znači mnogo više čak i od tako velike svote novca.

Sada sam znao sve, a to što sam saznao nije mi se ni najmanje dopadalo.

Zahvalio sam mu za obaviještenja i krenuo. Bilo je krajnje vrijeme da potražim Nancy, ali osjećao sam užasan umor i vrašku glad, a bilo mi je i prilično hladno.

Odjahao sam do konjušnice i prepustio ridana konjušarovoј brizi; dao sam mu čitav dolar napojnice da se pošteno potruđi oko njega.

U toplini konjušnice odmah sam se osjećao bolje. Potapšao sam ridana, koji je istimaren zadovoljno žvakao obilan obrok zobi, po sapima i krenuo prema središtu grada, da napokon vidim crvenokosu Nancy.

Na ulicama je bilo puno muškaraca koji su išli od jednog lokala do drugog. Ni u jednom nije nedostajalo gostiju. Ulice su bile gotovo zakrčene ostavljenim saonicama, konjima, a bilo je čak i nekoliko kola. Snijeg je padao bez prestanka i kolima se bilo sve teže probiti kroz sve dublji snijeg. No, bio sam uvjeren da onima kojih se to ticalo nimalo neće smetati što će duže ostati u gradu. Ako su im džepovi dovoljno puni, zabave mogu naći na svakom koraku. Ovako, navečer izgledalo je da u čitavom gradu i ne postoji ništa drugo osim gostionica, krčmi, saluna i kuća s crvenim fenjerima iznad ulaza, kojih su se vrata otvarala tek nakon što je vratar dobro odmjerio gosta i uvjerio se kako ima dovoljno para da plati ono što želi.

Mnogi kopači zlata napustili su za vrijeme zime svoje šatore i na brzinu sklepane daščare i došli u Golden Camp da prezime. Mnogima od njih ubrzo će ponestati novaca i tada će početi neprilike.

Zastao sam pred jednom od pečenja, kupio nekoliko palačinki punjenih marmeladom od jabuka i lončić vruće kave. Pored mene jelo je još desetak momaka. Bili su to najvećim dijelom oni čije su zalihe novca već išle kraju i za koje je odrezak u restoranu bio puno preskup.

Kad sam utažio najljuću glad i ugri-
jao se vrućom kavom, krenuo sam pre-
ma salunu u kojem je nastupala Nan-
cy.

Zastao sam otprilike na istom mje-
stu s kojeg sam prije mjesec dana
kriomice promatrao kako ulazi u »Gol-
den Camp Star«.

U tom je lokalu, dakle, postala glav-
na zvijezda. Nije ostala samo jedna od
djevojaka koje u takvim salunima za-
bavljaju goste za stolovima. Postala je
kraljicom lokala, a naposljetku joj je
i Hec Vansitter prepustilo da vodi sa-
lun.

Da li mu je Nancy postala i ljubav-
nica?

Pri pomisli da se to moglo dogoditi
osjetih čudan pritisak u grudima, kao
da mi je odjednom ponestalo zraka. A
onda se prisjetih da je Nancy sa svo-
jim mužem živjela na ranču u divljini
posve sama, iako je mogla postati kral-
jicom svakog saluna između Istočne i
Zapadne obale.

Zašto i ja ne bih mogao imati iste
izglede kao Buck? Jednog dana.. tko
zna?

Pokušao sam samog sebe uvjeriti da
se Nancy život u »Golden Camp Sta-
ru« ne sviđa i da će se htjeti ponovo
vratiti na ranč. No, tko bi mogao zna-
ti što se zbivalo u njezinoj lijepoj gla-
vici za vrijeme moje odsutnosti? Mož-
da se izmijenila?

Gorio sam od znatiželje da to što
prije saznam.

Prešao sam ulicu, gazeći snijeg do
iznad gležanja, i zajedno s povećom
grupom kopača zlata ušao u lokal.

— Sad je na redu njezina točka —
reče jedan od kopača, obraćajući se
drugovima. — Vidjet ćete, momci, to je
na bolja ženska u cijelom kraju. Ma
što govorim! Između Istočne i Zapad-
ne obale nema nijedne koja bi se mo-
gla usporediti s njom!

Kopači se zlobno nacere.

— No, vidjet ćemo, Ollie, što je za
tebe dobra ženska. Ona o kojoj si pos-
ljednji put toliko pričao izgledala je
tako da bi se čovjek prestrašio ako je
susretne u mraku — odgovori bradata
ljudina, sa šakama poput lopata.

Debeljko u odori, čiji je posao bio
da blagolagoljivošću privlači posjetio-
ce u salun, otvori nam vrata... sada,

za vrijeme zime, pokretna su vrata
bila zamijenjena običnim... I zlobno se
osmjehne na posljednje riječi.

— Momče, o takvoj ženi možeš samo
sanjati! Takvo nešto još u životu nisi
vidio! — promrmlja, gurajući u lokal
ljudeskaru kojem je dopirao jedva do
ispod pazuha.

Salun je već bio prepun. Svi stolovi
bili su zauzeti, a pored bara gosti su
stajali u nekoliko redova, iako se piće
sada nije točilo. Čak i uz zidove dvora-
ne stajali su bradati i dugokosi kopači
zlata, kauboji i oni za koje nisam mo-
gao odrediti kakvim se poslom bave.
Svi su nestrpljivo očekivali početak
programa.

Tog trenutka se zastor na pozornici
otvori i u dvorani zavlada tajac.

U prvi mah nisam prepoznao Nan-
cy. Tako mi svega, žena od sebe može
stvoriti čuda ako ima dovoljno moguć-
nosti za to! Žena koja je sada stajala
na sredini pozornice jedva je i naliko-
vala na onu Nancy koju sam upoznao
na ranču u kanjonu, blijedu od straha
pred dvojicom Millardovih ubojica.
Onu Nancy koja mi je tako vješto pre-
vijala ranu, pomagala da iznesem leše-
ve Millardovih revolveraša, ležala po-
red mene u krevetu i držala me za
ruku...

Bila je odjevena u dugu tamnozele-
nu haljinu, u kojoj bi se mirne duše
mogla pojaviti i na balu predsjednika
Sjeverne Amerike. Bio sam siguran
da bi i tamo bila najljepša od svih
žena.

Zelena boja još je jače isticala njezi-
nu plamenocrvenu kosu i krupne svi-
jetlozelene oči. U svjetlu nekoliko tu-
ceta karbidnih svjetiljaka, koje su osv-
jetljavale pozornicu, mogao sam to
vrlo dobro vidjeti.

Iza Nancy stajala su dvojica Meksi-
kanaca u narodnim nošnjama, s gitara-
ma u rukama. Na njezin, jedva primje-
tan znak počeli su svirati.

Kad se napokon začuo Nancyn glas,
postalo mi je jasno zašto je salun bio
ispunjen do posljednjeg mjesta, zašto
je u dvorani vladala grobna tišina i
zašto se čak ni piće nije točilo. Glas
je bio taman. topao, mek, a ipak malo
opor. Bilo je to glas žene koja je znala
što su život, sreća, gorčina, radost i
bol, žene koja je u životu upoznala i

dobro i zlo koja je znala kako se valja boriti da bi se preživjelo. Bio je to glas koji je podsjećao na sve ono lijepo na svijetu, glas koji je zagrijavao srce i budio čežnju.

Pjevala je o muškarcima koji su pošli u svijet u potragu za srećom, o ženama koje su ih kod kuće željno čekale, o prijateljima koji su jedan za drugog davali i život.

Da, zadovoljavala je sve potajne želje onih koji su je slušali. U njezinim pjesmama nalazili su ispunjenje svojih snova, nešto o čemu su mogli razmišljati i sanjariti u usamljenim kolibama u planini, a mnogi od njih osjećali su se poput junaka iz Nancynih pjesama, neustrašivo hrabrih usamljenika i lutalica željnih toplog, domaćeg ognjišta i mirnog, smirenog života.

Sve ih je očarala svojom pjesmom, pa čak i mene. Nisam mogao dočekati kraj njezine točke da je napokon vidim nasamo, da razgovaramo...

Potpuno sam izgubio osjećaj za vrijeme i oduševljeno pljeskao nakon svake pjesme, pridružujući se onima koji su neprestano zahtijevali još koju.

Da, Nancy je zaista očaravala slušaoce, ali nije to bilo samo zbog toplog, osjećajnog pjevanja. Bilo je nečeg u njenim pokretima, u njezinom držanju što je muškarcima u dvorani zaustavljalo dah. Pa ipak, nije to bio običan, prost izazov žene. Njezina haljina bila je zatvorena gotovo do grla, a ponašanje sve prije nego izazovno.

Ne, Nancy je bila ličnost, jaka ličnost i u tom je bila tajna njezinog uspjeha.

Kad je naposljetku otišla s pozornice, orkestar je zasvirao za ples. Tridesetak djevojaka odmah je našlo plesalice. Bili su to oni koji su došli dovoljno rano da mogu kupiti kartu za ples koja je stajala jedan dolar.

Čak i najružniju od tih djevojaka njezin je plesač sada gledao drugim očima, još uvijek očaran pojavom i pjesmom lijepe Nancy. Svakom od njih odjednom je sve na svijetu izgledalo divno.

Prokrčio sam put do malih vrata pored pozornice. Pored njih je stajao poveći delija, kojeg je lokal plaćao da prenasrtljivim gostima daje do znanja

kako Nancy nikog od njih ne želi vidjeti.

Kad je shvatio da želim ući, nacerio se i odmahnuo glavom.

— Čovječe, ne misliš valjda da ću svakog neobrijanog tvora pustiti da uđe? Da to uradim, ubrzo bih izgubio posao. Haide, bratac, nestani!

— Prijatelj sam gospođe Shayne. Pusti me da uđem. Sve će biti u redu.

— Ne, prijatelju. — Odmahnuo je ogromnom glavom, na kojoj su se dobro vidjeli tragovi tuđih šaka; obrazi su mu bili upravo izorani ožiljcima. — Takvi trikovi u mene ne pale. Ako netko želi govoriti s gospodom Shayne, mora se najprije javiti gospodinu Vansitteru. Samo ako on to dozvoli možeš vidjeti gospođu Shayne. Shvaćaš?

Sada sam bio posve siguran da Vansitter ne štiti Nancy samo od nasrtljivih momaka kakav sam sada bio ja. Ne, prema svemu sudeći htio ju je samo za sebe i nikom nije dopuštao da joj se približi.

Ili je možda znao da sam na putu ovamo i da ću je potražiti? Možda me je htio šćepati prije nego i stignem do nje?

Odjednom su mi se crne misli počele motati po glavi. Morao sam to brzo srediti. Okrenuo sam se kao da ću otići, ali sam to učinio samo da bih bolje zamahnuo ljevicom. Pogodio sam ljudskaru u želudac i on je svom snagom tresnuo o zid pored vrata. Sve se to odigralo tako brzo da se nije mogao pripremiti. Polako je kliznuo niz zid i ostao sjediti na podu, promatrajući me razrogačenih očiju i pritišćući rukama želudac.

— Do viđenja, prijatelju! — rekoh i što sam brže mogao nestadoh s druge strane vrata. Pošao sam hodnikom i stigao do stubišta koje je vodilo na kat. Bez oklijevanja sam se počeo uspinjati, uvjeren da će me instinkt dovesti do Nancy. No, pomogao mi je jedan od Meksikanaca gitarista. Susreo sam ga na vrhu stubišta i upitao gdje bih mogao naći sobu gospođe Shayne.

Pokazao je ravno iza sebe, niz hodnik.

— Posljednja vrata s lijeve strane. Nisam siguran da li će vas primiti, jer

se presvlači za sljedeću točku. Nastupa kao Meksikanka. Tek nakon toga moći ćemo i mi pokazati što znamo. Jeste li ikada čuli za flamenco, gospodine? Nemojte propustiti naš nastup!

Obećao sam da ću svakako pogledati i njihovu točku, zahvalio mu za obavijest, požurio do vrata koja mi je pokazao i zakucao.

— Tko je?

Na zvuk dobro poznatog glasa osjetih kako mi je srce brže zakucalo; ne samo zato što sam ponovo bio tako blizu lijepe Nancy, nego i zato što sam došao kao pobjednik, što sam uspio vratiti ono što joj je pripadalo.

Sada je bila bogata, tako bogata kao da je pronašla zlatnu žilu na svojoj parceli, i to ju je činilo potpuno neovisnom o bilo kom, pa čak i o Hecu Vansitteru.

— Ja sam — rekoh tiho. Namjerno nisam htio spomenuti ime, jer nisam znao da li je sama ili ne, a bio sam uvjeren da će mi prepoznati glas.

Začuo sam je kako prilazi vratima

— Mike? — upita prigušenim glasom.

— Ja sam, Nancy!

Otvorila je vrata i propustila me da uđem, ali mi nije pala u zagrljaj kao što sam se potajno nadao. Sklonila se u stranu i brzo ponovo zatvorila vrata.

Zastao sam nasred sobe i pogledao je. U međuvremenu je skinula onu predivnu zelenu haljinu i sada je nosila dug, crveni kućni ogrtač.

Dugo smo šutke stajali i promatrali jedno drugo. Možda to i nije trajalo toliko dugo, ali meni su se trenuci učinili beskrajno dugi, poput vječnosti.

Zelio sam joj toliko toga reći, ispričati sve ono o čemu sam razmišljao tijekom dana i noći otkako smo se rastali, ali nisam znao kako da započnem. Moram priznati, zbunjivala me je njezina suzdržanost. Nisam očekivao da će me tako primiti. Zamišljao sam naš ponovni susret potpuno drugačije i bio sam pomalo razočaran.

— Gledao sam tvoj nastup — rekoh naposljetku. — Zaista si izvrsna. Mislim da u cijeloj dvorani nije bilo nijednog čovjeka kojeg tvoja pjesma nije oduševila. — Nije li to možda ipak onakav život kakav bi željela?

Nadao sam se da će njezin odgovor biti »ne«, ali ona nije odgovorila. Netremice me promatrala, kao da ne može shvatiti da sam se vratio, da sam pred njom, onda jedva čujno prošapće:

— Ah, Mike, vratio si se!

— Naravno da sam se vratio — odgovorih pomalo nabusito, jer takav doček zaista nisam očekivao. — Zar si i načas posumnjala da se neću vratiti? Ne samo da sam se vratio, nego sam donio i novac. Uspio sam spasiti gotovo sve. Millard i njegova družba nisu imali dovoljno vremena da ga potroše.

Primijetio sam kako se trgnula, ali i opet nije odgovorila. Gledala me nekako čudno i činilo mi se kao da ne može naći prave riječi, kao da ne zna što da kaže.

— I Buck je osvećen — nastavih. — Moj kolt osvetio je i njega i dvojicu vaših kaubojas. Sve sam to učinio za nas dvoje, Nancy. Sada možemo započeti iz početka. Ili se, možda, za proteklih mjesec dana suviše toga promijenilo? Možda ti se u gradu više sviđa nego u kanjonu, na primitivno uređenom ranču? No, ni to više neće biti problem. S toliko novca to se lako može urediti.

Izenada sam ušutio. Bio sam pomalo bijesan na sebe, jer sam shvatio da je pokušavam nagovoriti, obećavajući joj kule u zraku, a to je bilo potpuno pogrešno. Ako ne želi živjeti sa mnom, vratiti se sa mnom na ranč u planinu, bilo je uzaludno da je nagovaravam. Ubrzo bih to požalio. U takvim stvarima ženu se ne smije prisiljavati.

Izenada mi je prišla i položila mi dlanove na grudi. Za trenutak je izgledalo kao da će se podići na prste i poljubiti me. Ponovo mi je pred očima iskrslo sjećanje na kratko vrijeme što smo ga proveli zajedno na ranču, na onih nekoliko dana i noći.

U tom trenutku otvorila su se vrata. Čovjek koji je ušao nije prije toga pokušao. Kad sam ga bolje pogledao, shvatio sam da je to čovjek koji u Golden Campu nikada nije, a najvjerojatnije i neće, pokucati ni na jedna vrata. Iako ga nikad ranije nisam vidio, odmah sam znao da je preda mnom veliki gazda »Golden Camp Sta-

ra i cijeloga grada, veliki Hec Vansitter. Da, to je mogao biti samo on.

Ma da mi, zbog svega onog što sam unaprijed čuo o njemu, ni u kom slučaju nije mogao biti simpatičan, morao sam priznati da je njegova pojava ulijevala poštovanje. Bio je visok gotovo kao i ja, stariji od mene desetak godina. Kosa mu je bila potpuno bijela, što je još više isticalo čvrsto, kao iz kamena isklesano i od sunca potamnijelo lice. Sve je na tom licu bilo skladno osim usana; bile su uske, tanke poput pijavica i malo savijene prema dolje. Iz iskustva sam znao da se ljudi s takvim usnama valja čuvati.

Nekoliko trenutaka šutke smo odmjeravali jedan drugog i tek sam tada primijetio da Vansitter ima čudne oči. Bile su različite boje; jedno oko bilo je svijetloplavo, drugo potpuno crno. I baš to crno oko bijesno je bljeskalo u sjaju petrolejske svjetiljke koja je visjela sa stropa.

— Mislio sam da je to vaše maslo, Mike Brannane — reče tiho, prijetećim tonom. — Nitko se drugi ne bi usudio nasilu uči ovamo, jer bi to odmah gorko žalio. No, Brannane, je li vas poslužila sreća u Bridgmontu?

Odmjerio sam ga još jednom. Iako smo bili gotovo iste visine, Vansitter je bio teži od mene barem četiri do pet kilograma, ali ni trenutka nisam posumnjao da ga moja ljevica ne bi mogla oboriti s nogu. Znao sam da ga je suviše lagodan život kojim je u posljednje vrijeme živio omekšao i da više nije brz. Ja sam, naprotiv, bio još uvijek, iako to nisam želio, revolveraš-lutalica, uvijek na oprezu i uvijek, htio-ne htio, spreman upotrijebiti šake ili revolver.

Glas mu je zvučao prezirno. Pokušao sam se savladati. Znao sam da će me napasti prije ili kasnije. Okrenuo sam se i letimice pogledao Nancy. Osjetio sam da nešto nije u redu. Da, Nancy se bojala. Vidio sam strah u njezinim očima. To je ono! Bojala se od trenutka kad me ugledala. Bojala se, jer smo se oboje nalazili usred lavlje pećine, a sada je i lav stigao.

I Nancy i ja bijasmo svjesni da će me, bude li to Hec htio, ubrzo odnijeti vrag. Mogao me udesiti još putem ovamo. Njega bih mogao srediti, ali tada

ću imati na vratu njegove ljude, za koje nisam znao ni koliko ih je niti odakle se sve mogu pojaviti. Nisam nikako smio zaboraviti da je Golden Camp Vansitterov grad.

— Brannane — reče Vansitter polako, odmjeravajući svaku riječ — dobro ste obavili posao u Bridgmontu. Gospođa Shayne vam je veoma zahvalna i dobro će vas nagraditi. Ako želite, možete dobiti i posao. Mogu vam osigurati šerifsku zvijezdu. Obavljali biste privremeno dužnost šerifa Golden Campa sve dok pokrajinski šerif službeno ne potvrdi vaše naimenovanje. Zarađivali biste tri stotine dolara mjesečno i imali sve plaćeno, i stan i hranu. No, što kažete na to?

Prezirno sam ga pogledao. Htio me kupiti! Za tri stotine dolara mjesečno! Mislio je da je Mike Brannan tako jeftin. Pri tom se pouzdavao u moju razboritost i vjerovao da neću željeti svadbu s njim, jer bih tako potpisao vlastitu smrtnu presudu.

Šutke sam ga promatrao i to ga je nagnalo da do kraja otvori karte.

— Mogao sam narediti svojim momcima da vam oduzmu novac još na putu ovamo i sam ga predati Nancy. Siguran sam da vas je začudilo što ste tako lako stigli iz Bridgmonta u Golden Camp, iako su svi prijestupnici Black Hillsa računali da ćete poći na taj put, a znali su i koliko novaca nosite.

— Da, zaista me to čudilo. — Podrugljivo sam se osmiehnulo. — Cijelim sam putem razmišljao koja me to dobra vila štiti da mi nitko ništa ne može. Želite da vam poljubim ruku, Vansitteru? Da padnem na koljena i zahvalim vam što ste toliko brinuli o meni?

Nadmoćno se nasmijao i okrenuo prema Nancy.

— Neka ti preda novac i ode! — reče odrešito. — Pošteno ga nagradi. Deset posto od cijele svote nagrada je kakvu bi mu isplatilo i osiguravajuće društvo. Osim toga možeš mu pokloniti i svoj ranč, jer tebi i onako više neće biti potreban.

Pri posljednjim riječima glasno se nasmijao. Bio je to smijeh čovjeka koji je uvijek dobivao ono što je želio, čovjeka koji nije znao što je poraz. Ta

samouvjerenost već me počela nervirati. Okrenuo sam se i pogledao Nancy. Stajala je kao skamenjena, lica blijedog od straha. Samo su joj oči uznemireno šetale s Vansitterovog lica na moje i natrag.

— Hajdemo, Nancy — rekoš odlučno. — Ovo blebetalo te ne može zadržati. Ako želiš sa mnom, podimo. Ničeg se ne moraš bojati! Ili radije ostaješ s njim?

Iako sam se bio okrenuo prema Nancy, krajičkom oka dobro sam pazio na svaki Vansitterov pokret.

Posegnuo je rukom u unutrašnji džep kaputa. Možda je samo htio izvaditi kutiju s cigarama, ili džepnu maramicu, no mogao je pod kaputom nositi i korice s revolverom. Nisam smio riskirati i zato sam odmah krenuo u napad.

Dobro sam ga udesio. Odmah se počeo boriti kao pobješnjeli lav i dva put me poprilično dohvatio. To me je još više razjarilo i zato sam ga zaista pošteno udesio.

Teturao je po sobi amo-tamo, a njegov otpor iz trenu u tren bivao je sve slabiji. Naposljetku brada mu se svom snagom sudarila s mojom ljevicom i to ga je dokrajčilo. Opružio se koliko je bio dug po podu i ostao nepomično ležati.

— Baš to sam htjela sprječiti — promuća Nancy uplašeno. — Nisi to smio učiniti, Mike. Sad će ti natovariti na vrat sve revolveraše Black Hillsa...

Naglo je zašutjela. Vidio sam da je u panici. Tijelo joj se treslo i osjećao sam da će svakog trenu briznuti u plač.

— Ne shvaćaš li da smo u klopki? — gotovo je vrisnula. — U klopki koju nam je on postavio! — No, ubrzo se smirila i ponovo potpuno zavladała sobom. — U njegovoj sam vlasti — nastavi uznemireno. — Svi smo ovdje u njegovoj vlasti. Ono što je jednom šćepao, Vansitter više ne ispušta iz ruku. Organizirao je sve zločince ovoga kraja i tko god mu se pokuša oduprijeti platit će to glavom, prije ili kasnije. Bio bi naredio svojim ljudima da poubljaju i Millardove momke da ti to nisi obavio umjesto nega. I samo zato što sam ga to molila, stići si živ i zdrav ovamo. Znao je do u najmanju

pojednost sve što se događalo u Bridgmontu, a njegovi doušnici javili su čak i točno vrijeme tvog polaska. Pratile su te cijelim putem i bilo bi dovoljno da si učinio bilo što, što se nekom od njih učinilo sumnjivim... da si skrenuo s puta za Golden Camp ili na sličan način pobudio sumnju da namjeravaš pobjeći s novcem... Vansitterovi bi te revolveraši bez oklijevanja ubili. On je poput divovskog pauka nad cijelim krajem razapeo svoju mrežu i čak ni u najudaljenijim dijelovima te mreže ništa se ne može pomaknuti da to on ne dozna. Ako ostanem s njim, moći ću zadržati novac, no pođem li s tobom...

Zašutjela je, a meni je tog časa sve postalo jasno. Pogledao sam Heca Vansittera koji je još uvijek ležao na podu, nasred raskošno uređene Nancyne sobe. Teško je disao i još uvijek nije bio potpuno pri svijesti. Dobro sam ga udesio, ne obazirući se na to tko je on i kolika je njegova moć u Golden Campu i oko njega. Međutim to nije bilo nikakvo rješenje. Morao sam ga ubiti.

Prokletstvo, zar je baš uvijek ubijanje jedino rješenje svih problema? Zar baš uvijek moram sam dijeliti pravdu? Biti i sudac i krvnik? Kad će to jednom prestati? Zar doista ne postoji drugi način da se održe pravda i zakon?

Vansitter mi je ponudio mjesto šerifa, no to je značilo da bi on i dalje odlučivao što je pravo a što ne u ovom gradu.

Zakon u Golden Campu bio je Hec Vansitter. Nije bilo šerifa kojem bih se mogao obratiti, podnijeti prijavu protiv Vansittera. On i njegovi revolveraši bili su vlast i svatko tko im nije bio po čudi mogao je biti ubijen na najpodliji način a da nije mogao tražiti ničiju zaštitu.

Da, bio sam u klopki. Na sagu pred mojim nogama ležala je glava čitavog jednog sistema koji je bez milosti uništavao svaki otpor. Takav sistem mogao je postojati samo ovdje, u divljini Black Hillsa, gdje se svatko brinuo samo za sebe, gdje je svaki čovjek želio samo da se što brže obožati, često ne birajući ni sredstva ni način da to postigne. Ovdje su jedni tražili zlato a

drugi živjeli na račun onih koji su ga tražili.

Tko je god došao u ove planine, htio je što prije otići odavde, ali tek nakon što džepove dobro nabije novcem. Zato je čovjek poput Vansittera i mogao organizirati sve zlikovce i propalice u ovom kraju i nesmiljeno pljačkati.

Znao sam da postoji samo jedan jedini način da spasim Nancy i sebe. Morao sam ubiti tog čovjeka. Tada bi paukova mreža ostala bez pauka i njezine bi niti popucale. Zatim bi se pojedine razbojničke grupe međusobno borile za prevlast, a mnogo bi usamljenih vukova lovili plijen samo za svoj račun. No, znao sam da ću, ako sada potegnem revolver i ubijem Vansittera, provesti presudu bez suđenja. To bi bilo ubojstvo, a na takav način nisam još nikada nikog ubio, niti ću to ikad učiniti. Svi koji su dotad poginuli od metka ispaljenog iz mog revolvra potegnuli su prvi a ja sam pucao samo zato da bih sačuvao život. Ovaj muškarac koji bespomoćno leži pred mojim nogama, ma kako mogao biti opasan, sada nije bio kadär potegnuti revolver na mene.

Pogledao sam Nancy i vidio da joj ništa ne moram objašnjavati. I ona je promatrala Vansittera i, najvjerojatnije, mislila potpuno isto što i ja.

Moj pogled uvjerio ju je da je u pravu.

— Ne bismo uspjeli stići ni do kraja grada — reče tiho. — Vansitterovi ljudi brzo bi nas sustigli, a tada nam više ne bi bilo spasa.

Odlučno sam odmahnuo glavom.

— Ne, nije sve tako crno, samo ako si dovoljno hrabra da pođeš sa mnom. Moraš biti posve sigurna želiš li ostati ovdje... u ovom gradu i u ovom lokalu... ili se želiš vratiti na ranč i živjeti ondje sa mnom. Mnogo toga možemo zajedno učiniti, ali ti to moraš željeti. Postoji i druga mogućnost. Možeš uzeti novac... ostavio sam ga u trezoru kompanije Wells i Fargo, a odande ga nitko neće lako iznijeti... i poslati ga u bilo koji kraj svijeta, samo ako donde stiže pošta. Možeš...

— Ne — prekine me Nancy. — Hoću na ranč!

Izenadio sam se kako se brzo odlučila. Možda je to bio onaj isti prkos koji sam i ja osjećao, inat koji mi nije dozvoljavao da se pomirim s tim da me netko protiv moje volje želi odnekud otjerati. Ili je razlog bilo to što joj je na ranču bio sahranjen muž?

— Što ćemo s njim? — upitala je pokazujući na Vansittera.

Ni sam još nisam znao kako da ga se riješim. Razmišljao sam o tome kad netko zakuca na vrata. Tek sada sam izvukao revolver i prišao Vansitteru, ali on je još uvijek bio samo napola svijestan onog što se događa.

— Što je? — upita Nancy mirno i pride posve blizu vratima, tako da ih onaj s druge strane ne bi mogao posve otvoriti, kad bi to i htio.

— Je li sve u redu, Nancy? — začuo se muški glas; bio je to delija kojega sam morao ukloniti s vrata pored pozornice. — Je li stranac još u vas? A gazda? Gdje je gazda?

— Ne znam — odgovori Nancy odrešito. — Bio je ovdje samo kratko vrijeme i opet je otišao. Ovdje je samo jedan moj prijatelj, vrlo dobar prijatelj. Osim toga, moram se sada presvući za nastup.

— Dobro — zagunda glas s druge strane vrata.

Iako sam čuo samo jednog, bio sam čvrsto uvjeren da su vani najmanje trojica; zaključio sam to po koracima koji su se udaljavali.

Nancy se ponovo okrene prema meni i pokaže rukom na Vansittera.

— Zar ga zaista ne možeš ubiti? — upita jedva čujno.

— Ne, Nancy, ne mogu ubiti čovjeka koji se ne može braniti.

— Zato što nisi kao on. — Gorko se osmjehnula. — On bi to mogao. Ne bi oklijevao ni trenutak. Nego, sada moram na pozornicu, da otplešem flamenco. To sam naučila od bake, Španjolke. Moram to učiniti kako ne bih izazvala sumnju da se ovdje nešto dogodilo. Izići ću na pozornicu i nitko na meni ne smije ništa primijetiti.

Dok ti nastupaš, ja ću svezati Vansittera i dobro mu zapešiti usta, tako da ne može dozvati svoje tjelohranitelje, a zatim ću nabaviti saponice i nakrcati ih zalihama hrane i opremom. S

predstavnikom kompanije Wells i Fargo dogovoriti ću se da nam, čim uzmog- ne, pošalje ostatak potrebnih stvari i nekoliko kaubojja. Imaš li gotovog nov- ca? U tom slučaju neću otvarati zape- čaćenu poštansku vreću, u kojoj je tvoj novac spremljen.

Iznenadena me pogledala. Vjerojat- no nije očekivala da sam već unapri- jed sve pripremio. Prišla je toaletnom stoliću, otvorila ladicu i izvadila po- debliji smotak novčanica.

— Evo, ovdje je tisuću dolara. Moja mjesечna plaća plesačice, pjevačice i upravitelja »Golden Camp Stara«. Gdje ćemo se naći? Ona vrata u uglu vode na balkon, a stube s balkona u pokrajnu ulicu. Zato su momci pred vratima i povjerovali da je Vansitter već otišao, iako ga nitko nije vidio. U ovo vrijeme on inače obilazi ostale lokale u gradu.

— Naći ćemo se u dvorištu Wellsa i Fargoa.

Nancy je otišla iza paravana, da se preodjene, a ja sam potražio nešto čime bih svezao Vansittera. Konop za pomicanje zavjesa na prozorima bio je debeo i prilično čvrst i učinio mi se potpuno upotrebljiv za to.

Još prije nego što sam završio Nan- cy je izašla iz sobe. Dok sam ga vezao, Vansitter je stenjao od bolova. Nije pokazivao ni najmanju namjeru da se brani. Očigledno je odustao od obraču- na sa mnom, barem za neko vrijeme.

— Slušaj me sada dobro — rekoh, stavljajući mu njegovu vlastitu maramicu u usta, kako bih ga spriječio da dozove svoje dvonožne pse čuvare. — Nemoj ni pomisliti da se još jednom miješaš u moje stvari. Drži se daleko i od Nancy i od mene. Zapamti, ja ni- sam kao ostali glupani u Golden Cam- pu koji mirno dopuštaju da im guliš kožu. Ako mi još jednom izideš pred oči, ubit ću te.

Htio je nešto reći, ali ga nisam imao volje slušati.

— Nas dvojica nemamo više o čemu razgovarati! Cuo si upozorenje, pa pazi što radiš! Zapamti: da s Mikeom Brannanom nema šale!

Prišao sam vratima koja su vodila na balkon, povukao zasun i otvorio ih. I na balkonu je bilo snijega, ali ne

suviše, jer ga je široka nadstrešnica zaštićivala, a i ta strana kuće bila je u zavjetrini.

Sišao sam uskim stubama u mračnu uličicu. Nitko me nije vidio. Gdje god da su Vansitterovi ljudi tražili svog gazdu, ovdje ih nije bilo.

Krenuo sam ponovo prema uredu kompanije Wells i Fargo. Charles Slaughter mora mi još jednom pomoći. Znao sam da će to i učiniti, jer sam od Wellsa i Fargoa otišao svoje- voljno; rastali smo se prijateljski. Ra- dio sam za njih dvije godine kao prati- lac kočija koje su prevozile zlato i novac i ne malen broj vozača i putni- ka mogao je samo meni zahvaliti što su ostali živi, da ne spominjem novac i zlato, koji mojom zaslugom nisu op- ljačkani. Wells i Fargo znali su cijeniti takve ljude i zato sam bio siguran da će mi njihov predstavnik u Golden Campu pomoći.

VII

Krčme, trgovine, pa čak i najmanji dućani bili su otvoreni preko cijele noći, a neki su u to vrijeme poslovali bolje nego danju.

Saonice su još stajale pred velikom trgovinom mješovitom robom i vlas- nik trgovine i njegov sin upravo su ukrcavali posljednje stvari kad je Nancy stigla. Vjerojatno joj je Slaugh- ter rekao gdje će me pronaći.

U prvi čas nisam je prepoznao. Bila je obučena u hlače, krzneni kaput i čizme, a glavu je pokrila krznenom kapom sa štitnicima za uši. Izgledala je kao momak. Razlika između ljepotice koju sam prije nešto više od sat vremena vidio na pozornici »Golden Camp Stara« i ove Nancy bila je nev- jerojatno velika.

— Ostani u dućanu, na ulici bi te možda netko prepoznao. Ni ja neću iz- laziti. Predstavnik kompanije Wells i Fargo poslat će nam, čim to bude mo- guće, nekoliko kola sa svim što će nam biti na ranču potrebno. Poslat će nam i nekoliko jahača. Troškove će namiriti novcem iz vreće i za sve će

točno staviti račune u nju. Dao sam mu punomoć za to. Je li tako u redu?

— Sve je dobro što ti radiš.

Pregledala je popis stvari, onog najpotrebnijeg što je već bilo natovareno u saonice i dodala je još nešto, što je mislila da bi moglo ustrebat. Sve je išlo brzo i bez teškoća, ali što je duže utovar trajao i Nancy i ja smo postajali sve nervozniji. Nismo imali vremena za gubljenje. Svaki trenutak duže u Golden Campu bio je za nas opasan. Htjeli smo što prije izaći iz Vansitterovog grada, jer se moglo dogoditi da netko ipak uspije ući u Nancynu sobu i pronađe Vansittera, a to bi značilo da bismo ubrzo imali za sobom čitav čopor njegovih revolveraša.

No, imali smo sreće. Prije nego se išta takvog dogodilo platili smo i uspjeli se na saonice, u koje su bila upregnuta dva konja: odostrag, iza saonica, bio je privezan moj vjerni riđan. Iako sam znao da se izlažem opasnosti, pošao sam po njega u konjušnicu. Nisam ga mogao ostaviti. Na sreću, konjušar je bio dobro naliven viskijem, pa je čvrsto spavao i nije primijetio ni kad sam ušao, niti kad sam izveo riđana.

I oba konja upregnuta u saonice bili su jahaći konji. Za svaki slučaj kupio sam sedlo i za Nancy, iako ih je na ranču bilo dovoljno. Tko zna što bi nas putem moglo snaći. Morao sam računati i s tim da ćemo možda biti prisiljeni napustiti saonice.

Polako smo se izvezli iz grada. Nisam žurio da ne bismo na sebe privukli pozornost.

Snijeg, koji neko vrijeme nije padao, ponovo se bio spustio, ali je bio lagan i suh. Noć je bila prehladna da bi se mogla spustiti prava mećava.

Nitko nas nije prepoznao. Onako umotani u pokrivače na saonicama, izgledali smo kao dvoje ljudi koji se iz posjeta gradu vraćaju na svoje imanje.

Bio sam siguran da su nas budne oči Vansitterovih plaćenika, kojih je bilo posvuda, morale primijetiti, ali nas nijedan od njih nije prepoznao.

Tek kad su posljednje kuće Golden Campa ostale iza nas, potjerao sam konje.

Brzo smo napredovali. Put je bio dobro ugažen i mogli smo brzo voziti,

a edmorni i uhranjeni konji mogli su dobro povući.

Golden Camp bio je već daleko iza nas, ali tada se put počeo uspinjati. Negdje gore, visoko iznad nas, bio je prijevoj, a s druge strane, daleko dolje, Nancyn ranč.

Kad smo nakon nekog vremena zastavili saonice, da konji malo predahnu, okrenuo sam se Nancy.

— Htlo bih ti nešto obećati...

Ona mi stavi ruku na usta.

— Ne, nemoj mi ništa obećavati. Znam da si čovjek u kojeg se svaka žena može pouzdati. I ti možeš imati povjerenja u mene. Isti si kao što je bio Buck, ali neću te nikada uspoređivati s njim. Kad kažem da si isti kao on, mislim da ste muškarci istog soja, a znam da samo s takvim čovjekom mogu biti sretna. Moraš mi samo dati vremena!

— Koliko god to želiš. Ni na što te ne želim prisiljavati.

Malo poslije ponovo smo krenuli. Put se i dalje uspinjao i klanac, koji je vodio do prijevoja, bio je sve bliži. Kad je svanulo, zaustavili smo se, u malom šumarku i pod snježom pokrivenim jelama pripremali doručak i nahranili konje. Nakon doručka počeo sam pješice stotiniak metara nazad, do jedne stijene, koju sam bio primijetio. Popeo sam se na nju i promotrio predio koji smo već bili prošli. Snijeg više nije padao a i vidljivost je bila vrlo dobra, tako da sam mogao vidjeti dosta daleko. Nitko nas nije sliedio. Bili smo već vrlo daleko od Golden Campa i ovdje više nije bilo nikakvog prometa. I kolibe i logori kopača zlata bili su već daleko iza nas. Ovdje ih više nije ni bilo i znao sam da ćemo uskoro biti u većoj opasnosti od Indijanaca nego do Vansitterovih revolveraša. Naivniji i naivniji, veliki će gazda pričekati oluje i tek tada poslati svoje ljude da nas potraže; a do proljeća je još bilo mnogo vremena.

Ovdje, u divljini nisam se plašio te brige: bili su to tipovi naučeni na borbu u gradu. U ovim planinama ostajao sam se kao kod kuće i mogao sam se s njima ponašati mačke i miša. Zacijelo je i Vansitter to znao i zato odlučio sačekati povoljniju priliku.

Za razliku od prethodnog, ovaj dan bio je vedar i čak je sunce malo zagrijalo naša promrzla tijela. Imali smo sreću, jer se pred nama nalazio najteži dio puta, koji je i po najpovolnijem vremenu bilo teško prijeći.

Kasno poslijepodne morali smo sići sa saonica i pomoći konjima da ih izvuku uz strmu padinu. Upirali smo iz sve snage, ali smo napredovali korak po korak, snijeg nam je katkad dopirao čak i do koljena.

Napokon smo stigli u klanac koji je vodio do vrha prijevoja. Ovdje je snijeg bio mnogo plići, pa smo ponovo potjerali konje punom brzinom. Znao sam da smo sada uspjeli. Najgori dio puta bio je iza nas. Do noći moramo sići do vrha prijevoja, a slijedećeg jutra bit će lako. Put se spuštao sve do Nancynog ranča i ma kako bio visok snijeg na suprotnoj strani, to nas ne može zaustaviti.

Moglo je biti oko ponoći kad smo napokon stigli do vrha. Odlučili smo da tu večeramo i prenoćimo. Nasjekao sam granja s obližnjeg drveća i zapalio vatru, dovoljno jaku da se održi do jutra. Ubrzo nakon večere zavukli smo se svatko u svoju vreću za spavanje i spremili za spavanje.

— Mike, hvala ti! — promrmlja odjednom Nancy, izvirujući iz krznene vreće za spavanje.

— Za što? — Pretvarao sam se da ne shvaćam o čemu govori.

— Za sve što si učinio za mene, pogotovo zato što si me izvukao iz Golden Campa. Bih se mogla više dugo opirati Vansitteru.

— Pa, moram priznati da kao muškarac ne izgleda nimalo loše.

— Hec Vansitter je najobičniji divljak. On je od onih ljudi koji žele posjedovati baš sve i što nedostižnijim mu nešto izgleda, njegova je želja za posjedovanjem jača. Ako treba, gazit će i preko leševa, samo da dobije ono što želi. Da sam ostala ondje i još neko vrijeme odbijala udovoljiti njegovim prohtjevima, sigurna sam da bih zavrjela u nekom usamljenom logoru zametenom snijegom, među gomilom podvlatih revolveraša. Takav je Hec Vansitter, Mike.

— Da, poznajem takav tip ljudi i vjerujem da bi bio kadar to učiniti. Mi-

slim da sam ga ipak trebao ubiti — promrmljah poluglasno.

* * *

U sumrak slijedećeg dana stigismo na ranč. Koliko sam u sumraku mogao primijetiti, oko ranča nije bilo nikakvih sumnjivih tragova. Izgledalo je da u posljednjih mjesec dana nitko nije dolazio ovamo. Snijeg je posvuda dosežao do koljena, ali na sreću bio je tu suh pršić, po kojem su saonice klizile kao po staklu. Inače bismo se, možda, bili i zaglavili negdje na putu do ranča.

Dok sam istovarivao saonice, Nancy je naložila vatru, raspakirala ono najpotrebnije i počela pripremati večeru.

Kad sam sve što smo ponijeli iz Golden Campa unio u kuću, potjerao sam konje sa saonicama do nadstrešnice kraj kuće, ostavio saonice pod strehom, a konje odveo u staju, istimario ih i dobro nahranio. Pod strehom su bila i drva za ogrjev. Napunio sam poveću košaru i ponio je u kuću.

Vatra na ognjištu veselo je plamsala, a sobom se širio miris pečene slanine i vruće kave. Nancy je stajala pored ognjišta, zasukanih rukava i pripasane pregače. Pogledala me preko ramena.

— No? — upitah, smješkajući se.

Odvratila mi je osmijehom, a oči su joj zasjale.

— Lijepo je opet biti kod kuće!

Kako je samo rekla to »kod kuće«! Jednostavno i prirodno. Kod kuće! To je bilo ono što sam oduvijek tražio i što do sada nisam uspio naći. I sada je to bilo ovdje, na osamlj, u divljoj, snijegom zametenoj planini. Bila je to primitivno načinjena kuća, ali bila je naša.

Odjednom se prisjetih svojih pedeset sedam goveda, koja sam bio ostavio u kotlini. Da li je još jedno živo? Tog trenutka to malo stado učinilo mi se neprocjenivim bogatstvom. S njima bi ova kuća postala pravi ranč; tada to više ne bi bilo sklonište, pobježište pred potjerom Vansitterovih revolveraša, već dom kamo sam se vratio s Nancy i gdje bih zauvijek ostao.

Ponio sam košaru s drvima do ognjišta i tamo ih poslao. Kad sam se uspravio, našao sam se oči u oči s

Nancy. Bili smo tako blizu jedno drugom da sam je mogao dotaknuti. Ipak, nisam to učinio.

— Zima će biti duga i oštra — promrmijala je.

— Ako kola sa stvarima prijeđu prijevoj prije nego što snijeg pravo zapadne, nećemo biti sami i imat ćemo pune ruke posla.

Spustila je pogled i ponovo se okrenula ognjištu. Kao da je nekoliko trenutaka razmišljala, a tada me ponovno pogledala. Lice joj je bilo ozbiljno.

— Možda ovo i izgleda kao povratak na ranč, ali to je ipak samo bijeg pred Vansitterom. On je htio novac, a htio je i mene. Ništa od toga dosad nije dobio. Da, bio je to bijeg. Pa ipak, osjećam se ovdje ugodno, kao da sam zaista u svom domu.

— Tako i treba. A ako Vansitter baš hoće, može doći ili poslati svoje revolveraše. Već ćemo s njima izaći nakraj.

Nancy se ponovo zamisli, a onda me odlučno pogleda.

— Onomad, na početku — reče polako, odmjeravajući svaku riječ — zaista sam željela samo osvetu. Željela sam da osvetiš Buckovu smrt i ubojstvo naših kaubojia i bila sam voljna učiniti sve kako bih te privoljela da prihvatiš moju ponudu kad sam vidjela kako barataš revolverom. Ali, to se ubrzo izmijenilo. Sada... — Zašutjela je kao da joj je ponesalo daha. Tek nakon nekoliko trenutaka ponovo je nastavila: — Možda zaista ne bismo smjeli ostati ovdje, tako blizu Vansitteru. Vjeruj mi, Mike, oplakivala bih te isto tako kako sam oplakivala i Bucka, ali ne želim to. Ne želim još jednom oplakivati čovjeka s kojim sam živjela. Reci mi makar jedan jedini razuman razlog zbog kojeg bismo i nakon idućeg proljeća trebali ostati ovdje.

Ostjelo sam oči, strah i bezvoljnost u njezinom glasu i to me iznenadi. Nisam očekivao da bi se Nancy mogla tako brzo obeshrabriti.

— Moramo izdržati. Nećemo dozvoliti da nas natjeraju u bijeg! Ne smijemo bježati! Moramo ostati zato što je to naše pravo. Tko zna ne bismo li i s nekog drugog mjesta opet morali bježati. Jesu li to dovoljno dobri razlozi?

— Da, mislim da si u pravu, Mike — prošaptala je nakon kraćeg razmišljanja i potvrdno kimnula. — U pravu si.

Ponovo se okrenula ognjištu i posvetila pripremanju večere.

* * *

Narednih dana snijeg više nije padao, a ono koliko god je bilo, koprnilo je pod toplim zrakama sunca. Uredili smo kuću što smo god bolje mogli, ali ono što smo zatekli i ono što smo ponijeli iz Golden Campa nije bilo dovoljno.

Trećeg dana pojahali smo zajedno prema kotlini u kojoj sam bio ostavio stado. Ubrzo smo u snijegu primijetili izmiješane trakove vukova i goveda. Znao sam da to ne sluti na dobro i već sam pretpostavljao što ću zateći u kotlini.

Kad smo stigli do kotline, imali smo što vidjeti. Desetak vukova okružilo je kravu i tele i vrebalo priliku za napad, ali krava se nije predavala. Zaštićena sa stražnje strane visokom liticom, s teletom ščućurenim pod trbuhom, spuštene je glave odbijala napade vukova dugim, šiljatim rogovima.

Da, te teksaške dugoroge krave, čiji su daleki preci bili španjolski bikovi za koride, koje su prvi Španjolci uvezli u Ameriku, znale su se boriti. Međutim, ovo je bila bezizgledna borba. Vukova je bilo previše.

Izvukao sam pušku iz navlake i kimnuo Nancy da učini to isto. Moja je puška bila obična »sharpovka«, koju je nakon svakog hitca trebalo ponovno puniti, ali je Nancy imala Spence-rov karabin u kojem je bilo sedam metaka.

Prvog sam vuka pogodio točno kako treba. Poskočio je, okrenuo se u zraku, pao na leđa i ostao nepomično ležati. Još sam jednom napunio i pogodio drugog vuka, ali sam ga samo ranio i ubrzo je nestao. Za to vrijeme Nancy je ispucala svih sedam metaka.

Prišli smo bliže. Krava nas je dočekala promuklim mukanjem, a tele, uplašeno pucnjavom, uplašeno je izvirivalo ispod njezinog trbuha.

Pet mrtvih vukova ležalo je podalje od nje na snijegu, a ostali su uzimali. Kako zbog dubokog snijega nisu bili brzi kao inače, Nancy je stigla napuniti pušku i ispaliła je još sedam meta-

ka. Još tri vuka ostala su nepomično ležati, nogu podignutih u zrak.

— Ima li šta što ne znaš raditi? — upitah iznenađen.

— Ima, i to vrlo mnogo toga! — Osmjehnula se — Primijetiti ćeš to prije ili kasnije. Znaš, rođena sam u Kentukyju i imam petoro braće. Uz njih sam koješta naučila. Živjeli smo tada od lova, pečenja rakije od kukuruza i krađe konja, a onda me jednog dana moja baka Meksikanka pozvala k sebi u San Antonio.

Krenuli smo dalje. Najprije sam htio vidjeti što je sa stokom, a na povratku sam namjeravao oderati vukovima kože; dobro će nam doći da prekrijemo hladan kameni pod u kući.

Kotlina se na kraju blago uspinjala i završavala uskim prolazom, koji je vodio u brda. Mjestimice su stijene bile potpuno okomite a prolaz tako uzak da smo jedva mogli proći, zatim bi se opet širio, stvarajući male proplanke okružene šumom. Zemlja, tek mjestimice prekrivena snijegom, bila je zastrta debelom naslagom lišća.

Stoka je bila rastrkana; mirno je pasla ili grickala zelene grančice koje je mogla dosegnuti. Ta dugoroga goveda nisu se mogla uspoređivati s domaćim govedima. Već pokolenjima ta je poludivlja pasmina navikla da sama traži hranu u prirodi, baš kao mustanži ili bizoni.

Nadao sam se da će većina goveda ipak prezimiti, ako zima ne bude suviše duga i oštra. Međutim, morat ću ih čuvati od divljih zvijeri. Možda je glupo i besmisleno ovdje, u snijegu zapadne Dakote, cijelu zimu brinuti o malom stadu. Najvjerojatnije, morat ćemo svakodnevno odgrtati snijeg da bi goveda imala bar dovoljno lišća za hranu. Bit će to teška borba za hranu. Da li se to uopće isplati? Imamo dovoljno novca da u proljeće dotjeramo iz Kansasa stado, čak deset tisuća grla? Ali ne, htio sam izdržati, pobijediti zimu, htio sam dokazati da mogu uspjeti. Nisam se htio predati. Baš kao što nisam želio ni umaći pred Vansitterom i osvetom njegovih revolveraša.

* * *

U narednih dva tjedna snijeg je gotovo posve okopnulo i svakog smo dana

očekivali da se pojavi karavana s ljudima i opremom koje mi je Slaughter bio obećao. Bilo je krajnje vrijeme za to; ako ne stignu za nekoliko dana, koliko još može potrajati tako toplo vrijeme, put kroz klanac i preko prijevoja bit će neprohodan sve do kasnog proljeća. Imali smo, doduše, svakog dana i suviše posla, ali bez građevnog materijala, alata i mnogo čega drugog nismo mogli urediti ranč onako kako je trebalo. Osim toga, htio sam zaposliti i nekoliko kaubojja, jer sam na proljeće namjeravao pripremiti sve kako bih pred slijedeću zimu mogao dovesti još nekoliko tisuća goveda. Osim toga, brinuli su me i Indijanci. Ovo je još njihova zemlja i svakog dana mogli bi se pojaviti. Zato sam svakodnevno pažljivo pretraživao okolinu, ali nisam naišao ni na kakve sumnjive tragove. Izgledalo je kao da su se crvenokošci zaista povukli iz tog kraja ili su se pred zimom sklonili u toplije predjele i na proljeće će se vratiti. Ako je tako, bar do proljeća mogli smo biti mirni.

U međuvremenu ubio sam već više od dvadeset vukova i nekoliko puma. Pokazao sam Nancy kako traperi i Indijanci obrađuju krzna i ona je marljivo prionula poslu.

Jednog dana odlučih odjahati do vrha prijevoja i pogledati na drugu stranu, prema Golden Campu, ne bih li spazio karavanu. Pomalo sam već počeo sumnjati da me je predstavnik Wellsa i Fargoa ostavio na cjedilu. Ili je Vansitter umiješao prste u to i pobrinuo se da karavana ne stigne do prijevoja Sunbeam.

Toga dana Nancy je ostala kod kuće, jer je htjela obići stado koje je u međuvremenu izišlo iz kotline i sada posvuda uokolo ranča paslo rjetku, smeđu travu koja se gdje gdje pojavljivala ispod snijega.

— Nemoj me noću ostaviti samu! — zamolila me prije nego što sam uzjahao. Prišla mi je posve blizu i iznenada sam osjetio da je moram zagrliti i poljubiti.

To sam i učinio. Privila se uza me i nježno mi uzvratila poljubac. Kad smo se nakon nekoliko trenutaka razdvojili, prošaptala je:

— To je moralo doći samo od sebe. Hvala ti, Mike, što si tako dugo i strpljivo čekao! Vрати se uskoro!

Uzjahao sam i podbo konja. Kad sam se nakon stotinjak metara osvrnuo, mahnuła mi je.

VIII

Možda je to bio puki slučaj da sam baš toga dana odlučio odjahati do vrha prijevoja, a možda i loš predosjećaj. Bilo je dobro što sam to učinio.

Riđan se bio dobro odmorio i nisam ga morao štedjeti, tako da smo za manje od četiri sata stigli do vrha prijevoja. Pogledao sam prema istoku. Dan je bio hladan i nebo vedro, pa je vidljivost bila vrlo dobra. Na istočnoj strani planine bilo je jedva gdje gdje malo snijega i vijugava cesta koja je vodila do Golden Campa bila je potpuno prohodna. Ta je cesta vodila sve do rijeke Missouri i gradića Pierre, u koji je rijekom stizalo sve što je kopačima zlata u ovom kraju bilo potrebno. Tim putem trebala je stići i naša karavana.

Pažljivo sam pretraživao obzorje, ali kola nigdje nisam vidio. Međutim, duboko dolje u podnožju planine primijetio sam tri točke koje su se vrlo brzo kretale. Uskoro sam ih mogao i razaznati. Bila su to tri konjanika. Jahaali su jedan za drugim poput Indijanaca, ali bili su to bijelci. Odmah sam shvatio tko su. Nisu to bili kauboji nego revolveraši; zaključio sam to prema načinu na koji su sjedili u sedlima. Bili su to lovci na ujcene ili lovci na ljude. S vremena na vrijeme su se zaustavljali, da osmotre okolinu. Jahaali su vrlo brzo, ali su dobro pazili da ne ostavljaju tragove na snijegu koji je mjestimice prekrivao cestu. Nagoniski sam osjetio da su to Vansitterovi ljudi i da sam upravo ja onaj kojeg traže.

Učinilo mi se da njušim miris opasnosti; poput vuka koji vidi lovce kako se približavaju, a još ni ne zna da baš njega traže.

Pojahao sam natrag, da potražim što bolji zaklon. Nekoliko puta sam sjahao i izbrisao tragove ridanovih kopita. Pri tom sam razmišljao gdje će se jahači zaustaviti da nakon posljednjeg stirmog uspona male odmored konje i osmotre put prema zapadu, prema našem ranču. Možda čak vjeruju da će s vrha prijevoja već vidjeti livadu i kuću.

Skrenuo sam s puta i uspeo se među stijene. Tu sam privezao ridana za poveći grm na dobro zaklonjenom mjestu i vratio se do mjesta s kojeg sam neopažen mogao promatrati što se događa na putu.

Ni sam nisam znao otkud mi to uvjerenje da ona trojica dolaze baš zbog Nancy i mene, ali bio sam posve siguran da je tako. Možda je to bila stvar iskustva, dugih godina provedenih u sedlu... Ne znam, ali osjećao sam da bi ti momci dali sve da saznaju gdje se krijem.

Legao sam na vrh stijene koja se nadvila nad put i čekao. Topot konja postajao je sve glasniji i ubrzo sam ih i ugledao.

Hoće li zaustaviti konje na mjestu koje sam prečvidio? Jesam li dobro odabrao zaklon?

Da, zastali su točno na onom mjestu gdje bih i ja zastao! Bili su točno ispod stijene na kojoj sam ležao, nekih dvadesetak metara niže. Mogao sam im dobro vidjeti lica. Ta lica nisu obećavala ništa dobro. Povukao sam se dublje u zaklon. Nekoliko trenutaka vladala je potpuna tišina. Čak ni konji nisu više frktali i toptali kopitima. Odlučio sam da još ne napuštam sklonište. Predobro sam znao da takvi lovci na ljude mogu primijetiti i najmanji pokret i da su spremni odmah pucati, ne razmišljajući. Zato sam čekao.

Nakon nekoliko trenutaka jedan od njih reče;

— Daj i meni vatre, Bene!

Znači, pušili su. Istodobno su najvjerojatnije, pažljivo motrili oko sebe, ne bi li ugledali neki znak koji bi ih uvjerio da su već blizu ranča.

A tada začuh i drugi glas.

— To bi moralo biti tamo dolje, petnaest ili dvadeset milja odatle. Tamo, na kraju kanjona. ... kako nam je opi-

sao Vansitter. Žive posve sami, Brannan i lijepa Nancy Shayne. Morat ćemo požuriti i dovršiti posao još ove noći, jer će sutra stići i karavana, a tada više nećemo imati na vratu samo Brannana nego još i četvoricu drugih.

Opet je nekoliko trenutaka bilo tiho, a tada se oglasio i treći momak.

— Cuo sam da je taj momak silno brz na revolveru. U Bridgemontu je sam udesio cijelu Millardovu družbu, njih šestoricu. Razgovarao sam s jednim od njih, koji je preživio taj okršaj. Uvjeravao me da u životu nije vidio nekog tko bi potezao revolver brže od Brannana. Zato mu ne smijemo dati priliku da puca. Ni u kom slučaju! Možda ga uspijemo srediti kad ujutro izađe iz kuće i krene prema staji. To bi bilo najjednostavnije rješenje. Nakon toga ćemo samo pokupiti Nancy, odvesti je Vansitteru i zaraditi svaki po tisuću dolara. Mora da mu je zaista vrlo stalo do nje kad je spreman toliko platiti. A sada bismo mogli krenuti, da stignemo u blizinu ranča prije nego što zanoći.

Više nisam trebao ni čuti. Bio sam posve siguran da me je zaista sudbina uputila toga dana na prijevoju.

Izvukao sam revolver i izišao iz zaklona.

— Bit će bolje da ne pođete dalje! — doviknuh.

Uplašeno su se trgnuli i pogledali u yis. Odmah su shvatili tko sam i da ih ne očekuje ništa ugodno. Isto su tako znali da sam čuo svaku njihovu riječ i da bi bilo besmisleno da pokušaju blefirati.

Stajao sam visoko iznad njih na stijenj, s koltom u ruci. Da su načinili i najmanji pokret koji bi mi se učinio sumnjivim, bio bih pucao, a s te daljine bilo je vrlo teško promašiti. Osim toga, bio sam točno iznad njih, tako da se nisu mogli dočepati zaklona.

— Nećete me se baš tako lako domoći kako ste mislili — rekoh, nišaneći na jednog od njih. — Najprije skinite opasače s revolverima i pustite ih da padnu na zemlju, a tek onda smijete sjahati, pa otići. Pazite, bez ikakvih trikova, jer biste to mogli grdno zažaliti!

Poslušali su bez ijedne riječi i otpasali revolvere.

— A sada se možete vratiti Vansitteru. Lijepo ga pozdravite i recite mu da više ne pokušava ništa slično, jer ću uvijek na vrijeme saznati kad nekog pošalje k meni. Upozorite ga da ću doći u Golden Camp i otpremiti ga u pakao ako samo još jednom netko od njegovih ljudi dođe ovamo. No, momci, što je? Želite li možda dokaz da se ne šalim?

Sjahali su. Drugo im nije ni preostajalo. Bili su u suviše nepovoljnom položaju. Prije nego što bi mogli išta pokušati, morali su ih meci sravnili sa zemljom. Bilo je očito da im je draža glava na ramenu nego Vansitterovih tisuću dolara.

Šutke su se okrenuli i pošli pješice putem kojim su prije nekoliko minuta dojahali.

— Pazite! — doviknuh za njima. — Dobro sam upamtio vaša lica. Nemojte da se još jednom sretnemo!

Što su brže mogli nestali su niz klanac. Dugo sam gledao za njima. Morao sam priznati da je Vansitter zaista bio uporan. Samo, ovaj se put namjerio na suviše tvrd zalogaj za svoje zube. Nisam bio od onih koji bi dopustili da ih tek tako udese.

Nakon otprilike pola sata ugledao sam u daljini nešto mnogo ugodnije od neobrijanih lica Vansitterovih revolveraša: karavana koju mi je Slaughter obećao napokon je dolazila. Znao sam da će tri revolveraša negdje u sumrak proći pored nje, ali to me više nije zabrinjavalo. Bio sam uvjeren da ih je za neko vrijeme prošla volja da ikoga napadnu ili pokušaju opljačkati.

Vratio sam se do ridana koji je mirno brstio lišće, odvezao ga i spustio se u klanac, da pokupim opasače s revolverima i pohvatam konje, a zatim žurno pojahao natrag na ranč, da Nancy javim dobre vijesti.

Sada će ranč oživjeti i ako još neko vrijeme ne padne novi snijeg, moći ćemo podići i nastambu za kauboje. Karavana je dovozila sve što nam je za to bilo potrebno. Duga kolona kola sporo se uspinjala uzbrdo; izbrojio sam devet kola, a svaka kola vuklo je šest mazgi.

Charles Slaughter bio je iskusan čovjek i dobro je znao što nam sve

treba, a ja sam mu bio potanko objasnio. Nismo morali štedjeti i bio bih se kladio da uz sve ostale stvari stiže i kada za Nancy.

Bio sam nestrpljiv da vidim kakve mi je momke poslao. Trebali su mi ljudi koji su se razumjeli u sve: lov na divljač, borbu s Indijancima, čitanje tragova, ali i takvi koji znaju nešto i o gradnji, kako bi sami mogli izgraditi kolibu u kojoj će stanovati. Osim toga, morali su biti voljni da žive na osami i da znaju ponešto o potezanju revolvera. No, takvi ljudi najčešće su individualisti koji se teško privikavaju životu na ranču.

Bio je priličan rizik što sam prepustio Slaughteru da mi izabere momke s kojima ćemo Nancy i ja živjeti i izgrađivati naš ranč, ljude u koje se moram pouzdati. Što će biti ako je poslao pogrešne ljude? Što ću tada?

Dok sam o tome razmišljao, sjetio sam se još nečeg. Moglo se dogoditi da jedan ili više tih momaka, koji će živjeti s nama, možda potajno radi za Vansittera. Znao sam da velikom gazdi nije moglo promaći ništa što se događalo u njegovom gradu. Možda pokuša među moje ljude prokrijumčariti nekog od svojih revolveraša.

No, to bi bilo nelogično. Da je to učinio, tada ne bi poslao onu trojicu da me ubiju i otmu Nancy. Pa ipak, bilo mi je jasno da moram biti na oprezu.

Krenuo sam prema ranču, tjerajući pred sobom tri osedlana konja. Nisam imao ni najmanju grižnju savjesti i nisam se osjećao kao konjokradica. Ta tri zlikovca došla su da me ubiju. Čuo sam to vlastitim ušima. Još sam bio i velikodušan prema njima. Mogao sam ih dočekati i onako kako su se oni spremili da mene dočekaju.

Stigao sam na ranč nakon što je već odavno zanoćilo. U kući je bio mrak i sve je bilo isuviše mirno.

Odjednom sam se uplašio za Nancy. Glasno sam je zazvao. Iaknulo mi je kad se odmah odazvala. Izvirila je iza ugla kuće, umotana u kožnati kaput i sa sačmaricom u rukama.

Potrčala mi je u susret. Sjahao sam i čvrsto je zagrlilo.

— Već sam se bio uplašio da te nema — rekao, milujući joj kosu.

— Bila sam pred kućom i osluškivala. Kad sam čula topot nekoliko konja, vratila sam se po pušku i čekala. Moglo se dogoditi...

Nije dovršila, ali sam vrlo dobro znao što je htjela reći. Bilo je to posve jasno. Da su ona trojica, koja su došla da me ubiju, prije mene stigla na vrh prijevoja i opazila me prije nego ja njih, ne bih se bio izvukao. Postavili bi mi zasjedu i sada bi već bio mrtav, a umjesto mene sada bi oni bili ovdje. Nancy im se ne bi mogla dugo opirati.

Ispričao sam Nancy o karavani koja će, najvjerojatnije, iduće večeri stići na ranč. Dio puta od vrha prijevoja do ranča bio je gotovo bez snijega, a i bila je nizbrdica, pa će kola brže napredovati.

Obradovala se, ali onda je sumnjičavo pogledala tri osedlana konja pred vratima konjušnice.

— Kakvi su to konji? Gdje su jahači? Vansitterovi ljudi? Jesi li ih morao ubiti?

— Ne, nisam ih ubio. Samo sam ih pješice poslao kući. — Ispričao sam što se bilo dogodilo. Nakon toga smo zajedno odveli konje u konjušnicu i rasjedlali ih.

Večer je bila mirna, a zrak topliji nego proteklih nekoliko dana. Zima se još jednom povukla i zadržala na sjeveru. Možda sačeka još dva tjedna, koliko će nam biti potrebno da završimo najneophodnije poslove na ranču. Znao sam da mnogo duže neće potrajati tako povoljno vrijeme. Početak prosinca bio je na vratima i već sutra je mogao naići prvi val hladnoće.

Ušli smo u kuću i upalili petrolejsku svjetiljku. Nancy je zaista bila izvrsna domaćica. Večera je već bila pripremljena i bila je izvanredno ukusna.

Bilo je to tako ugodno vratiti se kući nakon cijelog dana jahanja!

Da, ovo ovdje postao je moj dom, a možda na proljeće Nancy postane gospođa Brannan.

Sutradan poslijepodne stigla su četiri jahača. Donijeli su i pismo Chariesa Slaughtera. U njemu mi je javljao da je pokušao pronaći što bolje ljude, ali nije mogao mnogo birati jer je vrlo malo kaubojja voljno prezimiti u divlji-

ni i prije toga još i graditi nastambu u kojoj će živjeti. Većina njih prihvaćala je radije poslove u rudnicima nedaleko Golden Campa, a bilo je i takvih koji su radije prodali konja i sedlo da bi preživjeli do proljeća, nego prihvatili posao koji im se nije sviđao.

Pažljivo sam gledao četvoricu kaubojja. Dok su se predstavljali nisu skidali pogleda s mene. Naravno, svi su već ranije čuli za mene i znali su kakav je čovjek njihov novi gazda.

Frank Mc Lowry bio je gotovo potpuno ćelav, iako je mogao imati jedva nešto više od trideset godina. Bio je nizak, krivih nogu, a na dugom i uskom licu isticale su se kose, podbuhle oči i ogroman, kukast nos.

Larry Scott bio je, najvjerojatnije, jedan od onih momaka koji se uzdržavao krađom konja i goveda. Bio sam gotovo siguran da je negdje u Kansasu zapao u neprilike i morao pobjeći na sjever. Možda je čuo za zlato u ovim krajevima i došao ovamo da se na brzinu pokuša obogatiti, kao i tolike tisuće drugih koji su, većinom bezuspješno, tražili zlato. Tada je sigurno i opet upao u neprilike i sada se do proljeća htio skloniti na mirno mjesto gdje ga nitko neće tražiti. Ljubavno se smješкао, ali pogled mu je bio nepovjerljiv.

Hervey Lane izgledom je nalikovao na starog, umornog vuka koji je postajao prespor za lov. Sepao je jedva primjetno na lijevu nogu i kao da se još oporavljao od rane koju je nedavno zadobio. Primijetio sam to po vrlo blijedoj boji njegovog lica. I on je bio jedan od onih koji su tražili skroviti kutak. Bio je to revolveraš čija se karijera završavala i koji je još jednom imao sreću da izvuče živu glavu. Sada, očigledno, više nije imao volje da stavlja glavu u torbu i želio je normalnu plaću za normalan posao.

Četvrti je bio Wade; rekao mi je samo to ime. Ispričao je da je još nedavno lovio bizon, ali su tada Indijanci iznenada napali logor lovaca i on se jedini spasio. Pri tom je izgubio sve: više od tisuću bizonovih koža, kola i četiri mule. Zato je prihvatio posao na našem ranču, ali samo do proljeća, dok ne uštedi dovoljno da kupi kola i zapregu pa da opet krene

u lov na bizon. Odmah je naglasio da mora dobiti veću plaću od ostalih jer je dobar tesar, stolar i kovač, a kao lovac na bizon vrlo dobro se snalazi u sedlu i s lasom u ruci.

— Sve ćemo to tek vidjeti — odgovorih smješkajući se. Znao sam da se rad u rudniku plaća u ovom kraju četiri dolara po smjeni. Nadnice su ovdje bile mnogo slabije nego na jugu, gdje su kauboji zarađivali između dvadeset i trideset dolara tjedno. Toliko nisam htio, a niti sam mogao platiti.

— Platit ćemo vam preko zime po dva dolara na dan, a na proljeće ćete dobiti dodatak, ili on će ovisiti o tom koliko i kako ćete raditi. Ako pokažete da nešto vrijedite, i te kako dobro ćete zaraditi. Sada je najpotrebnije da prije nego što padne snijeg izgradite nastambu za sebe, a trebat će nam isto tako i veća konjušnica i ambar. Gospoda Shayne će vam kuhati. Dodite da vas upoznam s njom.

Pažljivo sam ih motrio dok sam ih predstavljao Nancy i bio sam siguran da bih osjetio da je neki od njih bio Vansitterov čovjek. Ne, izgledalo je da je Slaughter zaista uspio pronaći ljude koje veliki gazda nije stigao zavrbovati za sebe. Morao sam priznati da sam se nadao boljim momcima i bio sam pomalo razočaran, ali ipak i sretan da nismo više sami. Primijetio sam da i Nancy misli isto kao i ja.

Kasno u noći stigla je i karavana kola. Dočekali smo ih s oduševljenjem. Na velikoj vatri pred kućom Nancy je pripremila povelik kotao gulaša, koji je bio tako ukusan da vozači, umorni ali i gladni, nisu mogli prestat jesti.

Dva dana trebalo nam je da istovarimo i spremimo sve što je kolima stiglo: daske, građevni materijal, sav pribor potreban za potkivanje konja i još mnogo štošta.

Bilo je zaista nevjerojatno koliko je toga stalo u devet teških kola. Čak je i kada za Nancy bila u jednima od njih. Točno sam pretpostavljao. Slaughter je zaista mislio na sve!

Trećeg dana karavana se vratila. Vozari su žurili, plašeći se da ih iznenadno nevrijeme ne zatekne na prijevodu, najtežem dijelu puta. Da ih je

ondje zatekla sniježna mećava, možda bi morali prezimiti na našem ranču.

I tako ostadosmo sami, pet muškaraca i jedna žena na usamljenom ranču u divljoj, negostoljubivoj planini.

Odmah smo se prihvatili posla. Još istog dana shvatio sam da je Wade zaista sposoban momak. Bio je to jedan od one vrste ljudi koji se razumiju baš u sve. Ni ja nisam loše baratao sjekirom, pilom i kovačkim čekićem. Znao sam potkovati konja i staviti okov na kolski kotač, ali Wade je bio bolji od mene. Primijetio sam to već kad smo planirali nastambu za momke.

Poslije ručka odjahao sam sa Scotom i Laneom do proplanaka na kojem je, raštrkano u male skupine, paslo naše stado. Pokazao sam im i mjesta na kojima ćemo naći ispašu za goveda i kad padne snijeg. Posljednje sklonište, kad svuda u naokolo snijeg bude previsok, bit će i opet ona kotlina.

— Možda sačuvamo goveda do proljeća — rekoh momcima. — Moramo im pomoći koliko god možemo, pa makar svakog dana cijele zime odgrtali snijeg ovdje na proplanku, ili bilo gdje drugdje gdje se još može naći imalo trave. Stalo mi je da ne izgubimo ni jedno jedino grlo. Sve što pripada našem ranču, bio to čovjek ili životinja, bit će zaštićeno i naći će pomoć. Jeste li me razumjeli?

I te kako dobro su me razumjeli. Sada su znali da mi samo trebaju biti vjerni i da ih na našem ranču nitko neće smjeti dirnuti.

* * *

Imali smo sreću. Zima je još uvijek oklijevala, iako je već bio prosinac. U šumi nedaleko kuće oborili smo nekoliko desetina stabala i podigli dugu brvnaru, u kojoj je bilo dovoljno mjesta i za spavaonicu i za trpezariju za momke. Nakon toga otpočeli smo graditi veću konjušnicu. Radili smo već od prije svanuća pa do kasno u noć.

Bilo je to natjecanje s vremenom i bili smo sretni zbog svakog dana bez snijega. I stoka je još uvijek nalazila hranu. Smeđa trava bila je sada suha kao sijeno. Nancy je nekoliko puta kolima krenula do proplanaka u blizini i nakosila i pokupila koliko je god

mogla naći. Spremili smo je u stari, prilično trošan štagalj znajući da će nam još i te kako trebati.

Oko početka prosinca stigao je još jedan čovjek s Slaughterovom preporukom. Charles je pisao:

»Dragi Brannane. Mogao sam pronaći još samo ovog čovjeka. Zove se Andy Mc Gillen i dosad je radio kao kuhar u Mallaganovu restoranu. Mislili da bi vam kuhar sada mogao trebati. Inače, ovdje je sve kao i prije. Vansitter još uvijek gospodari Golden Campom. Samo se još nije usudio dirnuti u Wellsovu i Fargoovu kompaniju, ali zato svakog dana postaje sve nepodnošljiviji. Cuvajte se! Nije vas zaboravio.

Srdačan pozdrav
C. Slaughter«

Pročitao sam pismo dva puta, a zatim dobro pogledao Mc Gillena. Na prvi pogled nisam primijetio ništa sumnjivo. Momak je bio mlad, možda oko dvadeset i pet godina, iako je izgledao stariji. Bio je srednjeg rasta i prilično neugledan. Nije nosio revolver, ali u navlaci na sedlu bijaše stara »springfield« puška, dosta trošna.

— Zašto želite živjeti baš ovdje, u divljini i kuhati za nas? — upitah ga.

Nacerio se i pokazao sitne ali besprijeckorne bijele zube. Pokušao se osmijehnuti, ali mu to baš nije najbolje uspjelo.

— Zaljubio sam se u jednu djevojku, jednu od onih iz saluna, i to me upropastilo. Potrošio sam na nju i posljednji novčić, a ona nije htjela ni da čuje za mene. Mislila je samo na zaradu. Došao sam ovamo da bih je zaboravio. Shvaćate li? Djevojka je iz Marylanda i poznajemo se još od djetinjstva. Oduvijek mi se sviđala. Bit će mi teško da je zaboravim, ali posao je najbolji lijek za to, zar ne? Znam dobro kuhari, a razumijem se pomalo i u sve ostalo. Smijem ostati, ili da se vratim?

Bio je otvoren i iskreno je ispričao svoje ljubavne jade. Priča je zvučala uvjerljivo. Bilo je zaista moguće da je ovdje, u Golden Campu, pronašao ljubav iz dječakih dana. Znao sam nekoliko takvih slučajeva.

I, ono najbolje što je pametan momak u takvoj situaciji mogao učiniti,

bilo je da se pokupi i ode. Da bi svake večeri mogao kupovati ljubav djevojke iz saluna, momku je trebalo mnogo više novca nego što je mogao zaraditi kao kuhar.

Mogli smo biti sretni što smo dobili kuhara. To je značilo da će se Nancy moći posvetiti drugim poslovima, a njih nikada nije nedostajalo. Pa ipak, još uvijek sam oklijevao da primim tog momka. Ni sam nisam znao zašto. Za trenutak kao da mi je podsvijest prišapnula neka budem oprezan. Ali, zašto? Andy Mc Gillen izgledao je potpuno bezopasno. Nije čak nosio ni revolver, a osim toga poslao ga je Slaughter, u kojega sam mogao imati povjerenja.

Ne, to nije mogao biti Vansitterov čovjek, kojeg je veliki gazda Golden Campa poslao da nam pomrsi račune.

— Dobro — rekoh naposljetku. — ostani i pokušaj zaboraviti svoju ljubav. No, ako vidim da ne znaš kuhati, nećeš dugo ostati. Posao ovdje je težak, a zaliha hrane ne manjka, pa ne moras štedjeti, ali ne želim da jedemo bilo kakve splačine!

— Ne brinite, uistinu dobro kuham. Gdje sam god do sada radio bili su zadovoljni sa mnom. Htio sam čak otvoriti i vlastiti restoran, ali tada sam cijelu uštedevinu izgubio na ruletu. Izgledalo mi je tako jednostavno dobiti, ali sreća me nije htjela.

Nacerio sam se i kimnuo. Učinilo mi se da je Andy pomalo priglup, ali to i nije bilo važno. Ako zna dovoljno dobro kuhati, može biti glup kao top.

IX

Tek polovinom prosinca pao je ponovo snijeg i to poprilično visok, ali nije bilo oluja i znao sam da će po takvom vremenu put preko prijevoja još nekoliko dana biti prohodan.

Tih sam dana sve češće razmišljao o Vansitteru. Zanimalo me je da li je zaista odustao od namjere da me ubije i vrati Nancy u grad, ili samo strpljivo čeka povoljniju priliku.

U međuvremenu smo podigli sve potrebne zgrade i započeli ih uređivati iznutra, ali smo otkako je sniježni pokrivač postajao sve deblji morali misliti i na stado; govedima je bila potrebna ispaša. Dvojica kauboja neprekidno su morala odgrtati snijeg na proplanicima, da bi stoka mogla do trave, a druga su dvojica gonila stado prema tim čistinama.

Tek je sada počela prava borba za naših pedeset sedam goveda. I divlje zvijeri postale su odvažnije. Vidjeli smo to po tragovima. Čak se i jedan medvjed šuljao oko stada.

Tri dana kasnije stigao sam na ranč po pravoj mećavi. Bilo je kasno poslijepodne i već se počelo mračiti. I riđan i ja bili smo posve prekriveni snijegom. Sada sam bio siguran da se sutrađan više neće moći preko prijevoja. To je značilo da ćemo napokon odahnuti. Nijedan revolveraš iz Golden Campa neće moći do nas prije proljeća i barem do tada će nas Vansitter ostaviti na miru.

Harvey Lane i Wade ostali su u kotlini. Naredio sam im da do noći paze na stoku i odgrcu snijeg na mjestima zaklonjenim od vjetrova i snijega na kojima se još moglo naći nešto trave i mahovine. U kotlini i na okolnim brežuljcima zaštićenim visokim stijenama to je još mjestimice i bilo moguće.

Kad sam stigao na ranč, sve je bilo nekako čudno mirno. Zazvao sam Nancy, ali nije odgovorila. Ni Mc Lowry, Scott i Mc Gillen nisu se pojavljivali. Iz dimnjaka na kući, nastambi za kauboje i kuhinji izlazio je jedva primjetan dim. To je značilo da peći još gore i da je unutra toplo.

Pa ipak, osjetio sam čudan nemir. Privezao sam riđana za stup nadstrešnice i požurio u kuću.

Nancy nigdje nije bilo, ali sam primijetio da nema ni njezinog krznenog kaputa, ni šešira, niti čizama. Znači, izišla je.

Uputio sam se do brvnare za kauboje. Tamo me očekivalo neugodno iznenađenje. Frank Mc Lowry i Larry Scott spavali su kao zaklani i to, što je bilo vrlo neobično, za stolom. Pred njima su još bili i tanjuri s ostacima ručka i lončići za kavu.

Bilo je to vrlo čudno. Obojica su ispila kavu, a ručak jedva da su i dotakli. Tu nešto nije bilo u redu.

Zovnuo sam Mc Gillena, ali se nije odazvao. Potrao sam u kuhinju, u koju se ulazilo neposredno iz trpezarije, ali tamo ga nije bilo. Našao sam samo gomilu prijavog suda, kao u svakoj kuhinji gdje se kuha za više ljudi.

Da, Andy Mc Gillen je nestao, a Nancy je sigurno poveo sobom.

Pojurio sam u konjušnicu. Nancyn vranac i još jedan konj nisu bili na svojim mjestima, a nije ih bilo ni u natkritom koralu iza konjušnice.

Bolji dokaz nisam ni mogao naći. Nancy i taj Mc Gillen su odjahali. Kamo? I zašto su Mc Lowry i Scott spavali kao opijeni?

Da, mora da su bili opijeni. Inače ne bi zaspali usred jela. U hrani ili kavi bilo je neko omamljujuće sredstvo. Za vrijeme rata upotrebljavali su neke kapljice da momke na prijevaru odvuču u vojsku, a u San Franciscu su na taj način spretni kapetani pronalazili posadu za svoje brodove. Sada se i Andy Mc Gillen poslužio istim trikom i onesposobio momke da bi mogao oteti Nancy.

Taj neugledni, naizgled priglupi momak lijepo me nasamario. Bio je to Vansitterov čovjek. Predstavio se kao kuhar i čekao povoljnu priliku da ispuni svoj zadatak. Bilo je shvatljivo i to zašto je baš sada odlučio onesposobiti momke i oteti Nancy. Snijeg je padao sve jače i morao je požuriti da stigne na suprotnu stranu prijevoja dok je to još moguće. Ono nekoliko sati prednosti preda mnom bilo mu je za to potpuno dovoljno.

Moram ga stići! Moram požuriti ako ga želim uhvatiti i oteti mu Nancy.

Odveo sam ridana u konjušnicu, osedlao drugog, odmornog konja i već nakon nekoliko minuta jurio prema vrhu prijevoja. Gusta zavjesa snijega, koji je nemilice padao, gotovo mi je potpuno onemogućavala da vidim išta pred sobom, a znao sam da će, što dalje, vidljivost biti sve slabija.

Do razvoda, to jest do vrha prijevoja, morao sam preći gotovo dvadeset milja, i to neprekidno uzbrdo.

Računao sam da je Mc Gillen mogao krenuti s Nancy najviše dva sata

prije mene; trebalo mu je ipak vremena da uspava Mc Lowryja i Scotta i savlada Nancy, koja se sigurno nije tek tako predala. Nakon toga morao je još i osedlati konje i pripremiti se za put, tako da je zacijelo pošao tek negdje rano poslijepodne. Nadao sam se da će ga stići.

Moram ga sustići! Moram mu se osvetiti i spasiti Nancy.

• • •

Snijeg je postajao sve dublji i još uvijek padao nesmanjenom žestinom, kao da nikada ne namjerava prestati. Na sreću, snijeg, je bio suh, a ja sam dobro poznavao put, pa sam ipak brzo napredovao. Ipak, trebalo mi je mnogo više vremena nego obično da prevalim isti put. Konj kojeg sam odabrao, bio je to poslije ridana najbolji kojeg smo imali, hrabro se borio protiv vjetrova i snijega. Kad se potpuno smračilo, morao sam ipak usporiti i jahati opreznije, pogotovu kad sam izišao iz kanjona i počeo se zavojitom stazom uspinjati do vrha prijevoja.

Sada je već bilo tako mračno da sam jedva razaznavao put. Čak i za mene, koji sam se maltene rodio u sedlu, a i poznavao sam svaku stopu ovog kraja, bilo je to vrlo opasno. Bio bi dovoljan samo trenutak nepažnje da se zajedno s konjem sunovratim u provaliju.

Nadao sam se da će snijeg ipak prestati i da će se nebo malo razvedriti; jer u protivnom, nisam imao baš nikakvih izgleda. U tom slučaju ne bih više mogao stići Mc Gillena, ili čovjeka koji se krio pod tim imenom, i osloboditi Nancy.

Tragove više nisam mogao slijediti, jer je gusti snijeg sve vrlo brzo prekrivao, ali sam ipak bio uvjeren da su Nancy i Vansitterov čovjek već s druge strane prijevoja.

Kad sam naposljetku stigao do vrha, dogodilo se čudo. Snijeg je iznada prestao, a i nebo se počelo razvedravati. Nekoliko časaka kasnije pojavio se čak mjesec. Zrak je odmah postao osjetno hladniji, ali to sam jedva i primjećivao. Napokon sam mogao dobro vidjeti put pred sobom.

Zastao sam, zapanjen. Zar je sudbina bila na Nancynoj i mojoj strani? Izgledalo je da je tako.

Razmišljao sam bi li krenuo prečacem, koji je pokriven snijegom bio prilično opasan, li za tragovima što su se sada jasno vidjeli i vodili širim, sigurnijim putem. Međutim, prije nego što sam uspio odlučiti, primijetio sam pedesetak metara ispred sebe dobro poznati bljesak i istovremeno začuo prasak puške. Metak je pogodio konja podla mnom u grudi. Životinja je poskočila, zbacila me sa sedla i stropoštala se u snijeg.

Otkotrljao sam se nekoliko metara i ostao nepomično ležati, a tada oprezno počeo otkapčati dugmeta dugog krznenog kaputa. Morao sam doći do revolvera, jer do puške više nisam mogao. Ostala je u navlaci na sedlu, desetak koraka daleko, a konj je ležao baš na lijevom boku gdje je bila i puška. Morao bih upotrijebiti svu snagu da je izvučem, a to bi onom momku, koji je očigledno vrlo dobar strijelac, bilo dovoljno da me bez po muke pogodi.

Ovdje, u dubokom snijegu, bio sam koliko-toliko zaštićen, ali sam znao da ću, kad ustanem, morati vrlo brzo djelovati; sve će ovisiti o djeliću sekunde.

Izvukao sam revolver, okrenuo se na trbuh i privukao koljena pod sebe, kako bih što je moguće brže mogao ponovo ustati i odmah pucati. Moram riskirati ako želim spasiti Nancy.

I dok sam još oklijevao, razmišljajući što bi bilo najbolje učiniti, začuh glas čovjeka koji mi se predstavio kao Andy Mc Gillen.

— Hej, Brannane! Čuješ li me?

— Čujem! Što hoćeš?

— Odlazi! Ne želim te ubiti. Zato sam i gađao konja. Za mene je ovo samo dobro plaćen posao, ali ne želim ubijati. Odlazi, Brannane! No, ako budeš tvrdoglav, morat ću pucati. Nisam Andy Mc Gillen, mislim da si to shvatio. Samo sam nagovorio pravoga Mc Gillena da mi za bocu viskija prepušti pismo za tebe. Revolveraš sam, kao i ti, i budi uvjeren da ćeš zauvijek ostati ovdje gdje sada ležiš ako me ne pustiš da mirno odem.

Suviše je pričao, ali ipak sam mu povjerovao. Bio je to opasan momak. Znao sam da vreha iza neke od stijena i da će pucati čim primijeti da nešto pokušavam.

Još sam uvijek oklijevao. Morao sam dobiti na vremenu:

— Hej! — doviknuh. — Tko si zapravo? Kako se zoveš?

— To sada nije važno.

Po glasu sam uspio otkriti gdje se otprilike nalazi. Na tom mjestu bilo je nekoliko stijena. Bilo je to prilično daleko za revolver.

Odlučio sam se. Naglo sam skočio i potrčao kroz snijeg. Morao sam mu prići bliže, da bih mogao pucati. No, zaboravio sam da je snijeg vrlo dubok. Dopirao mi je čak do iznad koljena i bilo je vrlo teško trčati kroza nj. Shvatio sam odmah da za sigurnog strijelca predstavljam odličnu metu. U trku sam pucao, riskirajući nekoliko metaka da bih ga zadržao u zaklonu ili možda natjerao da brzopoleto zapuca. Ali, prevario sam se. Momak je bio hladnokrvan. Nije se pokazivao i strpljivo je čekao da pridem bliže.

Nisam prešao ni petnaestak metara kad je zagrmio hitac. Pogodilo me kao udarac konjskog kopita. Okrenuo sam se oko sebe i pao. Za trenutak sam izgubio svijest.

Kad sam se osvijestio, osjetio sam užasnu bol, ali sam istog trena shvatio što se dogodilo, i što će se još dogoditi. Počeo sam tražiti kolt, koji mi je u padu ispao. Znao sam da mora biti negdje pored mene u snijegu.

A tada začujem korake. Da, sigurno je dolazio da me dokrajči. Bio je to hladnokrvan ubojica i znao sam da neće prezati da me dotuče, baš kao što se nije ustručavao pucati iz sigurnog zaklona.

Očajnički sam rukama prekapao snijeg oko sebe, ali revolvera nigdje nije bilo. Prekletstvo, kao da se istopio u snijegu! Mc Gillen, ili kako se već taj tip zvao, dolazio je sve bliže.

Što da radim? Metak me bio pogodio u desnu stranu grudi i slomio najmanje jedno rebro. Osjećao sam tupu bol u cijeloj desnoj strani tijela i krv koja je tekla i vlažila mi košulju.

Bio sam izgubljen. Prestao sam tražiti revolver. Ležao sam mirno i čekao. Sve je bilo izgubljeno. Za nekoliko trenutaka bit ću mrtav, a Vansitter će ponovo dobiti Nancy. Unajmljeni ubojica, čovjek kojem nisam znao ni ime, ubit će me tu u snijegu, bespo-

moćnog i bez oružja, kao psa. Vansitter će i opet jednom pobijediti i dobiti ono što želi.

Pogriješio sam što ga onomad, u Nancynoj sobi, nisam ubio kada je bespomoćno ležao na sagu preda mnom. Poklonio sam mu život i pogriješio. Sada ću tu grešku platiti vlastitom glavom.

Za trenutak sam pomislio da bih se trebao pretvarati da sam mrtav ili u nesvijesti. Možda me tada ne bi ubio i ne bi ispalio još jedan, naizgled nepotreban metak.

No, tada sam se predomislio. Morao sam ga još jednom vidjeti.

Ubrzo sam ga i ugledao. Stajao je tako blizu da su mu vrhovi čizama dodirivali moje tijelo. U desnoj ruci držao je revolver i pažljivo me promatrao.

Da, sada je držao kolt u ruci, a kad je došao na ranč nije nosio nikakvo oružje osim stare »springfiled« — puške.

Po načinu na koji je držao revolver znao sam da je iskusan, prekaljen revolveraš, baš kao i ja. Isto sam tako znao da je cijelo vrijeme boravka na ranču držao taj revolver sakriven među ono malo stvari što ih je bio donio. Da, takav čovjek nije se nikada rastajao od svog revolvera; ne bih se ni ja. I to me je i moglo prevariti. Da je onog dana kad je stigao na ranč imao revolver, ne bi me uspio tako lako prevariti. Instiktivno bih osjetio opasnost i bolje bih bio pazio na njega.

Pokušao sam se pridici, držeći se rukom za ranu koja je užasno boljela. Učinilo mi se da je i on shvatio koliko sam teško ranjen.

— Prokleta gujo! — prostenjao. — Uvukao si se među nas, živio si s nama, jeo naš kruh. Pokvaren si do srži! Gdje ti je čast? Gdje ti je ponos?

Umjesto odgovora podigao je kolt i nanišanio mi u srce. Ali, nije opalio. Iznenada ga je lakim i spretnim pokretom spremio u korice ispod kaputa.

— To mi je posao — odgovori mirno. — Ali, vjeruj mi, Brannane, da mi je žao što sam to učinio. Dobar si momak i tvoji ljudi mogu biti sretni što si im baš ti gazda. Vansitter me unajmio prije nego što sam te upoznao.

Možda ne bih prihvatio taj posao da sam...

— Tada se ostavi toga i vrati nas na ranč, ili barem pusti Nancy da se vrati.

Jedva sam mogao govoriti. Rana me sve jače boljela a osjećao sam da mi ponestaje daha.

Odmahnuo je glavom.

— S Vansitterom joj uopće neće biti loše. Lud je za njom i nosit će je na rukama. Ranije je bila kraljica »Golden Camp Stara«, a kad se vrati, cijeli će grad biti pod njezinim nogama. Nema toga što Vansitter ne bi učinio za nju. Pa ipak, moram ti reći da se vraški otimala prije nego što sam je uspio svezati i podići na konja.

Za trenutak je zašutio i pažljivo me odmjerio od glave do pete. Tada ozbiljno nastavi:

— Brannane, imaš izgleda da se izvučeš, a i želim ti to zato što nisi loš momak, ali vjeruj mi da bih te pobijedio i u poštenom dvoboju. Ne zaboravi to, za slučaj da se ponovo sretne-mo!

Okrenuo se i pošao.

— Hej, tko si ti? Mora da si došao iz daleka. Reci mi kako se zoveš!

Još jednom zastane i okrene se prema meni.

— Zovu me Nevada Kid!

Nekoliko trenutaka kasnije začuo sam topot dvaju konja. Iz časa u čas postajao je sve slabiji, dok napokon oko mene nije zavladała sablasna, ledena tišina.

Znao sam da je sve svršeno. Ovdje, u sniježnoj pustoši, nema nade da preživim. Nisam imao konja, a do ranča je trebalo prijeći dvadeset milja, što ranjen nikako nisam mogao.

Bilo je najbolje da ostanem gdje sam i pokušam zaspati; to bi bila najblaža i najugodnija smrt.

X

Neko vrijeme sam tako ležao, osjećajući kako me rana sve manje boli. Morao sam samo oprezno i polako dišati.

Odjednom sam počeo razmišljati o Nancy. O tome kako će uskoro opet biti Vansitterova, i to potpuno. Više neće moći da mu se opire, ako ne želi završiti u nekom razbojničkom gnijezdu, među podivljanim zlikovcima, poludjelim od želje za ženama i pićem.

Razmišljao sam i o Nevada Kidu, koji me tako nasamarao. Nisam smio dozvoliti da prođe nekažnjen. Ne, još se nisam namjeravao predati!

Skupio sam posljednje snage i pokušao ustati. Moram ustati! Okrenuo sam se na trbuh, odupro rukama o snijeg i uspio podići na koljena.

Prvo što sam osjetio pod rukama bio je revolver. Tako sam ga uporno uzalud tražio kad mi je bio potreban, a sada, kad je već bilo kasno, slučajno sam ga pronašao. Da sam ga našao u pravo vrijeme, možda bi Nevada Kid sada bio mrtav, a Nancy bi mi pomogla da se uspnem na njegovog konja. Ali, sada je uzaludno o tome razmišljati.

Spremio sam kolt u korice na opasau i učvrstio da ne ispadne. Nisam ga smio ponovo izgubiti. Možda me uskoro nanjuše vukovi, osjete miris krvi, i počnu napadati. Znao sam da po ovakvoj zimi vukovi ne prezaju od napada na ranjena čovjeka i zato me je revolver mogao spasiti, jer nisam imao dovoljno snage da izvučem pušku ispod trupla konja.

S mukom sam ustao i polako krenuo. Snijeg je bio dubok i već nakon deset koraka ponovo sam iscrpljen pao. Ali, znao sam da moram ustati, da moram stići do ranča. Moram to barem pokušati!

Ne znam koliko sam milja prevalio u narednih nekoliko sati, ali znam da sam često padao i pomišljao da odustanem, jer sam vjerovao da ne mogu dalje i da ta borba s ledenom hladnoćom nema nikakvog smisla.

Vjerujem da sam te noći nekoliko puta bio na rubu »bijeke smrti«, da je vrlo malo nedostajalo pa da, iznuren, zaspim u snijegu i više se nikada ne probudim. Međutim, svaki put sam pred očima ugledao Nancy, počeo sanjati o njoj, a onda bih ugledao Vansitterovo nacereno lice i to me budilo, prisiljavalo da ponovo ustanem, po-

lumlrtav od iscrpljenosti i tijela ukočenog od hladnoće, i pođem dalje.

Rana me je opet počela jače boljeti i više uopće nisam osjećao cijelu desnu stranu tijela. Srećom, kad sam padao, nisam osjećao udarce jer je snijeg bio mekan i debeo. A padao sam često. Kako se put neprestano spuštao, ponekad bih se odsklizao i po nekoliko metara.

No, tada odjednom više nisam mogao. Shvatio sam da je sada zaista kraj i da više nemam snage da ustanem. Pokušao sam puzati i na taj način možda prešao nekih stotinjak koraka, a onda sam morao stati. Nisam više imao snage ni da se pomaknem. Klonuo sam u snijeg i ubrzo zaspao.

• • •

Kad sam se probudio, ležao sam u svom krevetu. Pred očima su mi igrale svjetle mrlje, koje su se postepeno smirivale i pretvarale u poznata lica. Sva četvorica stajala su pored kreveta i zabrinuto me promatrala: Frank Mc Lowry, Larry Scott, Harvey Lane i Wade, moji vjerni momci. Pošli su za mnom čim su to mogli i napola smrznutog pronašli u kanjonu.

— Je li sa mnom bar donekle u redu? — Pokušavao sam se osmjehnuti. Začudio sam se vlastitom glasu; bio je slab i drhtav kao u starca.

Nacerili su se i to me uvjerilo da ipak neću otegnuti papke.

— Mislim da je najgore prošlo, gazdo! — javi se napokon Mc Lowry. — I vrućica je gotovo potpuno nestala. Budeš li dovoljno strpljiv, uvjeren sam da ćeš za dva tjedna već polako moći na noge. Učinili smo sve što smo mogli. Za vrijeme rata bio sam sanitetski narednik i naučio sam dosta toga o liječenju takvih rana.

— Zna on mnogo više od pravog liječnika — doda Scott, tapšući Mc Lowryja po ramenu. Bio je očigledno vrlo ponosan što ima tako sposobnog drugu. — Skrpao te je bolje nego što bi to itko drugi učinio!

— Kako dugo... — Htio sam upitati kako dugo već ležim, ali mi je ponestalo daha. Po njihovom pričanju moralo je to biti već poprilično dugo, a znao sam da kod takvih rana vrućica najčešće traje oko tri dana.

— Iduća noć bit će četvrta — reče Wade. — Našli smo te prije tri noći, gazdo.

Zaklopio sam oči i pomislio na Nancy. To je značilo da je već odavno u Vansittera. Opet je njegova, a ja ležim, nesposoban da ustanem, da jašim. Moći ću ustati tek za dva tjedna, a tada će prijevoj posve sigurno biti neprohodan.

Da, izgubio sam Nancy, zauvijek. Osjetih kako me obuzima neraspoloženje. Četvorica kauboja netremice su me promatrala. Sigurno su mogli naslutiti moje misli.

Prvi se javio Harvey Lane, bivši revolveraš.

— Gazdo, ne brini! Doved ćemo je ponovo. Nećemo je ostaviti na milost i nemilost onoj hulji Vansitteru...

— Ne, Harvey — prekinuh ga. — Čim se pojavite u Golden Campu, Vansitter će nahuškati sve svoje plaćenike na vas. Nećete moći učiniti baš ništa. Oni upravo i čekaju da sidete u grad i pokušate izbaviti Nancy. Ne zaboravite da je Golden Camp Vansitterov grad. Iza svakog ugla vreat će njegovi revolveraši i napunit će vas olovom prije nego što uspijete i posegnuti za revolverom. Ne, vjerujte mi, ništa se ne može učiniti. Čak ni Nancy ne bi željela da zbog nje toliko riskirate. Ostanite ovdje. Nancy je dovoljno razborita žena i znat će se snaći. Pa ipak, hvala vam...

Trazio sam prave riječi da im zahvalim za takvu odanost, ali me nisu htjeli slušati. Wade mi je gurnuo u usta žlicu juhe.

— Moraš jesti, gazda — reče. — Moraš jesti, ako želiš ponovo na noge.

Da, htio sam ustati i to što prije i zato sam marljivo gutao juhu koja nije bila loša, iako je nije skuhaio Nevada Kid.

* * *

Slijedećih nekoliko dana primijetio sam da se samo Mc Lowry pojavljuje u mojoj sobi. Naposljetku mi je to postalo sumnjivo i upitao sam gdje su ostali.

— Ah, imaju pune ruke posla sa stokom — odgovorio je. — Po takvom vremenu, nije lako nahraniti te proždrljive životinje, a zalihe sijena u štaglju još ne bismo htjeli načinjati.

U početku sam mu vjerovao, ali je s vremenom sumnja ponovo počela da me muči. U međuvremenu sam se već bio naspavao za godinu dana unaprijed i sve veći dio dana provodio buđan. Kad se te večeri trojica kauboja nisu pojavila u sobi da me obidu, shvatio sam da me Frank obmanjuje.

— Otišli su po Nancy, zar ne? — upitah izravno kad je ušao u sobu noseći večeru.

Oklijevao je nekoliko trenutaka, razmišljajući ima li uopće smisla da i dalje laže, ali ga je moj pogled uvjerio da je bolje da kaže istinu.

— Da, odjahali su da dovedu Nancy, da Vansittera pošalju u pakao. I njega i onog Andyja Mc Gillena... ili kako se taj bandit već ne zove. I ja bih bio rado pošao s njima, ali netko je morao ostati uz tebe.

Tako, dakle. Šutio sam i promatrao Mc Lowryja. Što sam mogao i reći?

— Voljeli su Nancy i istodobno se stidjeli što se među njih uvukao plaćeni ubojica, spavao i jeo s njima pod istim krovom, a cijelo vrijeme planirao svoje podmuklo djelo.

Da, bili su to vjerni i odani momci i sada im se pružila prilika da to i dokažu.

Znači, ona trojica prelaze prijevoj, ako je to još uopće moguće, je jer sada je snijeg mogao biti već viši od dva metra.

Iznenada sam osjetio kako me obuzima malodušnost. Nakon što sam izgubio Nancy, koju mi je odveo Vansitterov plaćeni ubojica, izgubit ću i gotovo sve kauboje. Znao sam da će poginuti. Znao sam to, a nisam mogao ništa učiniti da to spriječim. Da pošaljem Franca Mc Lowryja za njima s narednjem neka se vrate?

Pogledavao sam ga krišom dok sam, te večeri po prvi put sam, jeo juhu koju je skuhao.

Primijetio je da ga promatram, ali nije ništa govorio, sve dok nisam završio s jelom. Tada mi je namjestio jastuk pod glavom, da se mogu udobnije smjestiti, i sjeo na rub kreveta.

— Znam! Htio bi me poslati za njima, ali sada je kasno. Već su predaleko odmakli, a osim toga ne bih pošao za njima da ih vratim, nego da im

pomognem i zato nemoj ni pokušavati da me salješ.

Nisam mu odgovorio. I opet sam gub.o. Vansitter će i opet biti jači. Mogao sam samo čekati, strpljivo čekati. Ništa drugo nije mi preostajalo.

* * *

Rana mi je dobro zarašćivala, a i slomljeno rebro ponovo je sraslo. Pa ipak, još uvijek nisam mogao ustati.

Frank se zdušno brinuo o meni. I ne samo to. Stizao je povremeno odjahati i do stada. Goveda su još uvijek pronalazila dovoljno hrane u kotlini i na okolnim brežuljcima obraslim šumom i grmljem. Čak se nekoliko krava otelilo.

Mc Lowry je ustrijelio nekoliko vu-kova i jednu pumu. Nije naišao na tragove Indijanaca, a niti bilo kakvih jahača. To i nije bilo neobično. Crvenokošci su sagradili zimovališta daleko od planina Black Hillsa, tamo gdje je bilo toplije i gdje je bilo više divljači, a osim toga nije bilo bijelaca. Prava opasnost počet će tek kad se vrate u ove krajeve, ali to je još daleko. Najprije snijeg mora okopniti, a zatim osušiti blato u kanjonu, tako da staze postanu prohodne. Tek će se tada pojaviti i bijelci i crvenokošci.

Znao sam to i nadao se da nećemo imati neugodnih susreta ni s jednima ni s drugima. Sami na ranču, Frank Mc Lowry i ja imali bismo vraškog posla da ih se riješimo.

Prošla su još tri dana, a tada se, četvrtog dana rano poslijepodne, pojavio Scott. Bio je ranjen i polumrtav od iznemoglosti. Mc Lowry ga je morao unijeti u kuću, jer Larry nije mogao stajati na nogama. Unio ga je u sobu pored moje. U kući je sada bilo dovoljno mjesta za svu trojicu.

— Wade i Harvey Lane su mrtvi — reče Scott kad se malo oporavio. — Nevada Kid tako se, naime, zove momak koji se nama predstavio kao Andy Mc Gillen... ubio je obojicu, a mene je Vansitter ostavio na životu samo zato da ti mogu ispričati što se dogodilo. Bio si u pravu, gazdo. Zaista nismo imali izgleda.

Naglo je zašutio i zaškriljao zubima od bola. Za to vrijeme Mc Lowry mu je pregledao rane i skuhao jaku kavu u koju je nalio poprilično viskija.

Ranjenik ju je žedno ispio.

— Larry, ispričaj mi sve... od početka! — rekon. — Ispričaj Franku i meni sve što se događalo nakon što ste otišli s ranča.

Uzdahnuo je, šutio nekoliko trenutaka, a zatim počeo pričati.

— Skovali smo zaista dobar plan, jer je svaki od nas već imao podosta iskustva s ljudima u takvom gradu kao što je Golden Camp. Još prije ulaska u grad smo se razdvojili, da bismo što neprimjetnije ušli u lavlji brlog. Htjeli smo najprije obavijestiti Nancy da smo stigli. Morala je znati da ćemo doći po nju. No, Vansitterovi doušnici radili su nepogrešivo. Iako smo vjerovali da nas putem do grada nitko nije primijetio, mada smo se zbog dubokog snijega morali držati ceste, znali su da dolazimo još prije nego što smo i ugledali Golden Camp. Bila je već noć kad smo stigli i vjerovali smo da nas među mnoštvom koje se motalo ulicama nitko neće primijetiti. Prvi je išao Wade. Morao je do konjušnice na kraju grada, da ostavi konja na nekoliko sati. I Lane i ja učinili smo to isto. Konji su se morali odmoriti, jer smo znali da nas, kad ubijemo Vansittera i oslobodimo Nancy, ponovo očekuje naporan put preko prijevoja.

Scott je zastao, otpio nekoliko gutljaja vruće, jake kave i nastavio:

— Taj Andy Mc Gillen zapravo je zloglasni revolveš ubojica Nevada Kid. Cekao nas je u konjušnici, jer je znao da moramo onamo. Svaki jahač koji nije želio da mu konj crkne nakon što je po ovom snijegu prešao preko prijevoja morao bi to učiniti. Osim toga, Vansitterovi su nas uhode najavili. Nevada Kid je najprije ubio Wadea, a onda i Harveyja Lanea. Mene je samo ranio, a nakon toga su me ispremlatili, jer im nisam htio reći da li si ti, gazdo, još živ. Htjeli su saznati da li si one noći uspio izvući živu glavu. Izlemali su me nasmrt i bili bi me ubili da im nisam trebao kao glasnik, koji će ti javiti što se dogodilo.

Zašutio je, ne više ništa i nije morao reći. Sve mi je bilo jasno.

— Važno je da si barem ti izvukao živu glavu, Larry — rekoh. — Ipak, bilo je glupo što ste upoće posli u grad. Kako ste se samo mogli nadati

da ćete u Vansitterovu gnijezdu proći neopaženi?! Taj Nevada Kid sigurno je sve unaprijed proračunao i mislio na sve. Taj je momak lukaviji od lisice. Znao je da ćete doći i čekao vas je. Živio je s vama i poznao vas. Znao je da biste za Nancy učinili sve. Jesi li što saznao o njoj? — upitah ga. — Je li ti pričao o Nancy? Kako joj je?

— Nancy vjeruje da si mrtav. Rekao joj je to još gore, na prijevoju, kad si ostao u snijegu...

Ponovo ga je izdao glas. Frank mu prinese šolju s kavom i Larry Scott s mukom otpije nekoliko gutljaja, a zatim nastavi:

— Frank ponovo nastupa u »Golden Camp Staru«. Sve je kao nekad. Ako se usudiš pojaviti u Golden Campu, potpisao si vlastitu smrtnu presudu. To ti poručuje Nevada Kid. I još nešto: na proljeće će doći ovamo da te ubije ako do tog vremena ne nestaneš iz ovog kraja. Doći će s gomilom revolveraša i ganjati te poput divlje zvijeri. To je sve. Nakon toga su me podigli na konja i istjerali iz grada. Morao sam što prije stići do tebe da ti to javim, iako sam mislio da neću izdržati taj put.

To je bilo sve što je mogao reći. Klonuo je na ležaj i zaklopio oči.

Frank mu skine košulju i počne čistiti rane. Dva su metka okrznila Larryja, jedan malo iznad struka s lijeve, a drugi u visini grudi s desne strane. Cijelo mu je tijelo bilo išarano modricama. Najgore mu je ipak izgledala desna šaka. Bila je gotovo potpuno smrskana, kao da ga je netko udario kundakom ili nogom stao na ruku.

Nakon što ga je previo i stavio mu na šaku oblog od kamilice, Frank je prenio Larryja na Nancyn krevet u sobu, a ja sam ostao na ležaju u prvoj sobi, pored ognjišta. To ga je uredio Frank da bih, kad njega nema na ranchu, kroz prozor mogao motriti na kanjon, a pogotovo na onu stranu puta koja je vodila do vrha prijevoja.

Ležao sam i razmišljao o Nancy. Ponovo nastupa u onoj Vansitterovoj jazbini, uvjerena da sam mrtav. Vjerojatno će me ubrzo zaboraviti. A za to vrijeme Nevada Kid i Vansitter planiraju kako da me ubiju. Tko zna koli-

ko ljudi u ovom kraju radi za Vansittera. Možda pedesetak, a možda i stotinu. Bio je to najgori ološ, ljudi spremni da za nekoliko dolara bez razmišljanja počinje i najpodliji i najprijaviji zločin.

Da, Vansitter je organizirao sve zločince, propalice i revolveraše u ovom kraju. Golden Camp bio je u njegovoj vlasti, a ubrzo će zagospodariti i drugim naseljima u Black Hillsu ako ga netko ne zaustavi.

I Nancy je bila u njegovoj vlasti. Nancy, koja vjeruje da više nisam među živima.

Odjednom me počeo oblijevati hladan znoj, iako već nekoliko dana nisam imao vrućicu, a ni u kući nije bilo tako vruće da bih se od toga mogao znojiti.

Moram što prije ozdraviti, kako bih spasio Nancy iz ruku tog nitkova. Znao sam da ću sada danonoćno razmišljati o njoj, Vansitteru i Nevada Kidu, koji će na proljeće doći ovamo s hordom revolveraša da me ubije. Do tada će me čekati u Golden Campu, ako bih... protivno svakom očekivanju i zdravom razumu... po ovakvom vremenu pokušao sići u grad. Bio sam siguran da će Vansitterovi doušnici dobro paziti na svaku stopu puta od prijevoja do Golden Campa. To i nije bilo teško izvesti, jer je svuda osim na cesti, koju su prokrčili kola, šaonice i jahači, snijeg bio predubok.

Pa ipak, tješio sam se da ću se ipak nečemu dosjetiti. Imao sam dovoljno vremena za razmišljanje ležeći po cijele dane u krevetu.

XI

Sutradan ujutro počeo je ponovo padati snijeg, tako gust da Mc Lowry više nije mogao odjahati do stada, jer je postojala opasnost da zaluta u mećavi ili propadne zajedno s konjem u jedan od dubokih usjeka što su sada prekriveni debelim slojem snijega pa ih je vrlo teško primijetiti.

I naslage snijega na krovu kuće hivala su sve veće i trebalo je misliti na

to da na brzinu i nestručno podignut krov ubrzo više neće izdržati taj teret.

Toliko je toga trebalo uraditi, a ja sam bespomoćno ležao. To me je dovelo do bijesnila. Nije pomogla ni pomisao da sada više nitko ne može do ranča i da smo do proljeća potpuno sigurni.

Neprestano sam razmišljao o Nancy. Gotovo svake noći vidio sam je ponovo na pozornici »Golden Camp Star«, kako pjeva pijanim revolverašima i kopačima zlata. Vidio sam Vansittera kako mi se zlobno cereka. Sve me to činilo razdražljivim i Mc Lowryju i Scottu sigurno je bilo vrlo teško sa mnom, ali su vjerni momci shvaćali kako mi je i strpljivo su podnosili moje hirove.

Iako sam se u duši osjećao jadno, tijelo mi se oporavljalo. Snaga mi se polako vraćala, a rana svakog dana sve manje boljela. Počeo sam i ustajati i pomagati Franku pri odgrtanju snijega; ma da mu nisam bio od velike koristi, jer se još uvijek nisam smlo suviše naprezati, osjećao sam da mi kretanje na svježem zraku godi.

Razgrnuti smo snijeg oko kuće, načiniili prolaze do konjušnice, ambara i natkrivenog obora za konje. Gomile odgrnutog snijega bile su tako visoke da se nije moglo vidjeti preko njih, a snijeg je i dalje padao. Približavala se Nova Godina. Bio sam vjerovao da ću je dočekati zajedno s Nancy na našem ranču, ali od toga nije moglo biti ništa. Nijesam je mislila da sam mrtav i sada već sigurno potpuno pripada Vansitteru.

• • •

Tri dana pred Novu Godinu iznenada je zatopljilo. Te godine vrijeme je zaista bilo ludo. Topli vjetar naočigled je topio snijeg. Iz sata u sat moglo se primijetiti kako brda snijega pred kućom kopne i nestaju.

Poznavao sam takvo vrijeme. U ovom kraju nije to bilo ništa neobično, ali bi nakon takvog toplog razdoblja zima uvijek još jače i nemilosrdnije stegla. Sve bi se opet zamrzlo i ponovo bi zapao još viši snijeg.

Toplo vrijeme moglo je potrajati najviše desetak dana. Morao sam to iskoristiti i krenuti u grad.

Počeo sam marljivo vježbati s revolverom i već nakon dva dana gotovo sam dostigao nekadašnju brzinu i spretnost.

Frank i Larry cijelo su me vrijeme iz prikrajka sumnjičavo promatrali ali se nisu usudili išta upitati. Naposljetku, drugog dana navečer Mc Lowry se ipak odvaži.

— Gazda, čini nam se kao da se spremaš na put. Jesmo li u pravu?

Bilo je to jasno i nedvosmisleno pitanje. Osmjehnuo sam se, prišao vratima i otvorio ih. Zapuhnuo me val ledenog zraka. Snijeg, koji se preko dana bio otopio, ponovo se zamrzao.

Pogledao sam u nebo i primijetio dobro poznate predznake. Još je bilo vedro, ali na sjeverozapadu, oko Powder Rivera, i na sjever prema Yellowstoneu već su se skupljali tamni oblaci.

Da, spremala se oluja i morao sam je iskoristiti da neopažen stignem u Vansitterovo gnijezdo. Godine i godine što sam ih proveo u ovom kraju naučile su me da točno mogu predvijeti vrijeme, a ovaj put su svi znaci bili nedvojbeni.

Zatvorio sam vrata i okrenuo se momcima.

— Sutra ustajemo prije zore. Iskavat ću ridanu nove potkove sa šiljcima za led i nakon toga krećem. Preko prijevaja.

Zapanjeno su me pogledali.

Mc Lowry se prvi snašao.

— Uхватit će te i udesiti, kao što su učinili i s Larryjem, Wadeom i Harveyjem.

— Neće! Jahat ću po oluji, tako da me nitko neće vidjeti, a najteži dio puta, onaj do vrha prijevoja, prijeći ću prije nego što oluja počne. Na tom dijelu i tako nema Vansitterovih uhođa, a kad dođe oluja i postane dovoljno mračno pojahat ću niz kanjon prema gradu. Šaćate li me? Jahat ću po oluji.

Gledali su me razrogačenih očiju. Znali su što to znači. Mogao bih se putem smrznuti, propasti u neki od usjeka prekrivenih snijegom i slomiti vrat i ridanu i scbi, mogao bih zalutati, a ridan se usprkos potkova za led mogao okliznuti i ozlijediti.

KWIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

Bio je to vrlo opasan pothvat. A ako i stignem do Golden Campa, bit ću iscrpljen i promrzao i sigurno neću moći prihvatiti borbu sa svježim i odmornim Vansitterovim revolverašima.

— Poludio si, gazdo — reče Larry Scott — ali mi ćemo ipak s tobom da toj bandi pokažemo svoje.

— Ne, momci — odvratih odlučno. — Ostat ćete ovdje i čuvati ranč i stoku, Idem sam. I, zapamtite: ako se Nancy i ja ne vratimo, sve ovo pripada vama dvojici. Više neću čuti ni riječi!

Šutjeli su. Osjetili su po mom glasu da bi svako daljnje raspravljanje i onako bilo uzaludno.

— Sam ću se mnogo lakše probiti — rekoh, pokušavajući ih umiriti.

Nisu odgovorili, ali sam po izrazima njihovih lica vidio da ne vjeruju u uspjeh mog pothvata.

* * *

Te noći napokon sam spavao dobro i morno. Sada, kad sam se bio odlučio na akciju, nestale su i nervoza i nestrpljivost. Više se nisam osjećao bespomoćnim kao usamljenik na pustom otoku.

Ustao sam mnogo prije zore, obukao se i pošao u brvnaru u kojoj smo uređili malu kovačnicu.

Bilo je užasno hladno, ali me vatra, koju sam zapalio i raspirio kovačkim mijehom, ubrzo zagrijala. Malo poslije stigli su Frank i Larry, koji se bio već dobro oporavio od ozljeda.

— Zašto nas nisi probudio? — progunda Frank. — Nismo te čuli kad si ustao. Spavali smo kao zaklani. Da li je to možda zbog nevremena koje se sprema?

Nisam odgovorio. Samo sam se nasmiješio, uzeo četiri komada plosnatog željeza i ubacio ih u vatru.

Frank je prihvatio mijeh i počeo raspirivati žar. A Larry krenuo u konjušnicu po ridana. Skinuo sam konju sve četiri potkove, jer mi je bilo lakše po njima iskovati posebne potkove za led i nisam svako malo morao mjeriti nove potkove na ridanovim kopitima.

Kad se željezo zažarilo, počeo sam kovati. Frank i Larry su mi pomagali.

Nakon sat i pol sve četiri nove potkove, oštih rubova i sa šiljcima za led, bile su gotove. Znao sam da će ih

tvrd, zaleđen put vrlo brzo otupiti, ali sam se nadao da će ipak izdržati dok ridan i ja ne stignemo do Golden Campa.

U svanuće ridan je bio potkovan novim potkovama i spreman za put. Bio je nemirniji nego inače i čudno je frktao okrećući glavu prema sjeverozapadu, kao da njuši oluju i zna što ga čeka.

Vjetar je bio potpuno prestao, ali je zrak postao osjetno hladniji. Nebo na sjeverozapadu bilo je olovnošivo, i izgledalo je kao da su se teški, mračni oblaci spustili na zemlju. Ubrzo su se u tom sivilu pojavile žutosmeđe pruge.

Sada su i Frank i Larry povjerovali da se sprema oluja.

— Da su nam goveda ovdje, mogli biste sada vidjeti vatrene plamičke oko njihovih rogova, onakve iste kakvi se mogu vidjeti oko jarbola na brodu pred oluju — objasnih im.

Potvrдно su kimnuli. Znali su to. Bili su to iskusni momci, koji su na vlastitoj koži iskusili svu težinu života u prirodi.

— Kad prođe nevrijeme, morat ćete odnijeti stoci sijeno što smo ga spremili u ambar — upozorih momke. — Novi će snijeg sigurno zatrpati i ono nekoliko mjesta gdje su goveda do sada pronalazila hranu.

Mc Lowry me uvjerio da ne trebam ni o čemu brinuti i da će sve biti u najboljem redu.

Nakon toga vratili smo se u kuću. Dok je Frank kuhao doručak, počeo sam se pripremati za put. Stavio sam u bisage kruh, komad sušene slanine i dvije boce viskija. Larry je za to vrijeme napunio ridanovu zobnicu kukuruзом.

Doručkovali smo šutke. Iako od nestrpljenja nisam pravo osjećao glad, nastojao sam pojesti što više, jer sam znao da mi je to posljednji topli obrok za duže vrijeme.

Pola sata kasnije sve je bilo spremno. Osedlali smo ridana, prebacili mu preko leđa poveći, debeo gunj u kojem smo izrezali otvor za sedlo, tako da je gunj poput neke vrste ponča štitio konja od snijega i hladnoće.

Uzhajao sam i proturio noge kroz rupu na gunju koji mi je tako pokri-

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

vao noge sve do kraja kaputa. Nakućao sam šešir što sam čvršće mogao i privezao vrpčama ispod brade.

Frank i Larry stajali su pored konja i promatrali me. Znao sam točno o čemu razmišljaju. Bili su sigurni da me posljednji put vide živog i to ih je rastuživalo.

Frankove riječi uvjerile su me da sam u pravu.

— Gazdo, vjeruj nam da smo ponosni što smo radili za tebe. — Glas mu je podrhtavao od uzbuđenja. — Zeljeli bismo i dalje ostati s tobom. Vрати se! Čekat ćemo te!

Larry Scott samo potvrdno kimne i podigne ruku na pozdrav. Od ganuća nije mogao progovoriti ni riječi.

— Vidjet ćemo! — odvratio sam i podbo konja.

Istog trenutka osjetih prvi nalet ledenog vjetrova sa sjeverozapada. Iako je i prije bilo vrlo hladno, ovo sada bila je posve drugačija hladnoća. Bio je to prvi nagovještaj planinske oluje, ledeni dan oca svih oluja Waniyetulea; prvi znak ledene oluje, iste onakve u kakvoj sam izgubio vlast nad stadom i morao se skloniti u Nancynu kuću.

Sve je govorilo da će i ova oluja biti isto tako divlja i žestoka kao i ona. Već me prvi udar hladnog vjetrova uvjerio u to, ali to me nije smjelo pokolebati. Ne osvrćući se, potjerao sam ridana prema vrhu prijevoja. Pitao sam se kad će naići drugi udar vjetrova, koji je uvijek mnogo jači od prvog.

Nisam dugo čekao. Kad mi je ovaj put ledeni vjetar udario u lice, a užasna hladnoća prodrila sve do kostiju, počeo sam ozbiljno razmišljati ne bi li možda ipak bilo bolje da se vratim. Još sam uvijek mogao stići do kuće prije nego što počne pravo nevrijeme.

Ne, moram naprijed! Mike Brannan nijednom u životu nije uznao, pa neće ni sada. Moram pokazati Vansiteru na koga se namjerio i s kime se pokušao poigrati.

Izenada je ridan pada mnoom zastao, počeo uznemireno njištati i tresti glavom. Osjećao je da se približava oluja i to ga je plašilo. Potapšao sam ga po vratu, da bih ga ohrabrio i kasom potjerao uzbrdo.

Nakon nekoliko milja prvi put sam se osvrnuo i pogledao niz kanjon. Ranč više nisam mogao vidjeti, ali sam zato bolje mogao vidjeti nevrijeme koje je dolazilo sa sjeverozapada. Nebo je sada bilo sivožuto i sve oko mene kao da je iznenada utihnulo. Ta sablasna tišina trajala je samo nekoliko trenutaka, a onda se u daljini začuo slab, pucketav šum koji je postajao sve jači dok se napokon nije pretvorio u potmulu grmljavinu. To je negdje nad Powder Riverom bjesnila ledena bura i, najvjerojatnije, padala tuča veličine golubinih jaja. Sivoplavi led poput onog na planinskim ledenjaci-ma.

Skinuo sam dugi vuneni šal koji sam bio omotao oko vrata i ovio ga oko šešira da zaštitim uši, a krajeve ugurao u kaput. Podigao sam ovratnik kaputa, koji mi je sezao gotovo do oboda šešira i čvršće prihvatio uzde. Sada sam bio potpuno spreman za borbu s podivljalom prirodom.

Oluja nas je ubrzo sustigla. Najprije me još jedan udar ledenog vjetrova pogodi posred lica, tako da mi je načas ponestalo daha, a tada se na ridana i mene obori ledena kiša. Tuča je bila velika poput graška, a tu i tamo našla se poneka veća i od oraha.

Izenada je postalo tako hladno da mi se dah u grlu počeo lediti. Počelo je ono najgore. Uska staza, i onako kliska zbog smrznutog snijega, začas je bila prekrivena debelim slojem leda koji je pod ridanovim kopitama škripao poput šljunka. Usprkos ostrim potkovama konj se svako malo klizao; da nije bilo tih potkova uopće ne bismo mogli naprijed i moj bi plan neslavno propao već na početku. Ovako nas je samo nebo šibalo zrcima leda koja su poput milijuna noževa ubadala u lice.

Kad ćemo napokon stići do vrha? Ovaj put mi se udaljenost od ranča do razvođa činila dvostruko dužom nego obično.

Nakon nekog vremena ledenu kišu zamijenio je snijeg, tako gust da gotovo ništa pred sobom nisam vidio pa

sam potpuno prepustio ridanu da me vodi.

Snijeg i led postajali su sve dublji i sve smo sporije napredovali. Cijelo tijelo bilo mi se ukočilo, a noge uopće više nisam osjećao. Znao sam da će mi se noge ubrzo potpuno smrznuti ako ne sjašem i razgibam ih. Učinio sam to, omotao uzde oko ruke i počeo se probijati kroz snijeg i led koji mi je dopirao čak i do iznad koljena. Klimao sam se i posrtao, pa i padao, ali sam uvijek iznova nastavljao borbu s ledenom stihijom.

Uskoro sam ponovo osjetio ono žarenje u nožnim prstima koje je pokazivalo da krv življe cirkulira i ponovo sam uzjahao. Ridan je odavna nalikovao čudovišnoj životinji iz bajke onako pokriven gunjem po kojem su se nahvatali snijeg i led, ali je i dalje hrabro išao naprijed. Bila je to zaista vjerna životinja. Nije ostavljao gospodara na cjedilu ni u najvećoj nevolji.

Ni sam ne znam kako smo se dugo tako probijali kroz mećavu, napredujući metar po metar, korak po korak. Nisam mogao vidjeti nebo, pa nisam znao da li je još dan ili se već spustila noć. Sve naokolo bilo je bijelo, ledeno bijelo. Vjetar je fjukao oko nas, mune su presijecale bijelu pomračinu, a gromovi zaglušujuće grmjeli.

A onda sam odjednom shvatio da smo ipak stigli do vrha prijevoja. Znao sam to po ogromnoj stijeni koja se radnijela nad prolaz s južne strane, stvarajući tako neku vrst kamene nadstrešnice. Pod tom sam stijenom ranijih godina više puta znao noćiti kad sam gonio stada preko prijevoja. Uputio sam se prem njoj. I ridanu i meni bio je potreban predah.

Pod stjenovitim svodom bilo je malo ugodnije. Sjahao sam, otvorio blisage, izvadio bocu s viskijem i potegao nekoliko poštenih gutljaja. Već nakon nekoliko trenutaka osjetio sam kako me alkohol peče u želucu kao živa vatra a toplina struji čitavim tijelom.

Nešto viskija ulio sam i u zobnicu s kukuruzom, dobro ga izmiješao i objesio ridanu zobnicu oko glave. Vjerna životinja počela je jesti. Da, u toj lede-

noj hladnoći prijaio mu je kukuruz natopljen viskijem. Možda mu ta čudna mješavina pomogne da vrati snagu i izdrži naporan put do Golden Campa. Sada se put spuštao i bilo je ipak mnogo lakše, a osim toga više nećemo biti izravno izloženi udaru ledene stihije. Ipak, znao sam da će nam se hladnoća ubrzo ponovo uvući u kosti i da je put pred nama dug i iscrpljujući.

Ridan je halapljivo pojeo sav kukuruz. Bacio sam zobnicu. Više mi nije trebala. Uzjahao sama i krenuo.

Viski me je grijao. Iako smo ridan i ja ispraznili cijelu bocu, svaki otprilike po polovici, nisam osjećao omamljenost, nego samo toplinu u rukama i nogama.

Htio sam nešto reći ridanu, htio sam ga ohrabriti, ali vjetar je tako fjukao oko nas da me ne bi čuo i zato sam ga samo potapšao po sapima.

Polako smo se počeli spuštati vijugavom stazom prema Golden Campu koji je bio negdje pred nama, skriven neprozirnom zavjesom sniježne mećave.

XII

Otprilike na sredini puta, u tom sniježnom paklu, odjednom mi je palo na um da Vansitter i Nevada Kid nadziru put kojim idem.

To je značilo da negdje postoji usamljena koliba, logor ili nešto slično odakle Vansitterovi ljudi provjeravaju tko prolazi putem, a zatim šalju gazdi glasnike, ili ga signalima obavještavaju o svakom strancu koji ide u grad.

Negdje na putu mora postojati mjesto kojim svatko mora proći, uski prolaz koji je lako nadzirati. Možda sam već prošao to mjesto, ili ću ubrzo proći pored njega. No, koliko sam god pažljivo gledao oko sebe, ništa nisam primijetio... nikakvu kuću, brvnaru, nikakvo svjetlo. A to je značilo da ni mene, zaštićenog polumrakom i gustim snijegom koji je i dalje neprekidno padao, nitko nije mogao primijetiti.

Pomisao da ću neopažen stići u Golden Camp ohrabrila me i davala mi

je novu snagu, tjerala krv brže žilama, podsticala me da izdržim. No, borba s podivljalom prirodom postajala je sve teža i mukotrpna. Kad sam se ponovo našao pod visokom, kosom stijenom koja nas je koliko-toliko štitila od snijega i vjetra, zastao sam i izvadio drugu bocu viskija, koju sam bio spremio u džep krznog kaputa. Otpio sam nekoliko gutljaja, a zatim izvadio i kruh i slaninu i pojeo nekoliko zalogaia. Ponovo sam osjetio kako mi se snaga vraća. Nekoliko komada kruha namočio sam viskijem i gurnuo ih riđanu u gubicu.

Nakon toga nastavismo mukotrpno probijanje kroz snježnu vijavicu. Golden Camp bio je još vrlo daleko.

* * *

Kad sam naposljetku stigao do konjušnice na kraju Golden Campa, gotovo uopce više nisam osjećao noge. Sjao sam i nogama počeo udarati o vrata. Prošlo je nekoliko minuta prije nego što su se vrata odškrinula i u otvoru se pojavilo zabezeknuto konjušarevo lice. Otvorio je vrata i riđan i ja više smo uteturali nego ušli u prepunu konjušnicu. Bili smo spašeni. Zapahnuo nas je topao, rezak miris, koji mi se tog trenutka učinio divnijim od mirisa najskuplje sobe u najboljem hotelu.

Uspjeli smo! Riđan i ja. Pobijedili smo snježnu oluju!

Konjušar je bio star, poguren i hramao je, ali kao iskusan čovjek znao je što mi je najpotrebnije. Pomogao mi je da skinem najprije čizme, a zatim, jedne za drugima, troje hlače koje sam bio navukao da me koliko je god moguće štite od hladnoće. Nakon toga počeo mi je vještima pokretima masirati noge, od stopala naviše. Kad sam mu, nekoliko minuta kasnije, rekao da ih ponovo osjećam, obradovao se zajedno sa mnom.

Donio je i bocu viskija, jer sam ja svoju zalihu bio potrošio, dao mi da potegnem i zatim mi viskijem istrljao noge. Na kraju mi je iz sobice, odvojene od konjušnice samo tankom drvenom pregradom, donio i poveći lončić kipuće kave.

Polako sam dolazio k sebi. Starac je sjeo na slamu pored mene i zadovoljno promatrao kako se oporavljam.

Napolju je još uvijek bjesnila oluja. Znao sam da imam dovoljno vremena da se dobro odmorim. Po takvom vremenu moglo se dogoditi da dva ili tri dana nitko živ ni ne poviri u konjušnicu. Ta tko bi, bez zaista prijeke potrebe izlazio iz kuće i prtljao dubok snijeg do konjušnice?

Bili smo sami. Čak nije bilo ni jednog jedinog od onih neizbježnih spavača na sjeniku, koje se moglo zateći u svakoj javnoj konjušnici. Najvjerojatnije, nijedan nije htio riskirati da ostane možda čak i tjedan dana bez hrane u snijegom zametenoj konjušnici, na dvije milje od prvih kuća; a zob, kukuruz i sijeno nisu bili ukusna hrana čak ni za one u čijem je džepu zveckalo posljednjih nekoliko centi.

— Otkuda dolaziš, stranče? — upita naposljetku stari konjušar. — Vrijeme nije najbolje za duga putovanja, a vidim da si potegao iz daleka.

Otpio sam veliki gutljaj vruće, guste kave i pogledao ga. Oči su mi još uvijek suzile, nenaviknute na toplinu, a cijelo lice bilo mi je natečeno i gorielo je. Oštra tuča izranila mi je oba obraza i te su rane vraški pekle, ali sada više sve to nije bilo važno.

— Ja sam Brannan. Dvojica mojih kaubojica ubijena su prije nekoliko tjedana u ovoj konjušnici. Nevada Kid ih je ubio, a trećeg, koji je bio s njima, ranio je i nakon toga nasmrt isprebijao.

Starčeve čupave, sijede obrve podigle su se od iznenađenja.

— Oho, Mike Brannan! Čuo sam sve o vama! — U glasu mu se osjetilo poštovanje. — Vi ste onaj koji je u Bridgmontu udesio Millardovu družbu. Da, Nevada Kid ubio je vaše momke prije nego što su uspjeli sjahati. Bili su suviše dobri i pažljivi prema svojim konjima. Zato im se to i dogodilo.

Starac načas zašuti i zamišljeno zaklama glavom, a zatim ustane, uđe u svoj sobičak i trenutak kasnije vrati se s loncem s kavom i ponovo mi napunio lončić.

— Bila je to dobra zamisao. Jahati po oluji. — Nacerio se, pokazujući zube pocrnjele od duhana. — I sada ste usred vučje jazbine i morate samo strpljivo čekati da se vukovi pojave.

— Točno tako. — Pogledah ga pravo u oči.

Bio je to iskusan čičica i odmah je shvatio što mislim.

— Naravno, ako iz ovih stopa ne krenem do Nevade Kida ili Vansittera i javim da ste stigli, propao sam. Vansitter ne zna za milost. Najvjerojatnije bi me ubio, jer starac poput mene više nije ni za kakav drugi posao osim da se brine o tuđim konjima ili da pomeće i pere podove u krčmama i služi drugima kao trčkaralo. Predugo sam sjedio u sedlu, uvjeren da ću vječno biti kauboj. Jednog dana više nisam mogao i, evo ovdje sam našao posljednje utočište. Da, ako velikom gazdi ne javim da ste ovdje, njegovi će me revolveraši zgaziti kao crva.

— I? Što sada?

Stari kauboj je odmahnuo glavom.

— Nisam vas prepoznao. — Starac značajno namigne. — Nisam imao pojma da ste to vi. Bio sam uvjeren da ste Early Handerson, armijski izvidnik.

Sumnjičavo sam ga odmjerio od glave do pete. Morao sam se uvjeriti s kakvim čovjekom imam posla, jer sam znao da ću, ovako iscrpljen, ubrzo zaspati. Bio sam na izmaku snaga i san mi je bio prijeko potreban. Najmanje dvanaest sati sna, a za to vrijeme starac tisuću puta stigne obavijestiti i Vansittera i Nevada Kida. Moglo se dogoditi da se nikad više ni ne probudim, ali nisam imao izbora. Morao sam mu vjerovati.

Ponovo sam navukao hlače, uzeo od starca dva debela pokrivača i uspeo se na sjenik.

Za to vrijeme stari se kauboj posvetio ridanu, koji se u međuvremenu uspio zagrijati i sada je zadovoljno strizao ušima. Znao sam da će ga dobro istimariti. Ridan je to i zaslužio. Zarekoh se da ću, stignem li ikada natrag na ranč, učiniti sve da vjerna životinja cijeli svoj vijek proživi u blagostanju.

Pomislio sam i na Nancy, koja je sada ni tri milje daleko, u nekoj od soba »Golden Camp Stara«. Možda je čak i Hec Vansitter s njom. Možda je u međuvremenu postala njegovom ljubavnicom. Vjerujući da sam mrtav i ne nadajući se da bi je itko mogao izbaviti iz Vansitterovih ruku. Pri pomisli na to osjetih kako me svrbe prsti lijeve ruke i gotovo automatski posežu za drškom kolta.

I da mi razum nije govorio kako bi bila prava ludost da ovako iscrpljen bilo što poduzimam, jer su izgledi da uspijem bili ravni ništici, krenuo bih u lokal da dovršim stvar.

Da, prešao sam cijeli ovaj put da bih se osvetio. To se nije moglo nazvati traženjem zadovoljštine ili ostvarenjem prava. Ne, došao sam u Golden Camp da se osvetim Vansitteru zbog onog što mi je revolveraš kojeg je unajmio učinio po njegovom naređenju.

No, iznenada sam zaboravio na sve. Utonuo sam u san, dubok poput nesvestice.

* * *

Ne znam koliko sam spavao, ali kad sam se probudio, vani je još uvijek bjesnila oluja. Podla mnom, u konjušnici, još su gorjele petrolejske svjetiljke, šireći slabu svjetlost.

Okrenuo sam se na drugu stranu, čvršće zamotao u pokrivače i ponovo zaspa.

Probudio sam se nakon nekoliko sati, osjetivši kako me netko hvata za rame i trese. Nagonski potegoh revolver, ali mi oružje nije bilo potrebno.

Bio je to konjušar. Nisam ga morao pitati zašto me budi. Oluja je u međuvremenu prestala i napolju je bilo posve tiho. Kroz pukotine u drvenom zidu konjušnice prodiralo je danje svjetlo.

— Moram otvoriti vrata, provjetrit konjušnicu i očistiti pregratke — reče starac. — Naravno, najprije ću odgrnuti snijeg pred vratima. Pazite što vam govorim, Brannane! Neće proći ni sat vremena, a Nevada Kid će već biti ovdje, i po nekoliko puta, jer zna da svaki došljak mora ovdje ostaviti konja ili ga barem nahraniti.

— Hvala, prijatelju!

Starac mi je donio poveći lončić kave, kruha i slaninu, znajući da moram biti vraški gladan.

Zahvalio sam još jednom i odmah se prihvatio jela.

— Koje je doba dana? — upitah između dva zalogaja.

— Poslijepodne — odgovori, silazeći niz ljestve.

Malo zatim čuo sam kako otvara velika vrata konjušnice i osjetio kako hladan zimski zrak struji unutra. Osjetivši miris vježeg zraka, konji u pregracima počeli su uznemireno toptati kopitima, frkati i njištati. Htjeli su van.

— Dobro, dobro — gundao je starac. — Izići ćete! Samo polako. Svi ćete van, u obor, i moći ćete se do mile volje valjati u snijegu! Uh, na što vam nalikuju pregraci. Imat ću što čistiti sve do noći. Prokleta mećava!

Starac je mrmljajući psovao život i posao koji ga je pod stare dane dopao. Imao je zaista pune ruke posla. Više od četrdeset konja načinilo je od konjušnice svinjac. Pa ipak, to me nije smetalo da s najboljim tekom pojedem sve što mi je stari kauboj bio donio. Kad sam završio, provjerio sam revolver i tek tada sišao ljestvama u konjušnicu.

Starac je upravo izvodio dva konja. Zastao je, držeći ih za ulare i pogledao me.

— Izići ću na stražnja vrata — rekao. — Nevada Kid dobro zna mog konja i odmah će ga prepoznati, ali ne boj se, prijatelju. Taj ti tip više nikad neće učiniti ništa na žao.

Šutke me je promatrao, a u pogledu sam primijetio nepovjerenje. Možda mu je ipak bilo žao što me je tako ljubazno primio i što nikog nije obavijestio da sam došao.

— Dobro! — promrmljao je, okrenuo se i izveo konje. Pošao sam do malih vrata u dnu konjušnice, koja su vodila do gnojišta iza konjušnice. Morao sam ih gurnuti svom snagom da odgurnem snijeg koji je napadao, a kad sam zakoračio iz konjušnice, našao sam se gotovo do pasa u snijegu.

Držeći se zida, prikrao sam se sve do prednjih velikih vrata. Otvoreno

krilo vrata pružalo mi je idealan zaklon, a kroz prilično široke otvore između dasaka mogao sam dobro vidjeti sve što se pred konjušnicom događalo.

Stari konjušar je odgrnuo snijeg ispred vrata i izveo sve konje u obor. Odmorni i puni snage, životinje su kao mahnite jurile po snijegu, veselo njišteći što su opet na zraku.

A tada ugledah Nevada Kida. Stari kauboj bio je u pravu: revoveraš je dolazio u redovni obilazak.

Izenada sam osjetio neko čudno poštovanje prema tom momku. Da, bio je ubojica, hladnokrvan i okrutan, ali posao za koji ga je Vansitter plaćao obavlja bisprijekorno. U takvog se čovjeka Vansitter zaista mogao pouzdati. Nevada Kid bio je pouzdan pas čuvar.

Sam je obavljao sav posao. Nije slao trećerazredne tipove da bilo što urade umjesto njega. Znao je da u njih nikada ne može imati povjerenja, a osim toga ti su momci najčešće bili užasno glupi.

I zato je sada osobno došao da se uvjeri tko je za vrijetne oluje stigao u grad.

Možda ga je i instinkt upozorio da će se nešto dogoditi. Čovjek kao on, koji je mogao samo zahvaljujući snalažljivosti i brzini u potezanju revolvera opstati na životu, mogao je naslutiti opasnost poput kakve divlje zvijeri.

— Hej, Shorty, je li još tko stigao? — upitao je konjušara. — Ima li koji konj kojeg još ne poznajem?

Toliko sam puta čuo glas čovjeka koji se na našem ranču izdavao za Andyja McGillena, ali ovaj glas koji sam sada čuo zvučao je posve različito od glasa našeg bivšeg kuhara. Nestalo je ljudnosti i skromnosti. Bio je to glas čovjeka koji je sebe smatrao gospodarom nad životom i smrću. Tako govori revolveraš koji umišlja da je nešto više od običnog smrtnika. Bio je to hladan, odsječen glas čovjeka naviknutog da zapovijeda.

— Stigao je neki čovjek. Rekao mi je da se zove Early Henderson i da je armijski izvidnik.

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

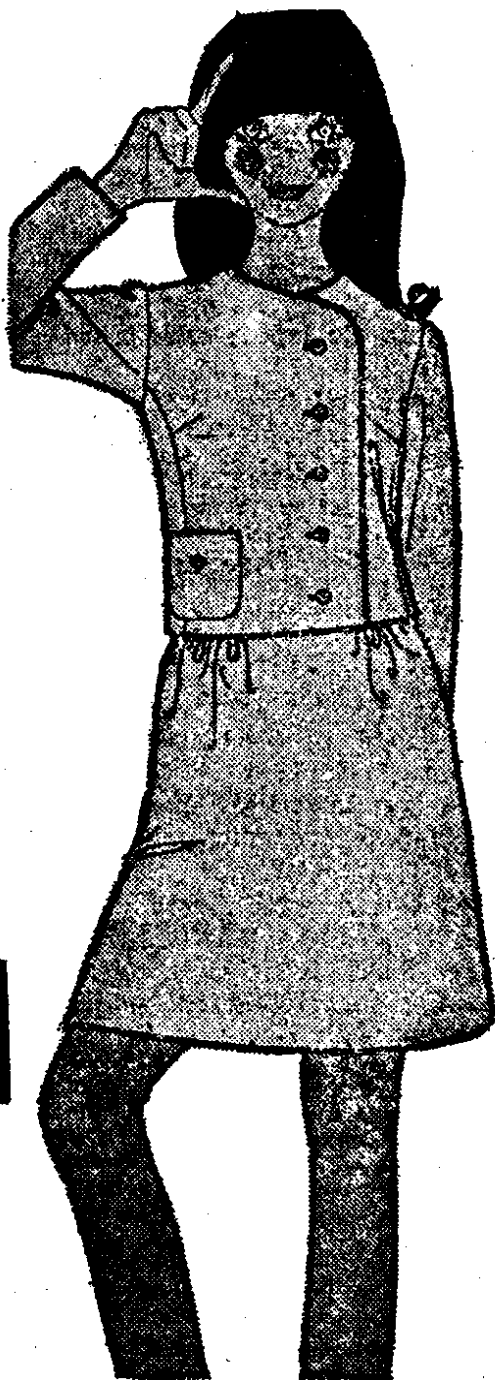
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ŽENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

— Gdje je sada, Shorty?

— Otišao! Pješice! Želudac mu je zavijao od gladi kao prijevski kojot!

— A gdje mu je konj?

— U prvom pregratku zdesna, gospodine!

Nevada Kid uđe u konjušnicu. Iskristih taj trenutak da obidem vrata i stanem na korak od ulaza.

Stari konjušar izide iz konjušnice, letimice me pogleda i nestade negdje desno iza mojih leđa. Znao sam da će kao iskusan čovjek nastojati da bude što dalje od domašaja Nevadinih metaka.

Revolveraš je sada stajao predamnom, okrenut leđima.

— Hej, Kide!

Nije se okrenuo. Pažljivo je promatrao ridana, koji je mirno stajao. Naravno, odmah ga je prepoznao, jer ga je ponekad hranio kad su ostali jahači bili na drugim poslovima izvan ranča. Tek kad se uvjerio da je konj zaista moj, polako je okrenuo glavu i pogledao me.

Svjetlost izvana dolazila mi je s leđa i to je bila mala prednost za mene. Primijetio je da sam naoružan, ali se još uvijek nije okretao.

— Ti si zaista poseban čovjek, Brannane — promrmlja preko ramena. — Moram to priznati. Trebao sam računati da ćeš pokušati nešto lakvo, čim sam saznao da si one noći, mada ranjen i bez konja, izvukao živu glavu. Momci su te spasili. Bili su to dobri momci.

— Dvojicu od njih si ubio — odvraćih hladno.

Polako, vrlo polako se okrenuo i sada smo stajali sučelice na vratima konjušnice. Između nas jedva da je bilo deset metara razmaka. Njegova desnica bila je samo desetak centimetara udaljena od drške revólvera, ali i moja je lijeva bila spremna da munjevito trgne kolt iz korica. Nije postojalo više ništa što bi moglo spriječiti obračun; bilo je samo pitanje kad će povući.

— Da, ubio sam ih. Upravo ovdje. — Gledao me pravo u oči. — Baš tako kako ću sada ubiti i tebe.

I, tada je potegao.

Uh, bio je prokletu brz! Ali, ja sam ipak bio brži. Pogodio sam ga s dva metka točno u srce. Opalio je, ali se metak zario u snijeg ispred mojih nogu. A onda je pao.

Shorty je došepao i zapiljio se u Kidov leš kao da ne shvaća da je revolveraš doista mrtav.

— Do vraga, što ćemo sada? — promrmlja, češući bradu.

— Zamotat ćemo ga u gunj i odnijeti na sjenik — odvraćih mirno. — Kad se smrači, poslat ću pogrebnika po njega. Je li tako u redu?

Htio je odrečno odmahnuti, ali očigledno nije znao što da radi.

— Morao bih odmah do Vansittera, i to što me god brže noge nose — promrmlja neodlučno.

— K Vansitteru idem ja.

Izenada je kimnuo u znak suglasnosti.

— Da, bit će bolje za ovaj grad i cijeli kraj ako Vansittera vrag odnese. Upakirat ćemo ovog ovdje kao što ste rekli i spremiti ga do večeri. Na pucnjavu ovdje nitko se ni ne obazire, ako ju je i čuo. Osim toga, u Godlen Campu ljudi isuviše paze na vlastitu glavu da bi se miješali u tuđe stvari. Idite, Brannane! Nadam se da će u ovom kraju biti bolje kad Vansitter više ne bude među živima. Najvjerojatnije ćete ga sada naći u restoranu Mie Wong, to je kineski restoran točno nasuprot »Golden Camp-Staru«. Kladim se da veliki gazda sada slavi prestanak oluje uz pečenu pekinšku patku s bambusovim mladicama, ili nečim sličnim. Često je ondje i uvijek pronalazi razlog za slavlje.

Dovoljno sam saznao. Pomogao sam Shortyju da spremimo Kida na sjenik i nakon toga krenuo u grad. Put do prvih kuća nije bio prokrčen i morao sam priti snijeg do pasa prije nego što sam stigao do drvenih trijemova pred kućama. I na njima je bilo snijega, ali su ga ljudi već marljivo čistili. Golden Camp uklanjao je tragove mećave.

Ljudi pored kojih sam prolazio jedva da su me i pogledali, ne prekidajući rad. Nitko me nije prepoznao, a za-

pravo nije ni mogao, jer me većina nikad nije ni vidjela; možda su čuli za mene i ono što sam učinio.

Nisam se zaustavio ni kad sam stigao do kuće nasuprot koje je bio »Golden Camp Star«. I tu su Vansitterovi ljudi marljivo čistili snijeg.

Kineski restoran Mie Wong nalazio se dvije kuće dalje, na istoj strani na kojoj sam stajao.

Stari Shorty bio je zaista bistar momak. Dobro me je uputio. Instinkt mi je to govorio, ali sam u snijegu na ulici primjetio i tragove koji su od »Golden Camp Star« vodili prema kineskom restoranu. Bili su to tragovi saonica. Ne znam zašto, ali nešto mi je govorilo da to mogu biti samo tragovi Vansitterovih saonica.

Ušao sam u lokal. Nekoliko gostiju već je sjedilo za stolovima. Bili su to očigledno oni koji su imali dovoljno novaca da sebi mogu priuštiti posebnu večeru u egzotičnom restoranu.

Prešao sam pogledom po licima gostiju, ali Vansittera nisam zapazio. Pa ipak, osjećao sam da mora biti ovdje.

Još jednom sam pogledom temeljito pretražio prostoriju i tek tada spazio vrata u uglu pored bara, koja su vodila u drugu, mnogo manju prostoriju.

Niska, kosooka žena kao noć crne kose, očigledno napola Kineskinja, vjerojatno osobno Mia Wong, pođe mi u susret.

— Molim vas, gospodine, sjednite ovdje, u veliku dvoranu — reče, ljubazno se smiješeći.

Što sam nježnije mogao, uhvatio sam je za ramena i uklonio s puta. Pokušala se pobuniti, ali ju je moj pogled uvjerio da je bolje da nestane. Najvjerojatnije je istog trena shvatila tko sam i zašto sam ovdje.

Ušao sam. U prostoriji je bio samo jedan jedini stol i za njim su sjedili Nancy Shayne i Hec Vansitter.

Odmah me je prepoznao, iako mi je lice bilo zaraslo u bradu. Znao je da se nitko drugi osim mene ne bi usudio ometati ga za vrijeme večere.

Skočio je sa stolice kao oparen, posegao za revolverom i divlje urliknuo, najvjerojatnije da privuče pažnju nekog od tijelohranitelja ili možda čak i

Nevada Kida, za kojeg je pretpostavljao da mora biti negdje u blizini. Nije znao da mu njegov prvi revolver-aš više ne može pomoći.

Dao sam mu više vremena nego što je zasluživao, ali kad je pokušao pucati, pritisnuo sam okidač. Metak ga je pogodio posred grudi i odbacio prema zidu. Posljednjim snagama uspio je podići cijev revolvera i opaliti. Na moju nesreću, dobro je nišanio. Suviše dobro. Metak me pogodio u koljeno i pao sam kao pogođen.

Prokletstvo, bio je to zaista peh! Nancy mi je pritrčala i pomogla da došepam do sofe u uglu sbbe.

* * *

Sada, dok ovo pišem, ponovo sam na ranču u podnožju prijevoja Sunbeam. Od okršaja s Vansitterom prošlo je mnogo godina i bio bih možda i potpuno zaboravio nekadašnjeg velikog gazdu Golden Campa da me ne počne boljeti desno koljeno kad se god sprema promjena vremena.

A Nancy? To će sigurno upitati svaki od vas koji je imao strpljenja da do ovog mjesta čita o mojim doživljajima.

Ne, Nancy više nije sa mnom. Ostala je, doduše, uz mene dok mi rana nije zacijelila i sve vrijeme me zaista brižno njegovala. Postao sam junak Golden Campa i cijelog kraja i gotovo nije bilo čovjeka koji mi nije zahvalno stezao ruku kad bi me susreo na ulici.

Smrću Vansittera i Nevada Kida cijela organizacija koja je ranije tako besprijekorno funkcionirala, ponovo se raspala u male razbojničke skupine, s kojima su građani Golden Campa i kopači zlata ubrzo izišli na kraj.

Nancy je prvom poštanskom kočijom otputovala na Istok. Bez i jedne jedine riječi oproštaja. Ponijela je i novac koji je Slaughter sačuvao za nju. Sve, do posljednjeg dolara.

Ostavila mi je pismo. U njemu je pisala:

»Dragi Mike! Ne mogu duže ostati u ovom gradu. Nisam to nikad ni željela, ali nisam znala drugi način kako bih

te privoljela da radiš za mene i pomogneš mi da ponovo dođem do svojeg novca.

Bruck me je prisilio da živim s njim na onom usamljenom ranču u planini, ali najvjerojatnije ni s njim ne bih dugo izdržala i pobjegla bih prvom prilikom. Nisam stvorena za život u divljini, a kao slaba, nezaštićena žena morala sam se poslužiti nekim poput tebe...«

Ali, dragi čitače, zašto da te gnjavim s tim i prepisujem Nancyno pismo. Nema to nikakvog smisla. Sve je to već daleka prošlost.

U planinama Black Hillsa već godinama više nitko ne traga za zlatom. Zacijelo ga više i nema.

I moj ranč sada potpuno drugačije izgleda. Sagradio sam i novu kuću, a Larry Scott i Frank Mc Lowry s još devet momaka brinu za više od deset tisuća goveda s našeg ranča, koja pasu po planinskim proplancima podno prijevoja.

Ah, da! U međuvremenu sam se i oženio. Da, pogodili ste! Liz Haneymaker pristala je da dođe iz Bridgemon-ta, a ja nijednog časa nisam požalio što sam je pozvao. Siguran sam da bih vrlo teško našao bolju ženu i vjernijeg prijatelja od Liz.

Tako vam je to ponekad u životu. Čovjek dobiva čak i onda kad misli da gubi.

K R A J

ZA SVAKU ŽENU

Ako se odlučite:

- da se odijevate onako kako sami želite
- da uštedite novac
- da budete elegantni

sve to, bez lčiije pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada i najbolja i u Evropi najtiražnija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz Hamburga.

Kupon narudžbe za knjigu

»KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzećem — poštom knjigu »Krojenje i šivanje« po cijeni od 70,00 dinara i troškovima poštarine.

Ime i prezime naručioca:

Mjesto stanovanja (poštanski broj):

.....

Ulica i broj:

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovac 1.

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

65. F. Glaser: VRIJEME OBRACUNA
66. F. Short: NJ PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O'Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERAŠI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRACA SACKET
73. H. Werner: ZLOČIN OTACA
74. L. Waller: U OLOVNOJ OLUJI
75. C. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. McLeod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSASANIN
79. Paul Evan Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU
80. H. S. Sharon: DRUŽINA SMRTI
81. L. Ernenwein: SNJEŽNI JAHACI
82. L. L'Amour: UTAH BLAINE
83. F. Short: ZASTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LEŠINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA
88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU
89. H. S. Sharon: SMRTI U SUSRET
90. H. S. Sharon: ĐAVOLJI RANCI
91. Clay Hunter: USAMLJENIK S RIO BRAVA
92. Robert Ullman: MOHIKANINA DRUŽBA
93. H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. Robert Ullman: SANJA ZA BENA
95. Shepard Rifkin: PUT KINGA FISHERA
96. L. L'Amour: DOLINA MIRA
97. H. Haton: KONJANICI IZ PAKLA
98. G. Arthur: DVA REVOLVERA
99. Dudley Dean: TVRDO ORAH
100. D. B. Newton: POVRATAK OSVETNIKA
101. H. S. Sharon: OSVETA BUNTOVNIKA
102. H. S. Sharon: PLJACKA U LOS ALAMOSU
103. J. T. Edson: ČOVJEK KALIBRA 44
104. Matt Chisholm: POBJEDA MCALLISTEROVIH
105. Lee Martin: ZLODUH SANTA RITA
106. Robert Ullman: KOLORADO KID
107. Bill Fargo: OTMJEI PLJACKAŠI
109. Frederick H. Christian: DOUŠNIK
110. U. H. Wilken: GROBAR JOE
111. Louis L'Amour: OPASAN PUT
112. G. F. Unger: UNAJMLJENI REVOLVERAŠ

U PRIPREMI:

113. Frederick H. Christian: SUDDEN U ŠKRIPCUI

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**